

DELFTSCHE

STUDENTEN-ALMANAK

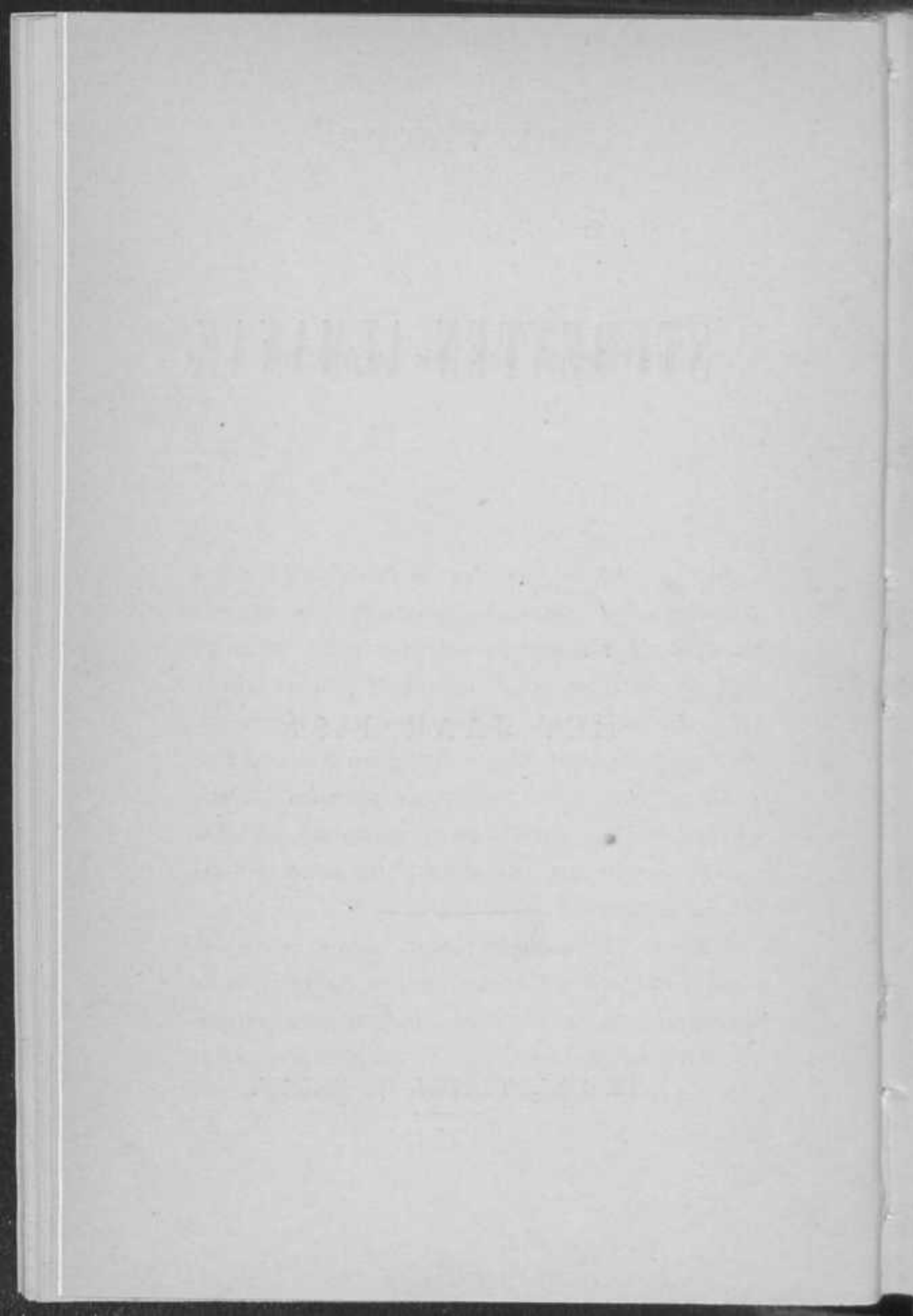
VOOR

HET JAAR 1854.

TE DELFT, BIJ W. BEETS.

1854.

VOORWOORD VAN DE REDACTIE.

Bij de uitgave van den vierden Jaargang van den Delftschen Studenten Almanak, zien wij met genoegen, dat de lust tot schrijven welke het vorige jaar als het ware geheel uitgedoofd scheen, gelukkig weder eenigermate is begonnen te herleven; en mogt deze Almanak al niet denzelfden bijval vinden, welke de twee eerste Jaargangen gevonden hebben, wij onderstellen, dat bij eene vergelijking met dien van het vorige jaar, het oordeel ten gunste van dezen zal uitvallen.

Wat de Geschiedenis betreft, deze is voorzeker weinig belangrijk, althans voor hen die niet aan de daarin vermelde feesten hebben deelgenomen; aan hen die er bij tegenwoordig waren, zal zij echter welligt eene aangename herinnering van de gesmaakte genoegens geven.

Wij kunnen niet eindigen, zonder onzen welmeenenden dank aan de Inzenders te hebben betuigd, en hunne toegevendheid te hebben ingeroepen voor de feilen, welke in ons werk mogten zijn ingeslopen.

DELFT,
Januarij 1854.

DE REDACTIE.

INHOUD.

Kalender.

Tijdperken	Bladz.	3.
Zons- en Maansverduisteringen	"	4.
Verjaardagen van het Koninklijk Huis	"	5.
Akademische gedenkdagen	"	6.
Kalender	"	7.
Tafel van het lengen en korten der dagen	"	19.
Schijngestalten der Maan	"	21.

Voornaamste reisgelegenheden in Nederland.

Vertrek der Posten	Bladz.	23.
" " Spoortreinen	"	25.
" " Diligences	"	26.
" " Trek- en Marktschuiten	"	28.
" " Dorpsschuiten	"	34.
Post- en Voetboden	"	32.
Verdere reisgelegenheden in Nederland	"	36.

Delftsche Akademie.

Hoogleeraren, enz.	Bladz.	60.
Studenten	"	62.
Naamlijst van hen, die voor Ambtenaren 1e Classe, of voor andere doeleinden hunne studiën volbrengen	"	72.
Getal der ingeschrevenen op de rollen der Delftsche Akademie	"	73.
Commissiën uit de Studenten	"	74.
Lijst der Disputen	"	77.
Promotiën	"	78.
Opgave der Collegie-uren	"	79.
Vervolg op de Geschiedenis der Delftsche Akademie	"	87.

Mengelwerk.

Voorwoord	Bladz.	97.
Arbald de Kuinder	"	99.
Vleijerij	"	127.
De verlatene op Java	"	136.
Heden	"	139.
Morgen	"	141.
Aan	"	142.
Frits van Groene	"	143.
Aan Dora	"	162.
Verlangen naar Java	"	163.
قنتی	"	165.
Eene lastige vraag	"	167.
Aan een Lovelace	"	181.
Bladvulling	"	183.
Varia	"	184.

KALENDER.

Gedrukt bij N. J. OVERVOORDE.

T I J D P E R K E N.

- Het jaar 1854 der Christelijke jaartelling is het jaar*
 7562 volgens de hedendaagsche Grieken.
 6567 der Juliaansche periode.
 5615 der schepping, volgens de Israëlitén (aanvangende
 3 Oct. 1854).
 2607 van de stichting van Rome, volgens Varro.
 2601 der jaartelling van Nobonassar.
 1784 der jaartelling van Adji Saka (aanv. 13 Nov. 1853).
 1271 der Hegira (aanvangende 24 Sept. 1854).
 41 na de Herstelling van Nederland.

	<i>Gregoriaansche Kalender.</i>	<i>Juliaansche Kalender.</i>
Het Guldengetal.	XII.	XII.
De Epacta.	I.	I.
De Zonnecirkel	XV	XV.
De Romeinsche Indictie . . .	XII	XII.
De Zondagsletter	A	C.

J A A R G E T I J D E N.

- De Lente begint den . . . 20 Maart.
 De Zomer " " . . . 21 Junij.
 De Herfst " " . . . 23 September.
 De Winter " " . . . 22 December.

ZONS- EN MAANSVERDUISTERINGEN,

VOOR HET JAAR 1854.

Er zullen in dit jaar twee zons- en twee maansverduisteringen plaats hebben, waarvan echter de tweede zeer kleine maansverduistering alléén in Nederland zichtbaar zal zijn.

De eerste is eene gedeeltelijke maansverduistering op den 12 Mei, des namiddags en is slechts in Azië en Nieuw-Holland en op haar einde ook in Afrika en Zuid-oostelijk Europa zichtbaar.

De tweede is eene ringvormige zonsverduistering op den 24 Mei des avonds en kan waargenomen worden in geheel Noord-Amerika, het Noord-oostelijk deel van Zuid-Amerika, op de eilanden in den Stillen Oceaan en in het Oostelijk deel van Azië.

De derde is eene gedeeltelijke maansverduistering op den 4 November des avonds en kan gezien worden in Europa, Azië, Afrika en het Westelijk deel van Amerika.

De vierde is eene zonsverduistering op den 20 November des namiddags, en is zichtbaar in het Oostelijk deel van Zuid-Amerika, het Westelijk deel van Afrika en het Westen van Australië.

VERJAARDAGEN

DER

LEDEN VAN HET KONINKLIJKE HUIS.

- 19 Januarij. ANNA PAULOWNA, Koningin-Moeder, geb. 1795.
- 1 Februarij. LOUISA AUGUSTA WILHELMINA AMALIA van Pruisen, gemalin van Prins Frederik, geb. 1808.
- 19 „ Z. M. WILLEM ALEXANDER PAUL-FREDERIK LODEWIJK, Koning WILLEM III, geb. 1817.
- 28 „ WILLEM-FREDERIK KAREL, Prins der Nederlanden, geb. 1797.
- 8 April. WILHELMINA MARIA SOPHIA LOUISA, Erf-Groot-Hertogin van Saxon-Weimar Eisenach, geb. 1824.
- 9 Mei. WILHELMINA-FREDERIKA LOUISA CHARLOTTA MARIANNA, Prinses der Nederlanden, geb. 1810.
- 13 Junij. WILLEM-FREDERIK HENDRIK, Prins der Nederlanden, geb. 1820.
- 17 „ H. M. SOPHIA-FREDERIKA MATHILDA van Wurtemberg, Koningin, geb. 1818.
- 24 „ KAREL ALEXANDER AUGUST JAN, Erf-Groot-Hertog van Saxon-Weimar Eisenach, schoonbroeder des Konings, geb. 1818.

- 5 Julij. WILHELMINA FREDERIKA ANNA ELISABETH
MARIA, tweede dochter van Z. K. H. Prins
Frederik, geb. 1841.
- 5 Augustus. WILHELMINA FREDERIKA ALEXANDRINA
ANNA LOUISA, Kroonprinses van Zweden
en Noorwegen, geb. 1828.
- 25 „ WILLEM ALEXANDER KAREL FREDERIK
HENDRIK, Prins der Nederlanden, geb.
1851,
- 4 September. WILLEM NICOLAAS ALEXANDER FREDERIK
KAREL HENDRIK, Kroonprins der Neder-
landen, geb. 1840.

AKADEMISCHE GEDENKDAGEN.

- 26 Mei 1832. Oprigting van het Instituut voor Javaansche
taal te Soerakarta.
- 1 Febr. 1843. Opheffing van het Instituut te Soerakarta.
- 13 Junij 1820. Geboortedag van Prins Willem Frederik
Hendrik, Beschermheer der Akademie.
- 4 Jan. 1843. Oprigting der Akademie.

JANUARIJ , 31 dagen.

1 Zondag.	Nieuwjaarsdag.
2 Maandag.	
3 Dingsdag.	
4 Woensdag.	
5 Donderdag.	
6 Vrijdag.	Drie Koningen.
7 Zaterdag.	
8 Zondag.	
9 Maandag.	Koppermaandag.
10 Dingsdag.	
11 Woensdag.	
12 Donderdag.	
13 Vrijdag.	
14 Zaterdag.	
15 Zondag.	
16 Maandag.	
17 Dingsdag.	
18 Woensdag.	
19 Donderdag.	
20 Vrijdag.	
21 Zaterdag.	
22 Zondag.	
23 Maandag.	
24 Dingsdag.	
25 Woensdag.	
26 Donderdag.	
27 Vrijdag.	
28 Zaterdag.	
29 Zondag.	
30 Maandag.	
31 Dingsdag.	

FEBRUARIJ, 28 dagen.

1 Woensdag.	
2 Donderdag.	Maria Lichtmis.
3 Vrijdag.	
4 Zaterdag.	
5 Zondag.	
6 Maandag.	
7 Dingsdag.	
8 Woensdag.	
9 Donderdag.	
10 Vrijdag.	
11 Zaterdag.	
12 Zondag.	Septuagesima.
13 Maandag.	
14 Dingsdag.	
15 Woensdag.	
16 Donderdag.	
17 Vrijdag.	
18 Zaterdag.	
19 Zondag.	Sexagesima.
20 Maandag.	
21 Dingsdag.	
22 Woensdag.	
23 Donderdag.	
24 Vrijdag.	
25 Zaterdag.	
26 Zondag.	Quinquagesima.
27 Maandag.	
28 Dingsdag.	Vastenavond.

MAART . 31 dagen.

1 Woensdag.	Aschdag.
2 Donderdag.	
3 Vrijdag.	
4 Zaterdag.	
5 Zondag.	Quadragesima.
6 Maandag.	
7 Dingsdag.	
8 Woensdag.	Quatertemper.
9 Donderdag.	
10 Vrijdag.	Quatertemper.
11 Zaterdag.	Quatertemper.
12 Zondag.	Reminiscere.
13 Maandag.	
14 Dingsdag.	Isr. Purimfeest.
15 Woensdag.	Isr. Purimfeest.
16 Donderdag.	
17 Vrijdag.	
18 Zaterdag.	
19 Zondag.	Oculi.
20 Maandag.	
21 Dingsdag.	
22 Woensdag.	
23 Donderdag.	
24 Vrijdag.	
25 Zaterdag.	Maria Boodschap.
26 Zondag.	Lactare.
27 Maandag.	
28 Dingsdag.	
29 Woensdag.	
30 Donderdag.	
31 Vrijdag.	

APRIL, 30 dagen.

1 Zaturdag.	
2 Zondag.	Miserere.
3 Maendag.	
4 Dingsdag.	
5 Woensdag.	
6 Donderdag.	
7 Vrijdag.	
8 Zaturdag.	
9 Zondag.	Palm Zondag.
10 Maandag.	
11 Dingsdag.	
12 Woensdag.	
13 Donderdag.	Witte Donderdag. Isr. Paschen.
14 Vrijdag.	Goede Vrijdag. Isr. Paschen.
15 Zaturdag.	
16 Zondag.	1e. Paaschdag.
17 Maandag.	2e. Paaschdag.
18 Dingsdag.	
19 Woensdag.	Isr. Paschen.
20 Donderdag.	Isr. Paschen.
21 Vrijdag.	
22 Zaturdag.	
23 Zondag.	Quasimodo.
24 Maandag.	
25 Dingsdag.	
26 Woensdag.	
27 Donderdag.	
28 Vrijdag.	
29 Zaturdag.	
30 Zondag.	Misericordia.

MEL. 31 dagen.

- 1 Maandag.
- 2 Dingsdag.
- 3 Woensdag.
- 4 Donderdag.
- 5 Vrijdag.
- 6 Zaturdag.
- 7 Zondag.
- 8 Maandag.
- 9 Dingsdag.
- 10 Woensdag.
- 11 Donderdag.
- 12 Vrijdag.
- 13 Zaturdag.
- 14 Zondag.
- 15 Maandag.
- 16 Dingsdag.
- 17 Woensdag.
- 18 Donderdag.
- 19 Vrijdag.
- 20 Zaturdag.
- 21 Zondag.
- 22 Maandag.
- 23 Dingsdag.
- 24 Woensdag.
- 25 Donderdag.
- 26 Vrijdag.
- 27 Zaturdag.
- 28 Zondag.
- 29 Maandag.
- 30 Dingsdag.
- 31 Woensdag.

Kruisvinding.

Jubilate. 's Gravenhaagsche Kermis.

Cantate.

Vocem.

Kruisdag. Vastendag.

Hemelvaartsdag.

Exaudi.

JUNIJ. 30 dagen.

1 Donderdag.	
2 Vrijdag.	Isr. Pinksterfeest.
3 Zaterdag.	Vastendag. Isr. Pinksterfeest.
4 Zondag.	1e. Pinksterdag.
5 Maandag.	2e. Pinksterdag.
6 Dingsdag.	
7 Woensdag.	Quatertemper.
8 Donderdag.	
9 Vrijdag.	Quatertemper.
10 Zaterdag.	Quatertemper.
11 Zondag.	H. Drievuldigheid.
12 Maandag.	
13 Dingsdag.	
14 Woensdag.	
15 Donderdag.	H. Sacramentsdag.
16 Vrijdag.	
17 Zaterdag.	Delftsche Kermis.
18 Zondag.	Dank- en bededag. (Slag van Waterloo.)
19 Maandag.	
20 Dingsdag.	
21 Woensdag.	
22 Donderdag.	
23 Vrijdag.	Vastendag.
24 Zaterdag.	H. Johannes de Dooper.
25 Zondag.	
26 Maandag.	
27 Dingsdag.	
28 Woensdag.	Vastendag.
29 Donderdag.	H. Petrus en Paulus.
30 Vrijdag.	

JULIJ, 31 dagen.

- 1 Zaturdag.
- 2 Zondag.
- 3 Maandag.
- 4 Dingsdag.
- 5 Woensdag.
- 6 Donderdag.
- 7 Vrijdag.
- 8 Zaturdag.
- 9 Zondag.
- 10 Maandag.
- 11 Dingsdag.
- 12 Woensdag.
- 13 Donderdag.
- 14 Vrijdag.
- 15 Zaturdag.
- 16 Zondag.
- 17 Maandag.
- 18 Dingsdag.
- 19 Woensdag.
- 20 Donderdag.
- 21 Vrijdag.
- 22 Zaturdag.
- 23 Zondag.
- 24 Maandag.
- 25 Dingsdag.
- 26 Woensdag.
- 27 Donderdag.
- 28 Vrijdag.
- 29 Zaturdag.
- 30 Zondag.
- 31 Maandag.

Begin der Hondsdagen.

Vastendag.
H. Jacobus.

AUGUSTUS. 31 dagen.

- 1 Dingsdag.
- 2 Woensdag.
- 3 Donderdag.
- 4 Vrijdag.
- 5 Zaterdag.
- 6 Zondag.
- 7 Maandag.
- 8 Dingsdag.
- 9 Woensdag.
- 10 Donderdag.
- 11 Vrijdag.
- 12 Zaterdag.
- 13 Zondag.
- 14 Maandag.
- 15 Dingsdag.
- 16 Woensdag.
- 17 Donderdag.
- 18 Vrijdag.
- 19 Zaterdag.
- 20 Zondag.
- 21 Maandag.
- 22 Dingsdag.
- 23 Woensdag.
- 24 Donderdag.
- 25 Vrijdag.
- 26 Zaterdag.
- 27 Zondag.
- 28 Maandag.
- 29 Dingsdag.
- 30 Woensdag.
- 31 Donderdag.

Verwoesting des Tempels.

Vastendag.

H. Laurentius.

Rotterdamsche Kermis.

Vastendag.

Maria Hemelvaart.

Einde der Hondsdagen

Hartjesdag.

Vastendag.

H. Bartholomeus.

SEPTEMBER, 30 dagen.

1	Vrijdag.	
2	Zaterdag.	
3	Zondag.	
4	Maandag.	
5	Dingsdag.	
6	Woensdag.	
7	Donderdag.	
8	Vrijdag.	Maria Geboorte.
9	Zaterdag.	
10	Zondag.	
11	Maandag.	
12	Dingsdag.	
13	Woensdag.	
14	Donderdag.	Kruisverheffing.
15	Vrijdag.	
16	Zaterdag.	
17	Zondag.	
18	Maandag.	
19	Dingsdag.	
20	Woensdag.	Quatertemper. Vastendag.
21	Donderdag.	H. Matheus.
22	Vrijdag.	Quatertemper.
23	Zaterdag.	Quatertemper. Isr. Nieuwjaar.
24	Zondag.	Isr. Nieuwjaar.
25	Maandag.	
26	Dingsdag.	
27	Woensdag.	
28	Donderdag.	
29	Vrijdag.	H. Michael.
30	Zaterdag.	

OCTOBER, 31 dagen.

1 Zondag.	
2 Maandag.	Isr. Groote Verzoendag.
3 Dingsdag.	
4 Woensdag.	
5 Donderdag.	
6 Vrijdag.	
7 Zaterdag.	Isr. Loofhutzenfeest.
8 Zondag.	Isr. Loofhutzenfeest.
9 Maandag.	
10 Dingsdag.	
11 Woensdag.	
12 Donderdag.	
13 Vrijdag.	
14 Zaterdag.	Isr. Loofhutzenfeest.
15 Zondag.	Isr. Vreugde der Wet.
16 Maandag.	
17 Dingsdag.	
18 Woensdag.	
19 Donderdag.	
20 Vrijdag.	
21 Zaterdag.	
22 Zondag.	
23 Maandag.	
24 Dingsdag.	
25 Woensdag.	
26 Donderdag.	
27 Vrijdag.	Vastendag.
28 Zaterdag.	H. Simon en Judas.
29 Zondag.	
30 Maandag.	
31 Dingsdag.	Vastendag.

NOVEMBER, 30 dagen.

- 1 Woensdag.
- 2 Donderdag.
- 3 Vrijdag.
- 4 Zaterdag.
- 5 Zondag.
- 6 Maandag.
- 7 Dingsdag.
- 8 Woensdag.
- 9 Donderdag.
- 10 Vrijdag.
- 11 Zaterdag.
- 12 Zondag.
- 13 Maandag.
- 14 Dingsdag.
- 15 Woensdag.
- 16 Donderdag.
- 17 Vrijdag.
- 18 Zaterdag.
- 19 Zondag.
- 20 Maandag.
- 21 Dingsdag.
- 22 Woensdag.
- 23 Donderdag.
- 24 Vrijdag.
- 25 Zaterdag.
- 26 Zondag.
- 27 Maandag.
- 28 Dingsdag.
- 29 Woensdag.
- 30 Donderdag.

Allerheiligen.

H. Willebrordus.

Vastendag.

H. Andreas.

DECEMBER, 31 dagen.

1 Vrijdag.	
2 Zaterdag.	
3 Zondag.	1e Advent.
4 Maandag.	
5 Dingsdag.	
6 Woensdag.	H. Nicolaas.
7 Donderdag.	
8 Vrijdag.	Maria Ontvangen.
9 Zaterdag.	
10 Zondag.	2e Advent.
11 Maandag.	
12 Dingsdag.	
13 Woensdag.	
14 Donderdag.	
15 Vrijdag.	
16 Zaterdag.	Isr. Inwijdingsfeest.
17 Zondag.	3e Advent.
18 Maandag.	
19 Dingsdag.	
20 Woensdag.	Quatertemper. Vastendag.
21 Donderdag.	H. Thomas.
22 Vrijdag.	Quatertemper.
23 Zaterdag.	Quatertemper. Vastendag.
24 Zondag.	4e Advent.
25 Maandag.	1e Kersdag.
26 Dingsdag.	2e Kersdag. H. Stephanus.
27 Woensdag.	H. Johannes Evangelist.
28 Donderdag.	H. Onnoozele kinderen.
29 Vrijdag.	
30 Zaterdag.	
31 Zondag.	Oudejaarsdag.

T A F E L

VAN HET LENGEN EN KORTEN DER DAGEN, GEDURENDE
HET JAAR 1854.

		<i>Opkomst der zon.</i>		<i>Ondergang der zon.</i>	
Jan.	13	's Morgens	8 u. 0 min.	's Avonds	4 u. 0 min.
"	25	"	7 u. 45 min.	"	4 u. 15 min.
Febr.	5	"	7 u. 30 min.	"	4 u. 30 min.
"	12	"	7 u. 15 min.	"	4 u. 45 min.
"	17	"	7 u. 0 min.	"	5 u. 0 min.
"	25	"	6 u. 45 min.	"	5 u. 15 min.
Maart	5	"	6 u. 30 min.	"	5 u. 30 min.
"	12	"	6 u. 15 min.	"	5 u. 45 min.
"	18	"	6 u. 0 min.	"	6 u. 0 min.
"	27	"	5 u. 45 min.	"	6 u. 15 min.
April.	3	"	5 u. 30 min.	"	6 u. 30 min.
"	10	"	5 u. 15 min.	"	6 u. 45 min.
"	18	"	5 u. 0 min.	"	7 u. 0 min.
"	25	"	4 u. 45 min.	"	7 u. 15 min.
Mei.	4	"	4 u. 30 min.	"	7 u. 30 min.
"	13	"	4 u. 15 min.	"	7 u. 45 min.
"	22	"	4 u. 0 min.	"	8 u. 0 min.
Junij.	6	"	3 u. 45 min.	"	8 u. 15 min.
"	21	"	3 u. 38 min.	"	8 u. 22 min.
Julij.	6	"	3 u. 45 min.	"	8 u. 15 min.
"	21	"	4 u. 0 min.	"	8 u. 0 min.
Aug.	9	"	4 u. 30 min.	"	7 u. 30 min.
"	17	"	4 u. 45 min.	"	7 u. 15 min.
"	26	"	5 u. 0 min.	"	7 u. 0 min.

*Opkomst
der zon.*

*Ondergang
der zon.*

Sept	2	's Morgens	5 u. 15 min.	's Avonds	6 u. 45 min.
"	10	"	5 u. 30 min.	"	6 u. 30 min.
"	18	"	5 u. 45 min.	"	6 u. 15 min.
"	24	"	6 u. 0 min.	"	6 u. 0 min.
Oct.	2	"	6 u. 15 min.	"	5 u. 45 min.
"	9	"	6 u. 30 min.	"	5 u. 30 min.
"	17	"	6 u. 45 min.	"	5 u. 15 min.
"	25	"	7 u. 0 min.	"	5 u. 0 min.
Nov.	1	"	7 u. 15 min.	"	4 u. 45 min.
"	10	"	7 u. 30 min.	"	4 u. 30 min.
"	19	"	7 u. 45 min.	"	4 u. 15 min.
"	30	"	8 u. 0 min.	"	4 u. 0 min.
Dec.	21	"	8 u. 15 min.	"	3 u. 45 min.

SCHIJNGESTALTEN DER MAAN,

GEDURENDE HET JAAR 1854.

Januarij	6	's Morgens	4 u. 7 min.	E. K.
"	14	's Morgens	9 u. 31 min.	V. M.
"	22	's Morgens	1 u. 42 min.	L. K.
"	28	's Avonds	5 u. 31 min.	N. M.
Februarij	4	's Avonds	10 u. 56 min.	E. K.
"	13	's Morgens	3 u. 16 min.	V. M.
"	20	's Morgens	11 u. 33 min.	L. K.
"	27	's Morgens	4 u. 58 min.	N. M.
Maart	6	's Avonds	7 u. 59 min.	E. K.
"	14	's Avonds	6 u. 12 min.	V. M.
"	21	's Avonds	6 u. 21 min.	L. K.
"	28	's Namiddags	5 u. 11 min.	N. M.
April	5	's Namiddags	3 u. 42 min.	E. K.
"	13	's Morgens	6 u. 16 min.	V. M.
"	20	's Morgens	0 u. 33 min.	L. K.
"	27	's Morgens	6 u. 34 min.	N. M.
Mei	5	's Morgens	9 u. 49 min.	E. K.
"	12	's Namiddags	3 u. 56 min.	V. M.
"	19	's Morgens	6 u. 52 min.	L. K.
"	26	's Avonds	9 u. 7 min.	N. M.
Junij	4	's Morgens	1 u. 0 min.	E. K.
"	10	's Avonds	11 u. 50 min.	V. M.
"	17	's Namiddags	2 u. 33 min.	L. K.
"	25	's Namiddags	0 u. 21 min.	N. M.
Julij	3	's Namiddags	1 u. 11 min.	E. K.
"	10	's Morgens	6 u. 44 min.	V. M.
"	17	's Morgens	0 u. 44 min.	L. K.
"	25	's Morgens	3 u. 36 min.	N. M.

Augustus	1	's Avonds	10 u. 47 min.	E. K.
"	8	's Namiddags	1 u. 37 min.	V. M.
"	15	's Namiddags	2 u. 9 min.	L. K.
"	23	's Namiddags	6 u. 20 min.	N. M.
"	31	's Morgens	6 u. 26 min.	E. K.
September	6	's Avonds	9 u. 38 min.	V. M.
"	14	's Morgens	6 u. 50 min.	L. K.
"	22	's Morgens	8 u. 23 min.	N. M.
"	29	's Namiddags	0 u. 57 min.	E. K.
October	6	's Morgens	7 u. 56 min.	V. M.
"	14	's Morgens	2 u. 3 min.	L. K.
"	21	's Avonds	9 u. 44 min.	N. M.
"	28	's Avonds	7 u. 23 min.	E. K.
November	4	's Avonds	9 u. 21 min.	V. M.
"	12	's Avonds	10 u. 28 min.	L. K.
"	20	's Morgens	10 u. 21 min.	N. M.
"	27	's Morgens	2 u. 54 min.	E. K.
December	4	's Namiddags	1 u. 54 min.	V. M.
"	12	's Avonds	6 u. 31 min.	L. K.
"	19	's Avonds	10 u. 6 min.	N. M.
"	26	's Namiddags	0 u. 57 min.	E. K.

VOORNAAMSTE REISGELEGENHEDEN IN NEDERLAND.

VERTREK DER POSTEN VAN HET POSTKANTOOR TE DELFT.

De brieven bestemd voor de Noordelijke Provinciën, alsmede Duitschland, Zweden, Noorwegen, Rusland, etc. worden telkens verzonden met de spoortreinen op Amsterdam en per nachtpost; die voor de Zuidelijke Provinciën alsmede Engeland en Koloniën met de spoortreinen op Rotterdam. Nog gaan per Bredasche post, ten half negen uur, de brieven voor België, Frankrijk en verdere Zuidelijke landen, alsmede voor Noord-Braband, Zeeland en een gedeelte van Zuid-Holland.

Er vertrekken maandelijks zes brievenmalen door middel der Overland-posten over *Southampton*, *Marseille* en *Triëst*.

De brieven kunnen gefrankeerd en ongefrankeerd verzonden worden; die over *Southampton* moeten vóór den 2den en 18den van iedere maand bezorgd worden; over *Triëst* vóór den 4den en 21sten en over *Marseille* vóór den 6den en 23sten van iedere maand.

De verkiezing der wijze van verzending moet op de brieven worden uitgedrukt, door de woorden: over *Southampton*, *Triest* of over *Marseille*, daar ze, zonder die bepaalde aanwijzing, per scheepsgelegenheid verzonden worden.

Voor het frankeren der brieven, kan men zich van postzegels bedienen, verkrijgbaar aan het Postkantoor.

Het kantoor is geopend van des morgens half zeven tot half negen uur, van tien tot 's namiddags half vier en des avonds van half zes tot negen uur.

Van Amsterdam naar Rotterdam.

Vertr. van Amsterdam	* Halfweg.	Haarlem.		* Vogelz.	* Hillegomm. Beek.	* Veenenb.	* Warmond.	Leijden.		* Voorsch.	's Hage.		* Rijswijk.	Delft.		Schiedam.		Aankomst te Rotterdam.
		aank.	vertr.					aank.	vertr.		aank.	vertr.		aank.	vertr.	aank.	vertr.	
U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.
8.30	8.47	9.—	9. 5	9.20	door	9.33	9.56	10. 2	10. 7	10.18	10.37	8.—	8. 7	8.16	8.19	8.36	8.39	8.47
11.30	door	11.58	12. 3	12.18	door	12.31	door	12.58	1. 3	door	1.30	1.35	door	1.50	1.53	2.10	2.13	11.30
† 1.30	1.47	2.—	2. 6	2.21	door	2.35	2.58	3. 4	3.10	3.21	3.40	3.47	3.54	4. 3	4. 6	4.23	4.26	2.21
4.30	4.47	5.—	5. 5	5.20	door	5.33	5.56	6. 2	6. 7	6.18	6.37	6.42	6.49	6.58	7. 1	7.18	7.22	4.34
7.30	7.47	8.—	8. 5	8.20	8.28	8.35	8.58	9. 4	9. 9	9.20	9.39	9.44	9.51	10.—	10. 3	10.20	10.23	7.30
																		10.31

Van Rotterdam naar Amsterdam.

Vertr. van Rotterdam.	Schiedam.		Delft.		* Rijswijk.	's Hage.		* Voorsch.	Leijden.		* Warmond.	* Veenenb.	* Hillegomm. Beek.	* Vogelz.	Haarlem.		* Halfweg.	Aankomst te Amsterdam.
	aank.	vertr.	aank.	vertr.		aank.	vertr.		aank.	vertr.					aank.	vertr.		
U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.	U.M.
6.45	6.53	6.56	7.13	7.16	7.26	7.32	7.37	7.57	8. 7	8.12	8.19	8.44	8.48	8.56	9.10	9.15	9.29	9.45
† 9.45	9.53	9.56	10.13	10.16	10.26	10.32	10.37	10.57	11. 7	11.12	11.19	11.44	door	11.55	12. 9	12.14	12.28	12.44
11.45	11.53	11.56	12.13	12.16	door	12.31	12.36	door	1. 3	1. 8	door	1.38	door	1.49	2. 3	2. 8	door	2.36
3.—	3. 8	3.11	3.28	3.31	3.41	3.47	3.52	4.12	4.22	4.27	4.34	4.59	door	5.10	5.24	5.29	5.43	5.59
5.30	5.38	5.41	5.58	6. 1	6.11	6.17												
7.45	7.53	7.56	8.13	8.16	8.26	8.32	8.37	8.57	9. 7	9.12	9.19	9.44	door	9.55	10. 9	10.14	10.28	10.44

NB. Op de halten met een * gemerkt, worden reizigers opgenomen, voor zoo verre er plaats in de rijtuigen is.
Op Zon en Feestdagen zal aan al de halten, uitgezonderd Hillegommerbeek, als dit verlangd wordt, worden opgehouden.
De treinen, met een † gemerkt, bestaan alleen uit rijtuigen der 1e en 2e klasse.

NEDERLANDSCHE RIJN-SPOORWEG.

Winterdienst, beginnende 15 October 1853.

Van Amsterdam naar Utrecht en Arnhem.

Vertrek van <i>Amsterd.</i>	Abcoude.	Loenen en Vreeland.	Nieuwer- sluis.	Breuke- len.	Maarsen.	<i>Utrecht.</i>	Zeist en Drieberg.	Maars- bergen.	Veenen- daal.	Ede.	Wolfhe- zen.	Aank. te <i>Arnhem.</i>
U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.
8.—	8.17	8.25	8.35	8.42	8.50	9. 9	9.30	9.46	10. 9	10.20	10.35	10.50
10.45	11. 2	11.10	11.20	11.27	11.35	11.54	12.15	12.31	12.54	1.—	1.20	1.35
6.—	6.17	6.25	6.35	6.42	6.50	7. 9	7.30	7.46	8. 9	8.20	8.35	8.50

Van Arnhem naar Utrecht en Amsterdam.

Aank. te <i>Arnhem.</i>	Wolfhe- zen.	Ede.	Veenen- daal.	Maars- bergen.	Zeist en Drieberg.	<i>Utrecht.</i>	Maarsen.	Breuke- len.	Nieuwer- sluis.	Loenen en Vreeland.	Abcoude.	Aank. te <i>Amsterd.</i>
U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.	U. M.
7.12	7.27	7.42	7.57	8.16	8.35	9. 1	9.12	9.20	9.31	9.37	9.45	10. 2
11.40	11.55	12.10	12.25	12.44	1. 3	1.29	1.40	1.48	1.59	2. 5	2.13	2.30
5.28	5.43	5.58	6.13	6.32	6.51	7.17	7.28	7.36	7.47	7.53	8. 1	8.18

NB. Alle treinen zullen te Maarsen, nabij de herberg de Plattenburg en te Wolfhezen, tot het op- en afladen van reizigers, sttfhonden, wanneer daartoe bij den chef-conducteur het vereischte verzoek is gedaan. Op de tusschen-stations bij de dorpen worden slechts reizigers opgenomen, voor zoo verre er plaats in de rijtuigen is. De reizigers hebben geene bagage vrij, dan alleen de kleine pakjes die zij, zonder hinderlijk te zijn, onder de banken der rijtuigen kunnen bergen.

DILIGENCE-DIENSTEN.

DIENST VAN VAN GEND EN LOOS.

Van Amsterdam op Antwerpen door Delft, dagelijks des morgens ten half 3 ure van Delft.

Van Antwerpen naar Amsterdam door Delft, des avonds ten 10 ure van Delft.

Rijden af van het logement de Gouden Molen, bij P. A. Hesse, nabij de Haagpoort.

STOOMBOOT- EN SPOORWEG-EXPEDITIE.

DE VRIENDSCHAP, ONDERNEMING VAN J. P. KOENS.

Nachtdienst tussehen Rotterdam door Delft naar Amsterdam, dagelijks des avonds ten 11 ure van Delft.

Van Amsterdam door Delft naar Rotterdam, des morgens ten half vijf ure van Delft.

Nadere informatie zijn te bekomen bij de Erven J. Roodenburg, in het huis der Lucht, nabij de Nieuwe Brug.

Van Monster over 's Gravenhage naar Delft, en terug, alle Donderdagen des morgens ten half 6 ure; en van de Herberg de Vink, te 'sGravenhage, ten acht ure naar Delft eene Diligence; terug des middags ten 1 ure van Delft, en ten 2 ure van de Herberg de Vink.

Van 'sGravenhage naar Delft en terug, alle Donderdagen, des morgens ten 6 ure van 'sGravesande, en des namiddags ten 1 ure terug.

Kantoor dezer beide diensten te Delft, bij de Erven Roodenburg, in het huis der Lucht.

ONDERNEMING VAN H. O. VAN MUNSTER,
J. P. KOENS EN H. S. VAN HEUMEN.

Verzending van Goederen door het geheele rijk, *Engeland*, geheel *Duitschland* en *België*, over de spoortreinen, diligences en stoombooten.

De onderneming belast zich voortdurend met het incarceren van Wissels, verzending van Gelds-waarden en Effecten, verrigten van commissiën, alles tegen een zeer verminderd tarief.

Het hulpkantoor der onderneming te Delft, bij W. Koens Binnen-Watersloot.

ALGEMEENE EXPEDITIE-MAATSCHAPPIJ VAN
TIMMERMANS EN COMP.

Deze Maanschappij belast zich met de Expeditie van alle Goederen, Geldspeciën, Effecten enz. dagelijks op en van alle Spoortreinen, op geheel Noordelijk en Zuidelijk *Duitschland* en langs den Rijn, in correspondentie met de Keulsche Stoomboot-Maatschappij; naar *Zwitserland*, *Italië*, *Oostenrijk*, *Beijeren* en *Wurtemberg*; alsmede Maandag en Vrijdag 's namiddags van Amsterdam naar *Oldenburg*, *Bremen*, *Hamburg*, *Osnabruck*, *Lubeck* en verder geheel *Hanover*, *Denemarken* en *Zweden*.

Informatien zijn te bekomen aan het kantoor dezer onderneming, gevestigd te Delft, bij Fischler Binnen-Watersloot, bij de Koornbeurs.

ORDE OP HET VERTREK DER TREK- EN MARKTSCHUITEN.

van Delft op 's Gravenhage.

Van 1 April tot 30 September 's morgens ten 7, half 8, half 9 en 9 ure, en van half 10 tot 's avonds half 9, alle uren op het half uur. Van 1 October tot 31 Maart, 's morgens ten 7, 8 en 9 ure, en van half 10 tot 's avonds half 8 ure, op het half uur. De pakschuit Maandag en Vrijdag 's morgens ten 6 ure.

van 's Gravenhage op Delft.

Van 1 April tot 30 September, van 's morgens half 6 tot 's avonds half 8 ure, alle uren op het half uur, en de laatste ten 9 ure. Van 1 October tot 31 Maart, van 's morgens half 7 tot 's avonds half 8, op alle half uren.

De pakschuit, Maandag, Dingsdag, Woensdag en Zaterdag 's morgens ten 9 ure, en Donderdags in den Zomer 's morgens ten 5, en 's Winters ten 6 ure.

van Delft op Rotterdam.

Van 1 April tot 30 September alle uren, van 's morgens 7 tot 's avonds 8 ure, uitgezonderd 's namiddags ten 4 ure. Van 1 tot 30 October, alle uren van 's morgens 7 tot 's avonds 7 uur, uitgezonderd 's namiddags ten 4 ure. Van 1 November tot 31 Maart 's morgens ten 8, 10 en 12 uur, 's namiddags 3, 5 en 's avonds ten 7 uur.

De pakschuit dagelijks des namiddags ten 2 uur en net geheele jaar door alle Dingsdagen, 's morgens ten half 9 ure, een marktschuit, behalve de gewone marktschuit der vroegbeurt.

van Rotterdam op Delft.

Van 1 April tot 31 October van 's morgens ten 7 ure tot 's avonds ten 7 ure; en van 1 November tot 31 Maart van 's morgens ten 7, 9 en 12 ure en des namiddags 1, 4 en 6 uur.

Het geheele jaar door alle Dingsdagen, des namiddags ten half 3 ure, een marktschuit behalve die der vroegbeurt. Informatien te bekomen bij den Commissaris van gemelde veeren W. Wigmans.

van Delft op Leiden en terug.

Onbepaald. Informatien te bekomen bij den heer G. Boet, in de Haagpoort, Commissaris van genoemd veer.

van Delft op Schiedam.

Vrijdags 's morgens ten 7 ure. en terug des namiddags ten 3 ure. Afvaart voor de Stads-Herberg in het Zuideinde.

van Schiedam op Delft.

Donderdags 's morgens ten 7 ure, en terug 's namiddags ten 3 ure.

van Delft op Maassluis.

's Morgens het geheele jaar door, ten half 8 ure en 's namiddags ten half 2 ure. Van 1 April tot 30 September 's namiddags ten 6 ure; van 1 October tot 31 Maart 's namiddags ten 5 ure.

van Maassluis op Delft.

's Morgens het geheele jaar door, ten half 6 en 10 uur.
Van 1 April tot 30 September 's namiddags ten half 6
van 1 October tot 30 Maart 's namiddags ten 5 ure. De
ochtendschuiten corresponderen op den 1sten en 2den
trein van den Hollandschen spoorweg.

van Delft op Vlaardingen.

In de Zomermaanden 's namiddags ten 4 ure, en ten 3
ure in de Wintermaanden. Een marktschuit Donderdags
's middags ten 12 ure en 's namiddags ten 3 ure.

van Vlaardingen op Delft.

's Morgens ten 6 ure en Donderdags nog een ten 4 ure.

van Delft op Amsterdam.

Op Dingsdag, Donderdag en Zaturdag, des namiddags
ten 3 ure.

van Amsterdam op Delft.

Op dezelfde dagen en uren.

van Schiedam door Delft op Haarlem.

Zaturdags 's morgens, en van Delft 's namiddags ten
3 ure. Ook vaart 's Woensdags namiddags ten 2 ure een
pakschuit van Delft naar Haarlem.

van Schiedam door Delft op Utrecht.

Woensdag morgen ten 10 ure en van Delft 's morgens
ten 11 ure.

van Vlaardingen door Delft op Utrecht.

Woensdag namiddag van Vlaardingen en Donderdag des morgens ten 11 ure van Delft. Deze schuit neemt ook goederen mede voor Amersfoort en omliggende plaatsen in de provincie Utrecht.

N.B. Voor de bovengenoemde plaatsen worden de bestellingen aangenomen bij den Commissaris, J. P. Tasseron, Voorstraat, wijk VI No. 296, alsmede aan het veer voor de Leydsche marktschuit nevens de Luthersche Kerk.

van Delft op Alkmaar.

Om de 14 dagen, des Woensdags morgens ten 8 ure. Ligplaats voor de Branderij de Papegaai. De schuiten naar Alphen, Oudshoorn, Waddingsveen, Boskoop, Hazerswoude, enz. varen des Dingsdags voormiddags af Bestellingen bij P. A. Hesse, nabij de Haagpoort.

POST EN VOETBODEN.

- Vrouw van Beek. Bodin van Nootdorp. Komt alle dagen in de stad, uitgezonderd des Zondags, vertrekt 's namiddags ten 1 ure. Adres bij H. Koster en W. Beets, Boekhandelaren.
- J. van der Berg. Bode op Wateringen, Poeldijk, Monster en 's Gravesande. Komt Maandag, Dingsdag, Donderdag, Vrijdag en Zaturdag in de stad; vertrekt tegen 1 ure. Adres bij W. Valkenburg, Hoek Beestenmarkt.
- A. Bokhoove. Commissionair, gaat Maandag, Woensdag, Vrijdag en Zaturdag naar den Haag. Woont op den Burgwal, W. III, N°. 305.
- C. van den Bas. Postbode van Delft op Zoetermeer, Zegwaard en Benthuijzen. Vertrekt Maandag, Woensdag en Vrijdag, 's namiddags ten 5 ure. Adres bij H. v. Kan, Breedstraat.
- K. Bijzen. Postbode van Delft naar Pijnacker. Vertrekt alle dagen 's morgens ten 8 ure. Adres Oosteinde, Wijk I, N°. 197.
- M. Brederveld. Postbode van Schipluiden op Delft. Komt alle dagen in de stad, vertrekt des namiddags. Adres bij B. Bruins, Boekhandelaar.
- J. Dijkshoorn. Postbode van de Lier. Dagelijks, uitgezonderd Donderdag en Zondag. Vertrekt 's namiddags ten half 12 ure. Bestellingen worden aangenomen bij de Wed. Bladergroen, Oude Delft, nevens de Akademie.

- G. Klijnes. Bode van Voorburg op Delft. Komt Maandags, Woensdag en Zaterdag in de stad. Adres bij de wed. Bladergroen op het Oude Delft.
- N. Looije. Bode op Wateringen, Poeldijk, Monster en Ter Heide. Komt dagelijks, uitgezonderd des Donderdags. Vertrekt 's namiddags ten half 12 ure. Adres bij van der Gaag, Oude Delft, hoek Oude Kerk.
- C. Redeker. Westlandsche Postbode. Komt alle dagen, uitgezonderd des Zondags. Vertrekt van Delft, 's namiddags ten 2 ure. Adres bij H. Kramer in de Herberg de Beurs van Rotterdam, in de Jacob-Gerritsestraat.
- P. A. van Swieten. Bode op den Haag. Gaat Dingsdag Donderdag en Zaterdag, naar den Haag. Bestellingen worden aangenomen bij de Wed. Bladergroen, op het Oude Delft, nevens de Akademie.

VERTREK DER DORPSCHUITEN.

Berkel. Donderdags 's middags ten 12 ure. Ligplaats voor de Wed. Bante, op de Koornmarkt.

's Gravesande. Donderdags voormiddags ten half 12 ure. Ligplaats voor het Oude Westlandsche Veerhuis, nabij de Haagpoort.

Kwintsheul, Poeldijk, Monster, Naaldwijk, Hondsholredijk en Loosduinen. Donderdags ten 11 ure. Ligplaats voor de Wed. v. d. Kraaij aan de voorstraat.

Leydschendam en Rijswijk, Donderdags. Ligplaats des morgens ten 10 ure, aan de Voorstraat, voor de Brouwerij de P.

De Lier en de Lee. Donderdags ten half 12 ure. Ligplaats voor het Westlandsche Veerhuis op de Binnenwatersloot.

Maasland. Donderdags ten 11 ure. Ligplaats voor de Herberg de Zwarte Raaf, op de Binnenwatersloot.

Nootdorp. Dingsdag, Donderdag en Zaterdag ten 1 ure. Ligplaats in het Vrouwjutenland, voor de Grutterij de Blaauwe star.

Overschie. Dingsdag ten 3 ure, en Donderdag ten 1 ure. Ligplaats voor J. van der Gaag, Zuideinde.

Pijnacker. Donderdag en Zaterdag ten half 12 ure. Ligplaats voor P. A. Engelbrecht, Oosteinde.

Schipluiden en 't Woud. Donderdag ten 11 ure. Ligplaats op de Binnenwatersloot voor de Herberg de Zwarte Raaf.

Voorburg. Donderdag ten 1 ure van de Haagpoort. Komt ook een alle Dingsdagen ten 5 ure van Rotterdam door Delft. Ligplaats voor P. A. Hesse, in het Logement de Gouden Molen nabij de Haagpoort.

Wateringen. Dingsdag, Donderdag en Zaturdag in de Zomermaanden, ten 11 ure; Donderdag en Zaturdag in de Wintermaanden, ten 12 ure. Ligplaats aan het Nieuwe Schippers Veerhuis op de Voorstraat.

Zoetermeer en Zegwaard. Donderdag ten half 1 ure. Ligplaats als boven, op de Voorstraat.

Zuidbuurt. Donderdag ten 11 ure. Ligplaats op de Binnenwatersloot.

VERDERE REISGELEGENHEDEN.

IN NEDERLAND.

NB. Voor de plaatsen aan de spoorwegen gelegen zie men mede het afzonderlijk tarief.

van Amsterdam

naar *Alkmaar*, over Zaandam en Wormerveer. Stoomb. tweemaal daags. In de Zomermaanden 's morg. 7 en 's nam. 1 uur, in de Wintermaanden 's morg. 7½ en 's nam. 2½ uur.

„ *Amersfoort*. Dilig. van v. d. Hoek, op de Botermarkt. Maandag 's morgens 4 uur.

Over Muiden en Naarden, naar Amersfoort. Dilig. v. d. Horst, Cingel, 514, dagelijks.

Nog eene Dilig. wed. Cruse, Botermarkt. Maandag 's nam. 5 uur.

„ *Antwerpen*, over Haarlem, 's Hage, Delft, Rotterdam, Dordt en Breda. Dilig. v. Gend en Loos, 's av. kwartier voor 9 uur, aankomst te Antw. 's nam. ten 2 uur, vóór het vertrek der Spoortrein naar Mechelen, Leuven, Brussel en Gend, in correspondentie met Parijs enz.

„ *Appingadam*, schip om de 5 of 6 weken.

„ *Assen*, beurtm. van 1 Febr. tot half Dec. Woensd. om de 14 dagen, één uur voor boomsluiten; verder om de 3 weken. Terug, Vrijdag om de 14 dagen, 's morg. 5 uur.

- naar *Blokszyl*, beurtm. Dingsd. en Vrijd. van 6 Dec. tot 1 Febr. alléén Dingsd. een uur vóór boomsluiten.
- „ *Bolsward*, beurtm. alléén van 1 Febr. tot 6 Dec. Vrijd. 2 uur vóór boomklokluiden.
- „ *Broek*, beurtsch. Maand., Woensd. en Vrijd. 's nam. ten 4 uur.
- „ *Buiksloot*, zie naar het Tolhuis.
- „ *Delfzyl*, met het schip op de Lemmer.
- „ *Deventer*, beurtsch. Dingsd. en Vrijd. 1 uur vóór het luiden der boomklok, van 6 Dec. tot 12 Febr. allen Vrijd. 's nam. 3 uur.
- „ *Dokkum*, beurtsch. alleen van 1 Maart tot 30 Nov. Woensd. om de 14 dagen.
- „ *Elburg*, beurtsch. Dingsd. Donderd. en Zaterdag 's av. 1 uur vóór boomsluiten; 's winters Dingsdag niet.
- „ *Enkhuizen*, Stoomb. Dingsd. Donderd. en Zaterdag. 's morg. 7 uur.
- Idem*. Beurtm. Woensd. en Vrijdag.
- Zie ook naar Hoorn en Medemblik.
- „ *Enschedé*, met het schip op Deventer.
- „ *Franeker*, beurtsch. van Febr. tot Dec. Dingsd.
- „ *Genemuiden*, beurtsch. Maand. 1 uur v. boomsluit.
- „ *Gouda* en terug beurtsch. van 15 April tot 15 Sept. 's midd. half vier uur. De overige maanden ten 4 uur.
- „ *Hamburg*, stoomb. den 5, 10, 15, 20, 25 en 30 der maand. in den vroegen morgen.
- „ *Harlingen*, stoomb. Dingsd., Donderd. en Zaturd. 's morg. 7 uur.
- „ *Idem*, beurtsch. van April tot Septemb. Maandag,

Woensd. en Vrijd. 1 uur vóór boomklokluiden.
naar *Hasselt*, beurtsch. van Dec. tot Maart. Maand.; van
Maart tot 19 Junij. Zond. Maand. Woensd. en Vrijd.
alsmede van 21 Aug. tot 31 Oct. 's Zomers alle
dagen 1 uur vóór boomklokluiden.

„ *den Helder*, over Alkmaar, barge, dagelijks behalve
Maand. 's morg. 7 uur. Ook met de Stoomb. naar
het Tolhuis, van 1 Maart tot 31 Oct. 's nam. ten
4 uur, en van 1 Nov. tot Febr. Dingsd. Dond. en
Zaturd. 1 uur, en van daar per Dilig. over Purme-
rende naar Hoorn en Enkhuizen.

„ *Hoorn*, zie naar Medemblik en den Helder.

„ *Hull*, stoomb. den 5, 10, 15, 20, 25 en 30 der
maand.

„ *Joure*, beurtsch. Maand. 2 uur vóór boomsluiten.

„ *Kampen*, beurtsch. Maand., Woensd. en Vrijd 1 uur
vóór boomsl.; van Dec. tot Febr. Maand. en Vrijd.
's nam. 3 uur.

„ *Idem*, stoomb. dagel. behalve Zond. 's morg. 6 uur.

„ *Leeuwarden*, beurtsch. van 22 Febr. tot 6 Dec.
Woensd. en Zaturdag; en verder alléén Zaturd. $\frac{3}{4}$ uur
vóór boomsluiten.

„ *de Lemmer*, beurtsch. van half Febr. tot 12 Nov.
Dagelijks, verder Maand. Woensd. en Vrijd. 2 uur
vóór boomsluiten.

„ *Idem*, stoomb. Maand., Woensd. en Vrijd. 's mor-
gens 7 uur.

„ *Meppel*, beurtm. Dingsd. en Zaturd.; van 6 Dec. tot
2 Febr. alléén Dingsd. 1 uur vóór boomsluiten.

„ *Medemblik*. Met de stoomb. naar het Tolhuis, ver-
der met de barge naar Buiksloot; van 1 April tot

30 Sept. Dingsd. Donderd. en Zaturdag, en van 1 Oct. tot 13 Maart, alleen Dingsd. eene Dilig. 9 uur van Buiksloot over Purmerende en Hoorn naar Medemblik. Naar Enkhuizen vindt men eene dilig. aan het Medemblikker tolhuis te Hoogearspeel.

naar *Muiden* en *Naarden*. Treksch. van 1 Mei tot 30 Sept. 5 maal, van 1 Oct. tot 31 Maart 4 maal en gedurende April 3 maal daags.

„ *Purmerende*, zie naar Medemblik.

„ *Rotterdam* over Haarlem, Leiden, 's Hage en Delft dilig. Koens, Dam; dagelijks 's avonds half 10 uur.

„ *Sloten* (Vriesland) beurtm. van 25 Febr. tot Decemb. 's Maand. 2 uur vóór boomsluiten.

„ *Sneek*, beurtm. van 6 tot 25 Dec. Dingsd. en Zaturd.; tot 1 Febr. alleen Dingsd. vervolgens tot ultimo Febr. Dingsd. en Zaturd. en overigens Dingsdag Donderd. en Zaturd. 1¼ uur vóór boomsluiten.

„ *Steenwijk*, beurtsch. Dingsd. en Zaturd. 1 uur vóór boomsluiten.

„ *Tolhuis*. Van 1 April tot 30 Sept. raderboot of zeilschuit, 's morg. 6, 's nam. 12 en 1 uur; voorts alle uren een stoomb. met het slaan der volle uren, tot het sluiten van den boom, en van 1 Oct. tot 31 Maart raderboot, 's morg. 7 uur; een stoomb. van 8 uur 's morgens tot 's avonds 5 uur, uitgenomen ten 12 uur.

„ *Weesp*, treksch. van 16 Maart tot 15 Nov. 4 maal en van 16 Nov. tot 15 Maart 2 maal daags, doch Maand. 3 maal.

„ *Zaandam*, stoomb. des zomers 6 maal, 's winters 2 maal daags.

„ *Zwolle*, stoomb. 3 maal 's weeks, alléén des zomers.

naar *Zwolle*, beurtsch. dagel. 's nam. 3 uur, uitgezonderd van 19 Dec. tot 11 Febr. dan Dingsd., Donderd. en Zaturd.

„ *Zutphen*, beurtsch. Donderd.

„ *Zwartsluis*, Beurtschip, van Febr. tot Dec. Dingsd. en Zaturd. verder alleen Dingsd. 1 uur voor boomsd.

van Alkmaar

naar *Amsterdam*, stoomb. dagelijks tweemaal, des zomers 's morg. kwart. voor 6 en 's nam. half 2; 's winters 's morg. ten 7 en 's nam. 1 uur. Ook met de barge dagelijks.

„ *den Helder*, barge 2 maal daags.

van Amersfoort

naar *Amsterdam*, over Naarden, Muiden enz.

Dilig. v. d. Horst, dagelijks.

Dilig. wed. Gruse, Maand., 's morg. 5 uur.

„ *Utrecht*, dilig. van Nijmegen, 's morgens half 6, kwart. voor 11 en 's nam. 3 uur.

van Appingadam

naar *Groningen*, treksch. Dingsd. en Vrijdags 's morg. 6 uur; de overige dagen, behalve Zon- en Feestdagen 5 uur.

van Arnhem

naar *Breda*, over 's Hertogenbosch en tusschenliggende plaatsen, dilig. v. d. Horst, dagelijks 's morgens 11 uur (na aankomst van den 1sten spoortrein).

naar *Deventer*, over *Doesburg* en *Zutphen*, dilig. v. d. *Horst* (na aankomst van den 2den trein).

„ *Emmerik*, dilig. v. *Gend* en *Loos*, na aankomst van den laatsten spoortrein, 's avonds half 10 uur. Nog een stoomb. *Zond.* en *Donderd.*, 's namid. omstreeks 3 uur.

„ *Kampen*, stoomb. 3 maal 's weeks, 's morg. 5 uur.

„ *Keulen* enz., stoomboot 's morgens 6 uur.

„ *Kleef*, over *Nijmegen*, dilig. 's avonds kwart over 8 uur.

„ *Leeuwarden*, over *Zutphen*, *Deventer*, *Zwolle* en *Groningen* dilig. na aank. van den 1sten spoortrein.

„ *Nijmegen*, dilig. *Koens*, 's morgens kwart. voor 11 en 's nam. 3 uur. Zie ook naar *Kleef*. Stoomboot 's morg. 11 uur 's nam. 8 uur in correspondentie met den spoortrein op *Amsterdam*.

„ *Rotterdam*, stoomb. 's maand., *Woensd.* en *Zaturd.* 's morgens 9 uur.

„ *Zutphen*, na aankomst van alle spoortreinen.

van Assen

naar *Groningen*, dilig. 's nam. 4 uur.

„ *Meppel*, jaagsch. 's morg. 8 uur, behalve *Zond.*

„ *Zwolle*, over *Meppel*, dilig. 's morgens 11 uur.

van Bergen op Zoom

naar *Antwerpen*, dilig. 's morgens 5 uur. Ook per passerende stoomb. van *Rotterdam*.

„ *Breda*, dilig. 's avonds half 6 uur en *Dingsd.*, *Donderd.* en *Zaturd.* 's morg. half 6 uur.

„ *Rotterdam*, per passerende stoomb. van *Antwerpen*.

van Breda

naar *Amsterdam*, dilig. 's nam. 2 uur.

„ *Antwerpen*, dilig. 'smorgens 5 en 10 's nam. 's zomers 3 en 's winters kwart voor 4 uur.

„ *Bergen op Zoom*, dilig. 's morg. ten 5 uur 25 min. en Dingsd. en Zaturd. 's nam. 4 uur.

„ *Geertruidenberg*, dilig. 's zomers 's morg. half 5, 's wint. 's morg. 5 uur, doch 's Maand. altijd half 4.

„ *Grave*, over *Tilburg* en 's *Hertogenbosch*, 's morg. half 5 en 's nam. 4 uur.

„ *den Moerdijk*, dilig. 's morg. 11 uur.

„ *Rotterdam*, dilig. v. Gend en Loos 's morg. 6 uur.

„ *Utrecht*, over *Gorinchem*, dilig. 's morg. half 6; ook eene dilig. 's zomers 's morg. 10 en 's nam. 5 uur. 's winters 'smorg. 5 en kwart voor 10 uur.

van Culemborg

naar *Rotterdam*, stoomboot 's Maand. 's morg. 5 uur; andere dagen half 8 uur, uitgezonderd Zondags.

„ *Utrecht*, dilig. na aankomst der boot van Rotterd.

van Deventer

naar *Hannover*, dilig. Maandag en Vrijdag.

„ *Munster*, dilig. Zond., Dingsd. en Vrijd., 's avonds 8 en 's nachts 12 uur.

„ *Nijmegen*, over *Zutphen* en *Arnhem*, dilig. 's morgens kwart voor 7 en 11 uur.

„ *Rotterdam*, dilig. dagelijks 's avonds 10 uur.

van Dordrecht

naar *Amsterdam*, dilig. nam. 5 uur.

- naar *Rotterdam*, stoomb. 's morg. half 9 en 's nam. 5 uur
 en een 's morg. 7 en 's nam. 12 uur, 3 uur en 6 uur.
 „ *den Moerdijk*, stoomb. 's morgens 6 en 's namidd.
 half 2 uur.

van Edam

- naar *Amsterdam*, over Monnickendam, treksch. 's morg.
 6 en 8 uur, 's nam. half 2 en 7 uur.
 „ *Hoorn*, treksch. 's morg. 6, half 11 en 's nam. half
 5 uur.

van Enkhuizen

- naar *Amsterdam*, stoomboot komende van Harlingen,
 Zond., Woensd. en Vrijdag.
 „ *Harlingen*, stoomb. Dingsd. Donderd. en Zaturd.
 „ *Hoorn*, postwagen 's zomers 's morgens ten 7 en
 's winters 8 uur, 's nam. het geheele jaar 4 uur.

van Franeker

- naar *Harlingen*, dilig. Woensd. 's morgens 9 uur.
 „ *Leeuwarden*, dilig. Vrijdag 's morgens 8 uur.

van Geertruidenberg

- naar *Rotterdam*, stoomb. 's zomers, Maand. 's morg. 5
 en de overige dagen half 7 uur, behalve Zond. En
 's winters Maand. 's morg. 5, en de overige dagen
 7 uur, behalve Zondag.

van Gorinchem

- naar *Antwerpen*, over Breda, dilig. 's zomers, 's morg.
 kwart voor 12 en 's nam. half 4; 's winters 's nam.
 kwart over 12 en half 5 uur.

- naar 's *Hertogenbosch*, stoomb. 's zomers 's midd. 12 en 's nam. 4 uur; 's winters 's morg. 11 en 's nam. 12 u.
- „ *Heusden*, stoomb. 's nam. half 5 uur.
- „ *Keulen*, stoomb. dagelijks. Varieert naar den stand van het water, doch gewoonlijk 's morg. 9 uur.
- „ *Nijmegen*, stoomb. 's morg. 9 uur.
- „ *Rotterdam* over Dordt, stoomb. Maand., Dingsd. 's morg. half 6. Woensd., Donderd., Vrijd. en Zaturd. 's morg. half 6 en 's nam. 1 uur, en Zond. 's morg. half 7 uur. Winterd. Maand., Dingsd. 's morg. half 6 uur en Woensd., Donderd., Vrijd. en Zaturd. half 8 uur.
- „ *Utrecht*, dilig. 's morg. kwart over 8, en kwart over 9; 's zomers nam. half 3 en 's winters 's nam. kwart voor 2 uur.
- „ *Venlo*, stoomb. Dingsd. en Vrijd. 's morgens 4 uur.

van Gouda

- naar *Rotterdam*, stoomboot 's zomers, 's morgens 6 en 's nam. 2 uur, 's winters 's morg. 7 uur.
- „ *Idem*, dilig. alle uren in 3 uren.
- „ *Utrecht*, dilig. driemaal daags in 5 uren.

van 's Gravenhage

- naar *Amsterdam*, dilig. 's avonds half 12 uur.
- „ *Antwerpen*, dilig. 's nachts 2 uur.
- „ *Rotterdam*, dilig. 's morg. half 4 en half 5 uur.
- „ *Utrecht*, dilig. over Leiden, Alphen enz., 's zomers 's morg. 5 en 's winters 's morg. kwart voor 7 uur.

van Groningen

naar *Assen*, dilig. 'smorgens 5 uur.

„ *Harlingen*, over Leeuwarden, dilig. Ding., Don-
derd. en Zaturd., 's avonds 11 uur, en 's zomers
Maand., Woensd. en Vrijd. 'smorgens 9 uur.

„ *Kampen*, dilig. op de stoomb. naar Amsterd. rij-
dende, alleen de dagen dat deze vaart; 's avonds
van Groningen.

„ *Leeuwarden*, dilig. 1 Jan. tot 31 Maart, van 10 tot
31 Dec. 's morg. half 9; de overige maanden 's nam.
3 uur.

„ *de Lemmer*, dilig. Dingsd., Donderd. en Zaturd.
's morgens half 1 uur.

„ *Utrecht*, dilig. 's morgens 9 uur.

„ *Zwolle* over Assen, dilig. 's morgens half 9 uur.

van Haarlem

naar *Alkmaar*, dilig. v. d. Haagen en Quintern, 2 maal
daags 'smorgens ten 9 uur en 's nam. ten 4 $\frac{1}{2}$ uur.

van Heerenveen

naar *Leeuwarden*, dilig. 's nam. half 4 uur.

„ *Zwolle*, dilig. 's morgens half 12 uur.

van den Helder

naar *Alkmaar*, barge, tweemaal daags.

„ *Amsterdam*, barge, dagelijks, behalve 's Maandags,
's morgens 7 uur.

„ *Texel*, postschuit, dagelijks.

van 's Hertogenbosch

- naar *Breda*, dilig. over *Tilburg*. 's morg. 6 en 's nam. 5 uur, en over *Waalwijk* en *Raamsdonk* 's nam. 3 uur.
- „ *Eindhoven*, dilig. 's nam. 5 uur.
- „ *Maastricht*, stoomb. 's nam. 5 uur, behalve Zond.
- „ *Nijmegen*, dilig. over *Grave*, 's morgens kwart voor 9 uur.
- „ *Rotterdam*, stoomb. Zomerd. 's morgens 8 uur; Winterd. dagelijks 's morgens 7 uur.
- „ *Rotterdam* en *Schiedam*, stoomb. 's Zomers Maand. 's morg. half 5, de overige dagen behalve Zond. half 6 uur; Winterd. Maand., Woensd. en Vrijd. 's morgens half 10 uur.
- „ *Schiedam* stoomb. dagelijks, uitgezonderd 's Zondags 's morgens half 6 uur.

van Heusden

- naar *Rotterdam*, stoomb. Maandag 's morgens half 5, de overige dagen, behalve Zondag, 's morgens 6 uur.

van Hoorn

- naar *Alkmaar*, treksch. tweemaal daags, 's morgens 8, 's nam. 4 uur.
- „ *Edam*, *Monnickendam* en *Amsterdam*, trekschuit 's zomers 's avonds 11, en 's winters 's nachts 12 uur.
- „ *Purmerende* en *Buiksloot* dilig. 1 Maart tot 31 Oct., 's morg. half 7, behalve Zond.; 1 Nov. tot u^o Febr. Maand., Woensd. en Vrijd. 's morgens half 8 uur.
- „ *Edam*, treksch. 's morg. 11, en 's nam. half 3 uur.

naar *Enkhuizen*, dilig. 's morg. 7, en 's winters 's morg. 8 uur.

„ *Enkhuizen* en *Medemblik*, zie *Amsterd.* naar *Idem*.

„ *Medemblik*, dilig. 's nam. 3 uur.

„ *Purmerende*, treksch. 4 maal daags.

van Kampen

naar *Arnhem*. stoomb. Zondag, Dingsdag en Donderdag 's morgens 3 uur.

„ *Amsterdam*, stoomb. 's Zomers dagelijks, behalve Zaturd., 's nam. half 2. Voor- en Najaar 's nam. 12 uur, op Zond., Dingsd. en Donderdag.

„ *Zwolle*, dilig. 's morg. 7 en 8 uur, 's nam. 4, 5 en 7 uur.

„ *Groningen*, *Leeuwarden*, *Assen*, *Enschede*, *Lingen*, *Bremen*, *Koevorden*, *Deventer*, dilig. na aankomst der stoomboot van *Amsterdam*.

van Leeuwarden

naar *Groningen*, dilig. 's morgens 9 uur, en van 1 April tot 30 Sept. 's nam. 4 uur.

„ *Harlingen*, over *Franeker*, dilig. Zond., Woensd. en Vrijd. 's morg. 5 uur.

„ *de Lemmer*, dilig. Dingsd., Donderd. en Zaturd. 's morg. 3 uur. Postw. dagelijks, 's namidd. 1 uur.

„ *Utrecht*, dilig. van *Gend* en *Loos*, 's morg. 9 uur.

„ *Zwolle*, dilig. 's morg. half 9 uur.

van Maastricht

naar *Aken*, dilig. 's morg. half 7 uur.

- naar 's *Bosch*, stoomb. dagel. behalve Zond. 's nam. 1 uur.
 „ *Luik*, stoomb. 's morg. 6 en 's nam. 3 uur, en dilig.
 's nam. half 3 uur.
 „ *St. Truijen*, dilig. 's morgens 10 uur.
 „ *Venlo*, langs Roermond stoomb. dagelijks.

van Medemblik

- naar *Buiksloot*, over Hoorn en Purmerende, dilig. gedurende de Zomermaanden, Maand., Woensd. en Vrijdag, 's morgens half 6 uur, 's Winters alleen Zond. 's morgens 8 uur. Nog gedurende den zomer eene dilig. Dingsd., Donderd. en Zaturd. 6 uur.

van den Moerdijk

- naar *Dordrecht* en *Rotterdam*, stoomb. 's morgens half 8, 's namiddags 4 uur.
 „ *Willemsdorp*, (eiland van Dordrecht) stoomb. op alles heele uren.

van Monnickendam

- naar *Amsterdam*, trekschuit 's morgens 7 en 9; 's nam. half 3 en 6 uur.
 „ *Edam*, treksch. 's morgens half 5, half 10, en 's av. half 6, 's Maand. half 8 uur.

van Middelburg

- naar *Goes*, dilig. 1 April tot 30 Sept. 's morg. 7, 's nam. 5 uur. 1 Oct. tot 31 Maart, 's morg. half 8 en 's nam. half 4 uur.
 „ *Rotterdam*, stoomboot dagelijks, onbepaald.

naar *Vlissingen*, dilig. 's morgens half 7, 8 en 11 uur;
's namidd. 2, 4 en 7 uur, alsmede na aankomst van
de stoomboot van Rotterdam.

van Muiden

naar *Amsterdam*, met de trekschuiten van Naarden op
Amsterdam.

van Naarden

naar *Amsterdam*, dilig. dagelijks, 's nam. 1 uur, en
's Maandags 's morgens 7 uur.

„ *Idem*, trekschuit, 5 maal daags.

„ *Amersfoort*, dilig. dagelijks, 's morgens 11 uur, en
's Maand. 's nam. half 6 uur.

van Nijmegen

naar *Arnhem*, dilig. 's morg. 9 en 's nam. 1 en half 5 uur.

„ *Cleef*, dilig. s av. half 9, in verband met de snel-
post naar Keulen. Stoomboot, Vrijdags 's morgens
7 uur, de overige dagen 8 uur, en dagelijks 's nam.
3 uur.

„ *Emmerik*, stoomboot, Maand., Woensd., Vrijd. en
Zaturd. 's nam. 2 uur.

„ *Grave* en 's *Hertogenbosch*, dilig. 's nam. 1 uur.

„ *Rotterdam*, stoomb., de Maatschappijboot, Zond.
Dingsd., Donderd. en Vrijd. 's morgens 9 uur; de
Schippersboot, 7 uur 's morgens.

„ *Zutphen* over *Arnhem*. Dieren, Brummen, dilig.
's nam. half 5 uur.

„ *Zwolle*, dilig. 's morgens 9 uur.

van Purmerende

- naar *Alkmaar*, trekschuit, 2 maal daags.
 „ *Amsterdam*, trekschuit, 5 maal daags.
 „ *Edam*, terksch. Dingsd. en Vrijd. 1 uur 's nam.
 „ *Hoorn*, trekschuit, 4 maal daags.
 „ *Enkhuizen*, *Hoorn* en *Medemblik*, zie van *Amsterdam* naar idem.

van Rotterdam

- naar *Amsterdam*, over de tusschenliggende plaatsen, dilig.
Koens, 's av. kwart voor 10 uur, en dilig. van *Gend*
 en *Loos* van *Antwerpen* komende 's av. 9 uur.
 „ *Antwerpen*, over *Dordt*, *Willemstad*, *Zijp*, *Tholen*,
Yerschendam en *Bath*, stoomb. 's Zomers dagelijks,
 uitgezonderd 's Zondags, 's Winters om de 2 dagen.
 De uren van afvaart afhankelijk van de eb en vloed.
 Nog eene dilig. van *Gend* en *Loos*, over *Dordt*,
Breda, *Tilburg* en 's *Bosch*, 's morg. half 5 uur.
 „ *Arnhem*, stoomboot dagelijks.
 „ *Brielle*, langs de *Nieuwersluis*, stoomb. alle dagen
 des namiddags ten 5 uur.
 „ *Dordrecht* en de *Moerdijk*, stoomb. 's morg. 5 en
 12 uur.

Alleen naar *Dordrecht*, stoomb. het geheele jaar
 door 's morg. 9 uur. Nog van 1 Mei tot 30 October
 's namiddags half 2 en 5 uur, 's avonds half 8 uur,
 en van 1 November tot ultimo April, na aankomst
 der spoortrein.

- „ *Duinkerken*, stoomboot, des Zaturdags.
 „ *Geertruidenberg*, stoomb. dagelijks. Zomerd. 's nam.
 2 uur; Winterd. half 1 uur.

naar *Gorkum* langs Dordt, stoomb. Zomerdienst: Maand. en Dingsd. 's namidd. 2 uur, Woensd., Donderd., Vrijd. en Zaturd., 's morgens 9 en 's namidd. 5 uur en Zond. 's nam. 5 uur. Winterdienst: Dagelijks 's namidd. 2 uur, uitgezonderd Zondags.

„ *Gouda*, dilig. alle uren, stoomb. dagelijks, 's morg 9 uur en 's namiddags 5 uur, op de barge van 9 uur, naar Amsterdam.

„ *Havre*, stoomboot onbepaald. Adres kantoor van Smith en Comp. Boompjes 137.

„ 's *Hertogenbosch*, stoomb. 's morgens 8 uur, en behalve Zond. en 's Winters, 's namidd. 1 uur.

„ *Heusden*, stoomb. dagelijks, behalve Zond., 's nam. 1 uur.

„ *Hull*, Zaterd. 's morgens.

„ *Londen*, stoomboot Zondag, Dingsdag, Woensdag en Zaturdag.

„ *Maassluis* en *Vlaardingen*, dilig. dagelijks 's morg. 7 uur, en naar Maassluis alleen, eene dilig. 's morg. 9 en 's nam. 4 uur.

„ *Nijmegen*, stoomboot 's morgens half 10 uur, 's Winters om den anderen dag.

„ *Nijmegen* en *Mannheim*, stoomb. Maand., Dingsd., Woensd., Vrijd. en Zaturd. 's morgens 6 uur.

„ *Arnhem* en *Mannheim*, stoomb. Zond., Dingsd. en Donderd. 's morg. 6 uur. Nog eene stoomb. tusschen Rotterdam en Mannheim, uren van vertrek onbepaald, adres Boompjes, n°. 113.

„ *Middelharnis*, *Overflackee* en *Goedereede*, tijd van vertrek onbepaald, adres Rotterdam bij Weldrager op het Haringvliet en op het Steiger.

- naar *Middelburg*, stoomb. dagelijks, behalve 's Maand.,
's morgens vroeg. Tijd der afvaart onbepaald.
- „ *Schiedam*, dilig. alle uren, van 's morgens 7 tot
's avonds 9 uur.
- „ *Schoonhoven*, stoomb. Zond., Maand, en Dingsd.,
's avonds 7 uur.
- „ *Utrecht*, dilig. 's zomers 's morg. kwart voor 6 en
's winters 's morg. half 7; 's nam. half 4 uur.
- „ *Venlo*, stoomb. Dingd., Woensd., Vrijd. en Zat.
's morgens 12 uur.
- „ *Vlissingen*, stoomb. Dingsd. en Zaturd., 's morg.
vroeg, afhankelijk van den vloed.
- „ *Vreeswijk en Culemborg*, stoomb. dagelijks, uitge-
zonderd des Zondags, 's namiddags 2 uur.
- „ *Vlaardingen*, dilig. 's nam. 4 uur, rijdt af aan het
Gemeentelandshuis.
- „ *Zierikzee*, stoomboot, dagen en uren van vertrek
worden in de nieuwspapieren aangekondigd, adres
Weldrager, Haringvliet en Steiger.

van Roermond

- naar *Maastricht*, dilig. Maand., Donderd. en Zaturd.
- „ *Venlo*, dilig. Zond., Woensd. en Vrijd.

van Schiedam.

- naar *Amsterdam*, dilig. 's avonds 10 uur.
- „ 's *Hertogenbosch*, stoomb. Zomerd. dagel., behalve
Zondag, 's midd. 12 uur; Winterd. Dingsd., Dond.
en Zaturd. stoomb. 's morg. 11 uur.
- „ *Rotterdam*, dilig. alle uren, van 's morgens 6 tot
's avonds 9 uur.

van Utrecht

naar *Amersfoort*, dilig. 's morg. 8, en 's nam. half 2, 4 en 7 uur.

„ *Antwerpen*, over *Gorkum* en *Breda*, dilig. na aankomst van den 1sten spoortrein uit *Amsterdam*.

„ *Bommel*, vrachtwagen, 's zomers *Dingsd.* en *Vrijd.*, 's winters alleen *Dingsd.* 's morg. 9 uur.

„ *Breda* en *Gorkum*, dilig. na aankomst van den 2den trein uit *Amsterdam* en *Arnhem*.

„ *Culemborg*, wagen, *Maand.*, *Woensd.* en *Vrijd.* 15 *Maart* tot 14 *Sept.* 's nam. 4, verder 's nam. 2 uur.

„ *Gorinchem*, dilig. 's morg. kwart voor 9 en 's nam. 2 uur.

„ *Amersfoort*, *Harderwijk*, *Zwolle*, *Meppel*, *Leeuwarden* en *Assen* naar *Groningen*, dilig. 's av. 10 uur.

„ *Hilversum*, dilig. *Woensd.* en *Zat.* 's nam. 3 uur.

„ *Leerdam*, dilig. *Vrijd.* 's zomers 's nam. 4 en 's winters nam. 3 uur.

„ 's *Gravenhage* en *Rotterdam*, dilig. 's morg. half 8 's nam. 2 uur.

„ *Montfoort*, *Gouda* en *Rotterdam*, dilig. 's morgens half 8 uur.

„ *Rotterdam*, dilig. 's morgens half 8 uur.

„ *Tiel*, dilig. *Woensd.* en *Zaturd.* 's nam. 1 uur, en dilig. na aankomst van den 1sten spoortrein.

„ *Vreeswijk*, dilig. 's morg. 7 en barge half 6 uur.

„ *Wijk bij Duurstede*, wagen, *Dingsd.* 's nam. 4 en *Zat.* 's nam. 3 uur. 's Zomers nog *Dingsd.* en *Zat.* 's nam. 6 en 's Winters 4 uur.

„ *Zwolle*, dilig. 's avonds 10 uur.

van Venlo

- naar *Crefeld* en *Dusseldorp*, dilig. 's nam. kwart over 2 uur.
 „ *Gelder*, *Cleve* en *Nijmegen*, dilig. voorm. half 12 u.
 „ *Roermond*, *Maaseijk* en *Maastricht*, stoomb. Maand.,
 Dond. en Zat. 's morg. 4 uur.
 „ *Roermond*, stoomb. Zond., Woensd. en Vrijd. 's nam.
 2 uur.
 „ *Rotterdam*, stoomb. Maand. en Dond. 's morg. 4 uur.

van Vlissingen

- naar *Antwerpen*, stoomb. Maand. en Vrijd. 's morg. 8 uur,
 en van *Antwerpen* terug Woensd. en Zat. 's morg.
 10 uur.
 „ *Breskens*, stoomb. dagelijks, vertrek naar het getij.
 „ *Middelburg*, dilig. 's morg. 9, 10 en 12, 's nam. 3,
 5 en 8 uur, alsmede vijf kwartier voor de afvaart
 der eerste boot van *Middelburg*.
 „ *Rotterdam*, stoomb. Maand. en Vrijd. 's morg. af-
 hankelijk van het getij.

van Vreeswijk

- naar *Rotterdam*, stoomb. 's Maandags 's morgens 6 uur,
 andere dagen, uitgezonderd Zondag half 9 uur.

van Weesp

- naar *Amsterdam*, trekschuit 's zomers 4 maal, 's winters
 2 maal daags.

van Willemsdorp (eiland Dordrecht)

- naar *den Moerdijk*, stoomb. op alle halve uren.

van Zaandam

- naar *Alkmaar*, stoomboot 2 maal daags.

naar *Amsterdam*, stoomb. 's zomers 6, 's winters 2 maal daags.

„ *Purmerende*, beurtman dingsd.

van Zierikzee

naar *Antwerpen*, zie Rotterd. naar Antwerpen stoomb.

„ *Rotterdam*, zie Rotterdam naar Zierikzee.

„ *Zijpe*, informatie te bekomen bij J. C. van de Garde te Rotterdam.

van Zutphen

naar *Arnhem*, dilig. 's morg. kwart over 8, 's midd. kwart over 12 en half 5 ure.

„ *Arnhem en Nijmegen*, dilig. 's morg. kwart over 4, kwart over 8, en 's midd. kwart over 12 uur.

„ *Emmerick*, dilig. 's nam. 1 uur in correspondentie met Keulen enz.

van Zwolle

naar *Amsterdam*, stoomb. Zond., Dingsd. en Donderd. 's morgens 7 uur. Alleen des zomers dilig. 's morg. half 5 en half 9 uur.

„ *Deventer en Utrecht*, dilig. 's avonds half 9 uur.

„ *Elburg, Harderwijk, Amersfoort en Amsterdam*, dilig. 's avonds half 8 uur.

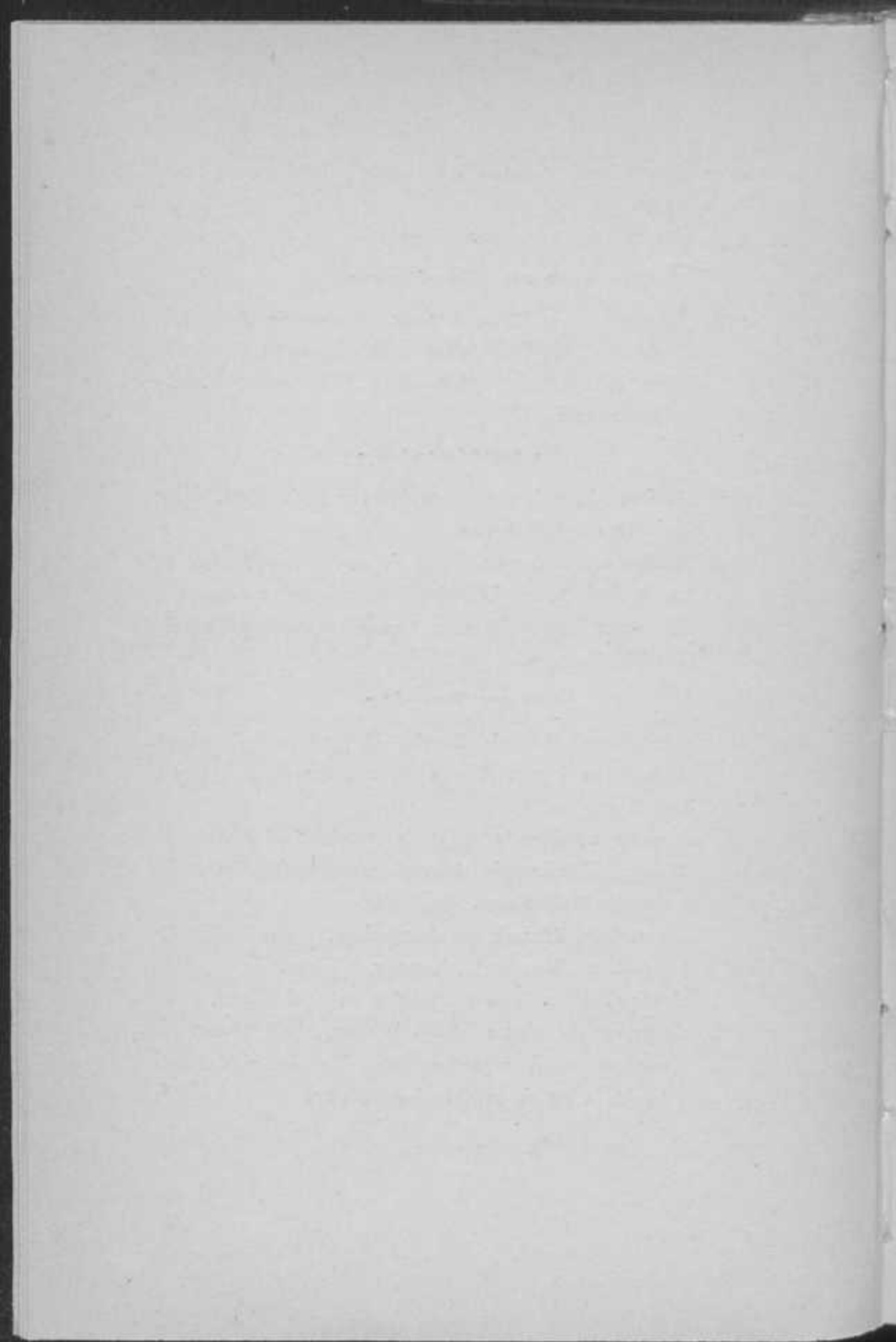
„ *Zwartsluis, Hasselt en Amsterdam*, stoomb. Zond., Dingsd. en Donderd., 's morg. 11 uur.

„ *Arnhem*, dilig. 's morg. half 5 en half 9 uur.

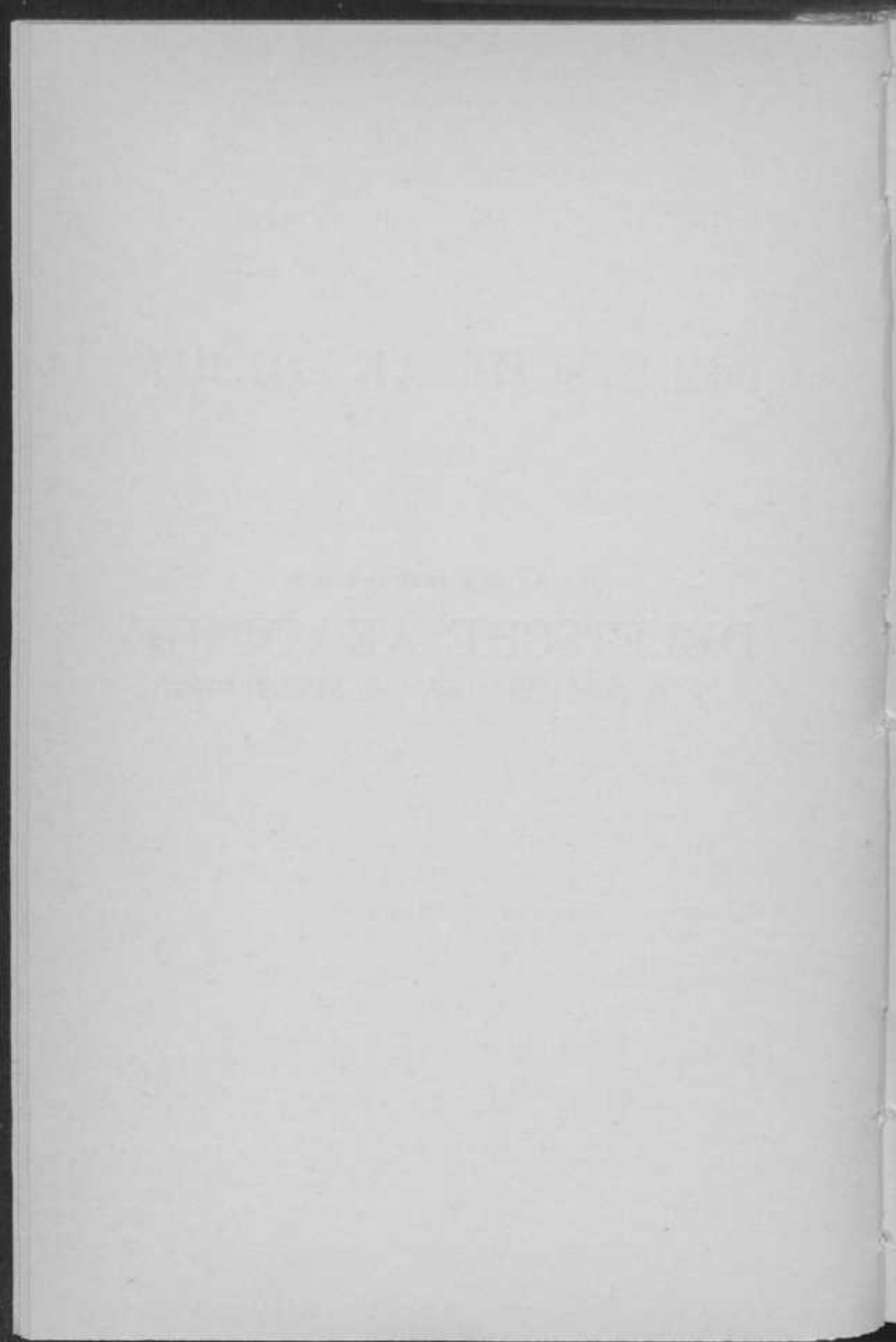
„ *Assen en Groningen*, dilig. 's morg. half 9 uur.

„ *Groningen en Leeuwarden*, dilig. 's morg. half 9 uur.

„ *Utrecht*, dilig. 's avonds half 9 uur.

DELFTSCHÉ AKADEMIE.

DELFTSCHIE AKADEMIE.

BESCHERMHEER

Z. K. H. PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN.

DIRECTEUR

DR. G. SIMONS.

HOOGLEERAREN.

- T. ROORDA. — In de Taal-, Land en Volkenkunde van Neêrlandsch Indië. — *Oude Delft*.
 R. LOBATTO. — In de Wiskunde. — *Koornmarkt*.
 C. F. DONNADIEU. — In de Scheikunde. — *Buiten de Rotterd. poort*.
 S. BLEEKRODE. — In de Wis- en Natuurkundige Wetenschappen. — *Koornmarkt*.

LEERAREN.

- D. J. STORM BUIJSING. — Hoofd-Ingenieur, gedetacheerd aan de Koninklijke Akademie. — In de Waterbouwkunde. — *Koornmarkt*.
 J. E. TERWINKEL. — In de Bouwkunde. — *'s Hage, Kerkplein*.
 Dr. W. L. OVERDUYN. — In de Wis- en Natuurkunde. — *Binnemwatersloot*.
 L. COHEN STUART. — In de Wiskunde en Geodesie. — *Oude Delft*.
 W. J. KEMPERS. — In de Wiskunde. — *Nieuwe lange Dijk*.
 Dr. J. PIJNAPPEL, GZ. — In de Taal-, Land- en Volkenkunde van Neêrlandsch Indië. — *Oude Delft*.
 Dr. S. KEYZER. — In de Taal-, Land- en Volkenkunde van Neêrlandsch Indië, Mahomedaansch regt en Indische instellingen. — *Oude Delft*.

Mr. M. A. M. VAN 'S GRAVESANDE GUICHERIT. — In de Geschiedenis van den Handel en de Staathuishoudkunde. — *Oude Delft*.

Dr. G. VAN WIERINGEN BORSKI. — In de Nederlandsche Taal- en Letterkunde. — *Choorstraat*.

Mr. R. H. ARNTZENIUS. — In de Nieuwere Taal- en Letterkunde. — *Oude Delft*.

D. BUDDINGH. — In de Aardrijkskunde en de Hoogduit-
sche Taal. — *Oude Delft*.

A. VAN DER TOORN. — In de Roei-, Peil-, Meet- en Weegkunde. — *Oude Delft*.

ONDERWIJZERS.

G. J. F. GUFFROY. — In de Fransche Taal. — *Oude Delft*.

. — In het Handteekenen.

AMBTENAAR VAN ADMINISTRATIE.

F. J. KROESEN. — *Oude Delft*.

AKADEMISCHE INSTRUMENTMAKER.

G. REUVERKAMP. — *Akademie*.

CONCIERGE.

A. HONKOOP. — *Akademie*.

STUDENTEN.

A.

<i>Namen.</i>	<i>Woonplaatsen.</i>
S. K. van Aalst, O.I.A. <i>Groote Markt.</i>	de Graaff.
D. F. v. Alphen, O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Bruning.
H. van Amstel, O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Wed. v. d. Schalk.
W. F. v. Andel, O.I.A. <i>'s Hage, Spui.</i>	van Andel.
R. Andreas, O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Buddingh.
J. T. Andries- se, O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Nortier.
W. O. P. Arnt- zenius, A.S. en v. <i>'s Hage, Laan.</i>	Arntzenius.

B.

A. J. W. Te- ding v. Berk- hont, A. S. <i>Kolk.</i>	Duffels.
W. H. Teding v. Berkhont, C. I. <i>Groote Markt.</i>	Neumann.
A. J. H. van Beusekom, C. I. <i>Oude Delft.</i>	Pijpers.
J. J. Bienfait, C. I. <i>Voorstraat.</i>	Berenbak.
P. H. A. Mar- tini Buijs, A. S. <i>Nieuwstraat.</i>	Penders.
W. Butin Bik, O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Wed. Bol
A. H. G. Blok- zeijl, O.I.A. <i>Groote Markt.</i>	Blokzeijl.

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>
K. F. Bohl,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Arntzenius.
H. P. B. Bolo-		
mey,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Wed. Canne.
B. K. Boon,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Dikhof.
R. Bowles, Jr.	O.I.A. <i>Vischmarkt.</i>	Straman.
W. H. Breda,	C. I. <i>Vischmarkt.</i>	Pijpers.
C. L. Brod-		
haag,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Vorstman.
J. H. Bungen-		
berg,	A. S. <i>Koornmarkt.</i>	Reijnders.

C.

A. van Citters,	C. I. <i>Vischmarkt.</i>	Pijpers.
I. H. Oetgens		
v. Waveren		
PancrasClif-		
ford,	O.I.A. <i>Choorstraat.</i>	Van Wieringhen
		Borski.
W. F. Clignett,	O.I.A. <i>Hypolitusbuurt.</i>	Wed. Bake.
J. H. F. le		
Comte,	A. S. <i>Voorburg.</i>	le Comte.
F. W. Conrad,	A. S. <i>'s Hage, Voorburg-</i>	
	<i>straat.</i>	Conrad.
J. C. H. Cou-		
wenberg,	O.I.A. <i>Brab. Turfmarkt.</i>	Verdussen.
I. Cramer,	O.I.A. <i>Vischmarkt.</i>	Parels.
H. v. Wikke-		
voortCrom-		
melin,	A. S. <i>Binnenwatersloot.</i>	Brouwer.

D.

C. W. v. De-			
dem,	C. I.	<i>Voldersgracht.</i>	Foppe.
F. G. v. Del-			
den,	A. S.	<i>Langendijk.</i>	Heeres.
F. G. A. van			
Delden,	O.I.A.	<i>Oude Delft.</i>	Kroesen.
H. M. Dibbitz,	A. S.	<i>Voorstraat.</i>	Dibbitz.
P. H. v. Diest,	M.	<i>Oude Delft.</i>	Mej. van Blomme-
			stein.
G. W. van der			
Does,	C. I.	<i>Oude Delft.</i>	van Essen.
S. H. v. d. Does			
de Beije,	C. I.	<i>Kolk.</i>	Wed. Duffels.
F. H. Doornik,	O.I.A.	} <i>Oude Delft.</i>	Wed. Stennekes.
W. F. Doornik,	O.I.A.		
K. H. Dron-			
kers,	C. I.	<i>Oude Delft.</i>	van Essen.
M. J. van Duijl,	A. S.	<i>Oude Delft.</i>	Harmsen.

E.

C. W. Eekhout,	O.I.A.	<i>Koornmarkt.</i>	Dersjant.
J. G. H. Eisin-			
ger,	O.I.A.	<i>Hypolitusbuurt.</i>	Wed. Bake.
M. Ermerins,	A. S.	<i>Binnenwatersloot.</i>	Duffels.
J. D. Evers,	C. I.	<i>Oude Delft.</i>	Wed. Hoekwater.

F.

A. de Fremery,	O.I.A.	<i>Choorstraat.</i>	Hoop.
P. de Fremerij,	O.I.A.	<i>Choorstraat.</i>	Markwart.

G.

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>
Y. Gaade,	O.I.A. <i>Achterom.</i>	Weber.
H. I. Gerlings,	C. I. <i>Oude Delft.</i>	Arntzenius.
J. L. Hanozet		
Gordon,	O.I.A. <i>Binnenwatersloot.</i>	van den Berg.
W. P. Alstor-		
phius Gre-		
velink,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Kempers.
I. J. R. Grin-		
wis,	C. I. <i>Voorstraat.</i>	Wed. Kircholtcs.

H.

C. de Haan,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	van Eersel.
A. F. v. Haas-	O.I.A. } <i>Oude Delft.</i>	Kipp.
tert,		
J. J. L. van		
Haastert,	O.I.A. }	
J. H. Hagen,	O.I.A. <i>Hypolitusbuurt.</i>	van der Laan.
E. A. Hale-	O.I.A. } <i>Oude Delft.</i>	Kroesen.
wijn,		
M. L. E. Hale-		
wijn,	O.I.A. }	
G. H. M. Har-		
lof,	O.I.A. <i>'s Hage, Herder-</i>	
	<i>straat.</i>	Harlof.
F. L. v. Hecc-		
keren van		
Brandsen-		
burg,	O.I.A. <i>Jacob Gerritsstraat.</i>	Peters.

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>
A. H. Helbach,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Helbach.
R. P. van Hengelaar,	O.I.A. <i>Voorstraat.</i>	Karis.
E. J. Heijligers,	O.I.A. } <i>Vischmarkt.</i>	Pijpers.
G. Heijligers,		
J. Heijting,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Wed. Heijting.
C.W.J. Hoijer,	C. I. <i>Voorstraat.</i>	Vellekoop.
E.F.O. Houck,	O.I.A. <i>Groote Markt.</i>	Berenbak.
H. Mulock Houwer,	O.I.A. } <i>Binnenwatersloot.</i>	Wed. Mulock Houwer.
L. Mulock Houwer,		
J. A. Huguenin,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	van Schaick.
C. F. Humme,	O.I.A. } <i>Oude Delft.</i>	Paling.
H. P. Humme,		

I.

M. A. v. Idsinga,	A. S. <i>Buitenwatersloot.</i>	Wed. v. Idsinga.
A. M. K. W. v. Ittersum,	A. S. <i>Geer.</i>	de Koning.

J.

Q. J. Janssen,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Ouwerling.
C. H. G. v. d. Zijl de Jong,	O.I.A. <i>Papensteeg.</i>	Fauel.

K.

W. F. Ketjen.	<i>Oude Delft.</i>	Esselink.
---------------	--------------------	-----------

Namen		Woonplaatsen.
P. J. Kenche- nius,	O.I.A.	's Hage, Westeinde. Keuchenius.
W. A. Kenche- nius,	O.I.A.	
M. J. van Erp Taalman Kip,	O.I.A.	Oude Delft. Wed. Kip.
L. C. E. Knip- horst,	O.I.A.	Binnenwatersloot. van den Berg.
W. A. de Kock		
v. Leeuwen,	O.I.A.	Oude Delft. Wed. v. Diesen.
K. J. de Kok,	C. I.	
A. Kortz,	O.I.A.	's Hage Lange bees- tenmarkt. Knaap.
A. Kroef,	A. S.	Oude Delft. Wed. Beijerinck.
F. A. L. Kroe- sen,	O.I.A.	Oude Delft. Kroesen.

L.

L. G. v. Laker- veld,	O.I.A.	Oude Delft. v. Nerum.
F. C. Lantzius,	O.I.A.	Oude Delft. Wed. v. d. Schalk.
W. H. Lede- boer,	O.I.A.	Nieuwe Langendijk. van Gils.
W. Ligtfoot,	O.I.A.	Oude Delft. Ligtfoot.
E. A. Linnen- schmidt van Löffelt,	O.I.A.	Voorburg. Wed. Linnen- schmidt van Löffelt.
P. Loke,	C. I.	

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>
G.R. Lucardie,	O.I.A. <i>Voorstaat.</i>	v. d. Horst.
D. W. F. Lucassen,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Arntzenius.

M.

J.F.v.Maanen,	C. I. <i>Hypolitusbuurt.</i>	van Ruijven.
Th. Mayor,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Wed. Canne.
H. Menten,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Vermeulen.
H. J. P. van Meurs,	C. I. <i>Oude Delft.</i>	van Meurs.
J. P. v. d. Meij,	A. S. { <i>Koornmarkt.</i>	van der Meij.
E.F. v. d. Meij,		
D. Meijer,	O.I.A. <i>Nieuwstraat.</i>	Penders.
A. H. Metelerkamp,	A. S. <i>Oosteinde.</i>	Zegers Veeckens.
F. Mispelblom Beijer,	C. I. <i>Oude Delft.</i>	Poelman.
J. F. F. Moet,	C. I. <i>'s Hage, Plein.</i>	Moet.
J. W. Mooijen,	O.I.A. <i>Groote Markt.</i>	Sijthoff.
C de Clerq Moolenburgh,	O.I.A. <i>Wijnhaven.</i>	Gussenhoven.

N.

A. L. H. A. Nagel,	O.I.A. <i>Koornmarkt.</i>	Wilsehut.
W. D. v. Nispen,	O.I.A. <i>Koornmarkt.</i>	Smit.

O.

H. Overmars, Jr.	C. I.	
------------------	---------------	-----------

P.

<i>Namen.</i>	<i>Woonplaatsen.</i>
R. C. van der Palm, A. S. <i>Groote Markt.</i>	Duffels.
A. A. Over- gaauwPennis, C.I. <i>Oude Delft.</i>	Overgaauw Pen- nis.
J. L. Fransen v. d. Putte, O.I.A. <i>Voorstraat.</i>	Brons.
C. F. E. Prae- torius, O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Mej. van Blom- mestein.

R.

F. A. H. de Raaf, O.I.A. <i>Voorstraat.</i>	van der Horst.
J. W. Rambaldo, O.I.A. <i>Groote Markt.</i>	Sar.
H. J. Rauws, C. I. <i>Groote Markt.</i>	Berenbak.
J. C. Reijnt, O.I.A. <i>Voorstraat.</i>	Karis.
W. C. G. van Welderen	
Rengers, A. S. <i>Vlamingstraat.</i>	Kempers.
B. H. M. Rodi de Loo, A. S. <i>'sHage, Annastraat.</i>	Rodi de Loo.
C. L. Rose- meijer, O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Arntzenius.
F. Ruitenbach, O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Ruitenbach.
C. J. P. C. Rijnbende, O.I.A. <i>Choorstraat.</i>	van Wieringhen Borski.

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>
A. S. C. Saurel,	A. S. <i>Rijswijk.</i>	Saurel.
L. A. Sandberg,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Smidt.
J. P. Schlosser,	M. <i>Oude Delft.</i>	Abel.
F. L. Schultz,	O. I. A. <i>Oude Delft.</i>	Mej. van Blommestein.
W. Schwerzel,	Y. en A. <i>Voorstraat.</i>	van Buren.
B. Selliger,	O. I. A. <i>Nieuwstraat.</i>	Heezius.
J. Singels,	C. I. <i>Koornmarkt.</i>	Blisting.
A. F. Sorillon	C. I. <i>Voorstraat.</i>	Ahsman.
H. v. d. Masch		
Spakler.	O. I. A. <i>Groote Markt.</i>	Kunst.
E. Steuerwald,	C. I. <i>'s Hage, Torenstraat.</i>	Steuerwald.
S. L. Stibbe,	O. I. A. <i>Achterom.</i>	Weber.
A. H. Swaving,	O. I. A. <i>Voorstraat.</i>	Wed. Swaving.

V.

A. J. F. G.		
Verheijen,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Zeegers.
J. C. T. Vigelinus,	O. I. A. <i>Rotterd. poort.</i>	Berkel.
F. J. Canter		
Visscher,	O. I. A. <i>'s Hage, Assendelft-straat.</i>	Canter Visscher.
J. C. C. Visser,	O. I. A. <i>'s Hage, Jan Hendrikstraat.</i>	Visser.
J. M. v. Vleuten,	O. I. A. <i>Oude Delft.</i>	Wed. v. Vleuten.

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>
F. L. F. E. de		
Vogel,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	Masthoff.
J. van Vollen-		
hoven,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	's Gravesande
		Guicherit.

W.

W. H. Waar-		
denburg,	O.I.A. <i>Oude Delft.</i>	van Eersel.
I. M. F. Wellan,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Wellan.
I. C. Wencker,	A. S. <i>'s Hage, Zeestraat.</i>	Wencker.

Z.

E. B. Zubli,	A. S. <i>Oude Delft.</i>	Zubli.
--------------	--------------------------	--------

N A A M L I J S T.

van hen, die voor Ambtenaren 1e Classe, of voor andere doelen
elken aan deze Akademie hunne studien volbrengen.

<i>Namen.</i>		<i>Woonplaatsen.</i>
J. van Gennep,	<i>Oude Delft.</i>	Ouwerling.
P. S. Gerlings,	<i>Oude Delft.</i>	van Rijn.
R. van Goens,	<i>Voorstraat.</i>	van Buren.
W. S. Hubert Noodt,	<i>Voorstraat,</i>	van der Horst.
P. H. Muntz de Rouville,	<i>Oude Delft.</i>	Teekelenburg.
S. C. J. van Mussenbroek,	<i>Geldelooze pad.</i>	Logman.
W. E. C. Paclaig,	<i>Wijnhaven.</i>	Brouwer.
H. S. K. Th. Reumpol,	<i>Binnenwatersloot.</i>	Brouwer.
J. C. J. v. d. Schalk,	<i>Korenmarkt.</i>	Smit.
L. C. L. E. R. F. H. Schmidt,	<i>Nieuwstraat.</i>	Penders.
W. Tadema,	<i>Groote Markt.</i>	Sar.
F. J. Tijndall,	<i>Oude Delft.</i>	Ouwerling.
C. J. Taunaij,	<i>Oude Delft.</i>	Hails.

GETAL DER INGESCHREVENEN

OP DE ROLLEN

DER

DELFTSCHE AKADEMIE.

Studenten.

Voor Oost-Indisch Ambtenaren 2e Classe.	84
Voor Algemeene Studie	30
Voor Civiel Ingenieurs	25
Voor Yk en Accijnsen	2
Voor het Mijnwezen	2
	143

Gepromoveerden aan andere Akademiën.

Voor Oost-Indisch Ambtenaren 1e Classe.	13
	156

Commissiën uit de Studenten.

BESTUUR EN VERTEGENWOORDIGING

VAN HET

STUDENTEN CORPS.

Senaat.

J. L. Fransen van der Putte, *Pres.*

G. W. van der Does, *Secret.*

H. van Wickevoort Crommelin, *Pres. A. S.*

E. A. Halewijn, *Pres. O. L. A.*

D. Meijer,

J. W. Mooijen,

W. H. Teding van Berkhout,

} *Leden.*

Vaandeldrager.

G. R. Lucardie.

Commissie voor den Schouwburg.

J. W. Rambaldo.

W. Butin Bik.

Commissie voor de Redactie van den Almanak.

W. H. Teding van Berkhout, *Pres.*

J. F. van Maanen, *Secret.*

J. J. Bienfait.

Th. Major.

D. Meijer.

F. Mispelblom Beijer.

Commissarissen van de Societelt

PHOENIX.

W. H. Teding van Berkhout, *Pres.*

J. W. Mooijen, *Secret.*

H. van Wickevoort Crommelin.

J. W. Rambaldo.

D. Meijer.

W. Butin Bik.

BIJZONDERE COMMISSIEN.

Commissarissen van het Gymnastie-Gezelschap

ODIN.

E. A. Halewijn, *Pres.*

H. J. Rauws, *Secret.*

W. Butin Bik.

Schermeester.

Menninga.

Muziekgezelschap

APOLLO.

BESTUUR.

E. A. Halewijn, *Pres.*C. F. Humme, *Secret.*F. G. H. Eisinger, *Thesaurier.*A. Menten, *Buitengew. Comm.*J. W. Rambaldo, } *Comm. van de Buitengew.*D. Meijer, } *Leden.*

Commissaris voor de Muzijk.

J. M. F. Wellan.

Directeur van het Orchest.

J. B. Buzian, (Eerelid.)

LIJST DER DISPUTEN.

Nieuwere Letterkunde.

O. K. W.

H. J. Rauws, *Pres.*

W. H. Teding van Berkhout, *Secret.*

Oostersche Talen en Land- en Volkenkunde.

ပြည်ပိကျယ်

J. L. Fransen van der Putte, *Pres.*

A. L. H. A. Nagel, *Secret.*

ပြည်ပိကျယ်

..... *Pres.*

W. H. Waardenburg, *Secret.*

Wis- en Natuurkunde.

MINERVA.

J. P. Schlosser, *Pres.*

J. J. R. Grinwis, *Secret.*

PROMOTIEN.

In het jaar 1853.

zijn aan deze Akademie gepromoveerd: tot O. I. Ambtenaren 1^e classe, de Meesters in de Regten:

A. R. Blom.
B. J. van Dijk.
L. Hovij.
J. J. van Limburg Brouwer.
O. E. van Nispen.
W. F. Rendorp.
C. H. W. van Schellen.
I. S. Trip.

tot O. I. Ambtenaren 2^e classe:

W. R. Adema.
F. Beijerinck.
H. D. Canne.
C. E. le Clercq.
P. G. N. Dessauvagie.
J. van Es.
C. J. de Lange.
H. W. van Marle.
C. Mogge Pous.

tot Civiel Ingenieurs:

G. C. Buijskes.
J. J. Roelants.
R. C. Spengler.
C. Craan Stork.
C. Wagtho.

OPGAVE DER COLLEGIE-UREN.

Wis- en Natuurkundige Wetenschappen.

G. SIMONS.

Toegepaste werktuigkunde: *Woensdag* en *Zaterdag*,
van 12 tot 1 ure.

R. LOBATTO.

Integraalrekening en Statica: 3de Studiejaar. Beurte-
lings *Maandag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en
Vrijdag, van 11 tot 12 ure.

Integraalrekening, Statica en Dynamica: 4de Studiejaar.
Op dezelfde dagen, van 1 tot 2 ure.

S. BLEEKRODE.

Botanie: *Maandag* en *Vrijdag*, van 8 tot 9 ure.

Géologie: *Maandag*, van 10 tot 11 ure en *Dingsdag*
en *Donderdag*, van 2 tot 3 ure.

Mineralogie: *Maandag*, *Donderdag* en *Vrijdag*, van 3
tot 4 ure, en *Woensdag*, van 10 tot 11 ure.

Metallurgie: *Woensdag*, van 8 tot 11 ure.

Oefeningen in het Mineralogisch Kabinet: *Maandag*
en *Vrijdag*, van 11 tot 1 ure.

C. F. DONNADIEU.

Toegepaste Scheikunde: *Maandag* en *Vrijdag*, van 9 tot 10 ure.

Scheikunde, toegepast op den landbouw: *Maandag*, van 11 tot 12 ure; en *Vrijdag*, van 1 tot 2 ure.

Theoretische Scheikunde: *Dingsdag*, *Donderdag* en *Zaterdag*, van 10 tot 11 ure.

Oefeningen in het Laboratorium: *Maandag*, van 10 tot 2 ure; en *Vrijdag* van 10 tot 1 ure; *Dingsdag* en *Donderdag*, van 8 tot 12 ure; en *Zaterdag*, van 8 tot 1 ure.

W. L. OVERDUIJN.

Natuurkunde: 1ste Studiejaar. *Dingsdag* en *Donderdag*, van 9½ tot 10½ ure.

2de Studiejaar. *Maandag* en *Woensdag*, van 10 tot 11 ure.

3de Studiejaar. *Maandag*, *Dingsdag* en *Donderdag*, van 12 tot 1 ure.

4de Studiejaar. *Zaterdag*, van 2 tot 4 ure.

Toegepaste beschrijvende Meetkunde: 3de Studiejaar. *Maandag* en *Woensdag*, van 1 tot 4 ure; *Dingsdag*, van 2 tot 4 ure.

Vierde Studiejaar. *Zaterdag*, van 8 tot 12 ure.

L. COHEN STUART.

Analytische Meetkunst: *Maandag*, *Woensdag* en *Vrijdag*, van 8 tot 9 ure, en *Dingsdag*, van 12 tot 1 ure.

Beschrijvende Meetkunst. *Dingsdag* en *Donderdag*, van 8 tot 9 ure.

Hoogere Algebra: *Maandag*, *Woensdag* en *Donderdag* van 12 tot 1 ure.

Teekenen van Epures: alle dagen, behalve *Zaturdag*, van 9 tot 10 ure.

Cosmographie: *Vrijdag*, van 12 tot 1 ure. *)

Geodesie: 3de Studiejaar. *Donderdag* en *Vrijdag* van 10 tot 11 ure.

4de Studiejaar. *Maandag* en *Woensdag*, van 2 tot 4 ure.

W. I. KEMPERS.

Meetkunst: van September tot December, alle dagen, behalve *Zaturdag*, van 10½ tot 11½ ure.

Stelkunst: van Sept. tot Maart. Vóór de Kersvacantie: *Dingsd.*, *Donderd.* en *Zaturd.*, van 12 tot 1 ure; na de Kersvacantie: *Maandag* en *Vrijdag*, van 12 tot 1 ure.

Driehoeksmeting: van Januarij tot April: *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, van 12 tot 1 ure.

Oefeningen in het Lijnteekenen: alle dagen behalve *Woensdag*, van 2 tot 3½ ure.

Beschrijvende Meetkunst: van Januarij tot Junij, op de uren der Meetkunst.

Analytische Meetkunde: van Mei tot Junij op de uren der Driehoeksmeting.

Landmeetkunde: Mei en Junij; 3de en 4de Studiejaar voor de O. I. Ambtenaren: van 3 tot 4 ure.

*) In de maand Mei worden de lessen in de Analytische Meetkunst en in de Hoogere Algebra vervangen door die in de Differentiaal-rekening.

YK EN ACCYNSSEN.

A. VAN DER TOORN.

Yk en Accijnsen: *Maandag* en *Woensdag*, van 3 tot 4 ure; *Zaterdag*, van 10½ tot 11½ ure.

Ykwezen: *Dingsdag*, *Donderdag* en *Zaterdag*, van 1 tot 3 ure.

BOUWKUNDE.

D. I. STORM BUIJSING.

Waterbouwkunde: 3de Studiejaar. *Maandag* en *Woensdag*, van 10 tot 11 ure.

Vierde Studiejaar. *Dingsdag*, *Woensdag* en *Donderdag*, van 8 tot 10 ure.

Waterbouwkundig Teekenen: 3de Studiejaar. *Donderdag*, van 2 tot 4 ure; en *Vrijdag*, van 1 tot 4 ure.

Vierde Studiejaar. *Maandag* en *Vrijdag*, van 8 tot 10 ure; *Dingsdag* en *Donderdag*, van 10 tot 12 ure.

I. E. TERWINKEL.

Bouwkunde: 2de Studiejaar. *Dingsdag* en *Vrijdag*, van 11 tot 12 ure.

Derde Studiejaar. *Dingsdag*, van 10 tot 11 ure; *Donderdag*, van 1 tot 2 ure en *Vrijdag*, van 12 tot 1 ure.

Vierde Studiejaar. *Dingsdag*, van 3 tot 4 ure; *Donderdag*, van 12 tot 1 ure en *Vrijdag*, van 2 tot 3 ure.

Bouwkundig Teekenen: 2de Studiejaar. *Dingsdag*, van 1 tot 3 ure.

Derde Studiejaar. *Donderdag*, van 8 tot 11 ure en *Zaterdag*, van 2 tot 4 ure.

Vierde Studiejaar. *Maandag*, van 11 tot 1 ure; *Woensdag*, van 10 tot 12 ure en *Vrijdag*, van 10 tot 1 ure.

TAAL-, LAND- EN VOLKENKUNDE

VAN

NEÉRLANDSCH-INDIE.

T. ROORDA.

Javaansche Taal: 3de Studiejaar. *Maandag*, *Dingsdag*, *Woensdag* en *Donderdag*, van 2 tot 3 ure.

Vierde Studiejaar. Op dezelfde dagen en *Vrijdag* van 3 tot 4 ure.

I. PYNAPPEL.

Maleische taal: 2de Studiejaar. *Maandag*, *Woensdag* en *Vrijdag*, van 3 tot 4 ure.

Derde Studiejaar. *Dingsdag* en *Donderdag*, van 12 tot 1 ure.

Vierde Studiejaar. *Maandag* en *Woensdag*, van 12 tot 1 ure.

Land- en Volkenkunde. 2de Studiejaar. *Maandag* en *Woensdag*, van 1 tot 2 ure.

Derde Studiejaar. *Dingsdag*, van 3 tot 4 ure.

Vierde Studiejaar. *Dingsdag*, van 1 tot 2 ure.

S. KEIJZER.

Javaansche taal: 2de Studiejaar. *Maandag* en *Donderdag*, van 2 tot 3 ure en *Zaterdag*, van 3 tot 4 ure.

Derde Studiejaar. *Zaterdag*, van 2 tot 3 ure.

Mahomedaansch Regt: *Woensdag*, van 1 tot 2 ure, en *Vrijdag*, van 2 tot 3 ure.

Wetten en Instellingen van Neêrlandsch-Indië: *Donderdag*, van 1 tot 2 ure.

M. A. M. VAN 'S GRAVESANDE GUICHERIT.

Algemeene Geschiedenis: 1ste Studiejaar. *Woensdag*, van 2 tot 3 ure.

Tweede Studiejaar. *Dingsdag*, van 3 tot 4 ure.

Geschiedenis van den Handel: 3de Studiejaar. *Woensdag* van 9 tot 10 en van 12 tot 1 ure.

Staathuishoudkunde: 4de Studiejaar. *Maandag*, van 2 tot 3 ure, en *Dingsdag*, van 12 tot 1 ure.

NIEUWERE LETTERKUNDE.

C. VAN WIERINGHEN BORSKI.

Nederlandsche stijl: 1ste Studiejaar. *Woensdag* en *Donderdag*, van 1 tot 2 ure.

Tweede Studiejaar. *Zaterdag*, van 2 tot 3 ure.

Derde Studiejaar. *Dingsdag* en *Zaterdag*, van 1 tot 2 ure.

Vierde Studiejaar. *Woensdag*, van 2 tot 3 ure en *Zaterdag*, van 1 tot 2 ure.

R. H. ARNTZENIUS.

Engelsche Taal en Letterkunde: 1ste Studiejaar. *Maandag*, *Dingsdag* en *Vrijdag*, van 1 tot 2 ure.

Tweede Studiejaar. *Vrijdag*, van 10 tot 11 ure, en *Zaturdag*, van 12 tot 1 ure.

D. BUDDINGH.

Hoogduitsche Taal- en Letterkunde: *Dingsdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, van $8\frac{1}{2}$ tot $9\frac{1}{2}$ ure.

G. I. F. GUFFROY.

Fransche Taal en Letterkunde: *Maandag*, *Woensdag* en *Vrijdag*, van $8\frac{1}{2}$ tot $9\frac{1}{2}$ ure.

TEEKENKUNDE.

P. F. VAN WYNGAERDT.

Handteekenen: 1ste Studiejaar. *Maandag*, *Woensdag*, *Vrijdag* en *Zaturdag*, van $9\frac{1}{2}$ tot $10\frac{1}{2}$ ure.

Tweede Studiejaar. *Maandag*, *Woensdag* en *Zaturdag*, van 11 tot 12 ure.

G. REUVEKAMP.

Bouwkundig teekenen: *Woensdag* en *Vrijdag*, van 1 tot 4 ure.

MODELMAKERIJ.

Oefeningen in het Modelmaken. 2de Studiejaar *Maandag* en *Donderdag*, van 1 tot 4 ure.

Derde Studiejaar. *Dingsdag*, *Woensdag* en *Zaterdag*, van 8 tot 10 ure.

AKADEMISCHE INRICHTINGEN.

BIBLIOTHEEK.

De Bibliotheek is geopend: gedurende den tijd der Akademische Lessen, alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen, van 2 tot 4 ure; *Maandag* en *Donderdag*, 's avonds van 7 tot 10 ure.

Gedurende den Vacantietijd, alleen *Donderdag*, van 2 tot 4 ure.

W. L. OVERDUYN. — — Bibliothecaris.

De MODELZAAL, het KABINET VAN NATUURKUNDIGE WERKTUIGEN, het MINERALOGISCH KABINET enz. zijn te bezichtigen op aanvraag bij den Directeur

VERVOLG VAN DE GESCHIEDENIS
DER
DELFTSCHE AKADEMIE.

(Van September 1852 tot September 1853.)

De geschiedenis der Akademie zal zoo dachten wij, toen wij aanvingen, dit jaar boven alle andere geschiedenissen nitmunten door korthed; er is weinig gebeurd, weinig ten minste dat belangrijk genoeg is om het aan den lezer mede te deelen. Zoo wij hier omringd zaten van al de jongelui, en zij beurtelings vertelden welke hunne ontmoetingen in het afgeloopen jaar waren geweest, ja dan zou gewis ons werk op sommige plaatsen zeer belangrijk, op andere zeer roerend, en weder op andere zeer laf zijn, welke variatie zeker niet weinig zou toebrengen tot het boeiende van de geschiedenis. Doch onze taak zou op die wijze niet vervuld zijn; het is niet de geschiedenis van iederen Akademie broeder afzonderlijk, het is de geschiedenis van de lotgevallen van het Delftsche studenten corps, die wij hier mededeelen.

September was in het land, dat is de tijd van rust en kalmte, de vacantiетijd, door velen in dolce farniente, door sommigen op reis, door anderen in drukke werkzaamheid doorgebracht, was verstreken. Langzamerhand zag men de

jongelui in onze dierbare Akademie stad weêr keeren, om met vernieuwden ijver hunne studiën voort te zetten. Een aanzienlijk aantal nieuw aangekomenen sloot zich aan het corps aan; hunne inauguratie had den 22sten October plaats, en werd met een opgewonden feest op de Societeit Phoenix gevierd. Wij zeggen een opgewonden feest, en geen wonder, want student te worden, nog in het bezit van al de illuzies, die men zich omtrent dit lang gewenschte Akademie leven vormt, en die illuzie reeds den eersten avond van dat leven te zien voldaan, door gulle vriendschap en broederlijke genegenheid, dat is een oogenblik van onbeschrijfelijk genot; dan voelt men zich gedrongen uit te roepen:

Student en jong student te zijn,
Ziedaar de lust van 't leven, enz.

In het begin van het studiejaar werd er tot algemeen genoegen het besluit genomen, de Societeit Phoenix en de andere studenten-vereenigingen voor de meesters in de regten open te stellen, hetgeen veel tot de onderlinge verbroedering toebragt. Het behoort ook tot het begin van onze korte geschiedenis te vermelden, hoe er voor hen, die na de studie voor ingenieur volbragt te hebben, ook die voor ambtenaar

2^e classe volgden, eene nieuwe betrekking werd geopend, allezins aanlokkelijk zoo wel door de gunstige voorwaarden, als door de schitterende vooruitzigten, die op deze wijze voor den ingenieur werden geopend.

Het is een bijzonder genoeg, te kunnen vermelden dat de bestaande disputen in bloeienden staat verkeerden. Het doel van die disputen is toch onderlinge aankweeking der wetenschap in den boezem der vriendschap.

Op de algemeene vergadering van den 28sten Januarij werd besloten, het 10jarig bestaan der Akademie met een luisterrijk feest te vieren. De regeling van dit feest werd aan eene commissie van 20 leden opgedragen, en deze deden na lange deliberatien het voorstel een bal te geven. Tot veler teleurstelling zagen wij onze verwachting, om onzen beschermheer op dit feest te zien verschijnen, verijdeld. Z. H. had, door de bij hem gevraagde audientie 6 weken uit te stellen, ons de gelegenheid ontnomen H. D. te verzoeken, het feest met H. D. tegenwoordigheid te vereeren.

De 9de Maart was een dag waarvan de herinnering bij ieder, die dit feest bijwoonde nog lang zal blijven bestaan. Slechts weinigen herkenden in de zoo schitterend verlichtte zaal den bekende schouwburg.

Toen alle genoodigden vergaderd waren, golfde eene welluidende muziek naar beneden, en noodigde de feestvierende menigte tot den dans. Zij die niet dansten zaten in de loges, en genoten bij het gezigt der dansende schare.

Talrijke toasten werden er gedronken en het was eerst laat dat de vermoeidheid een einde maakte aan het feest.

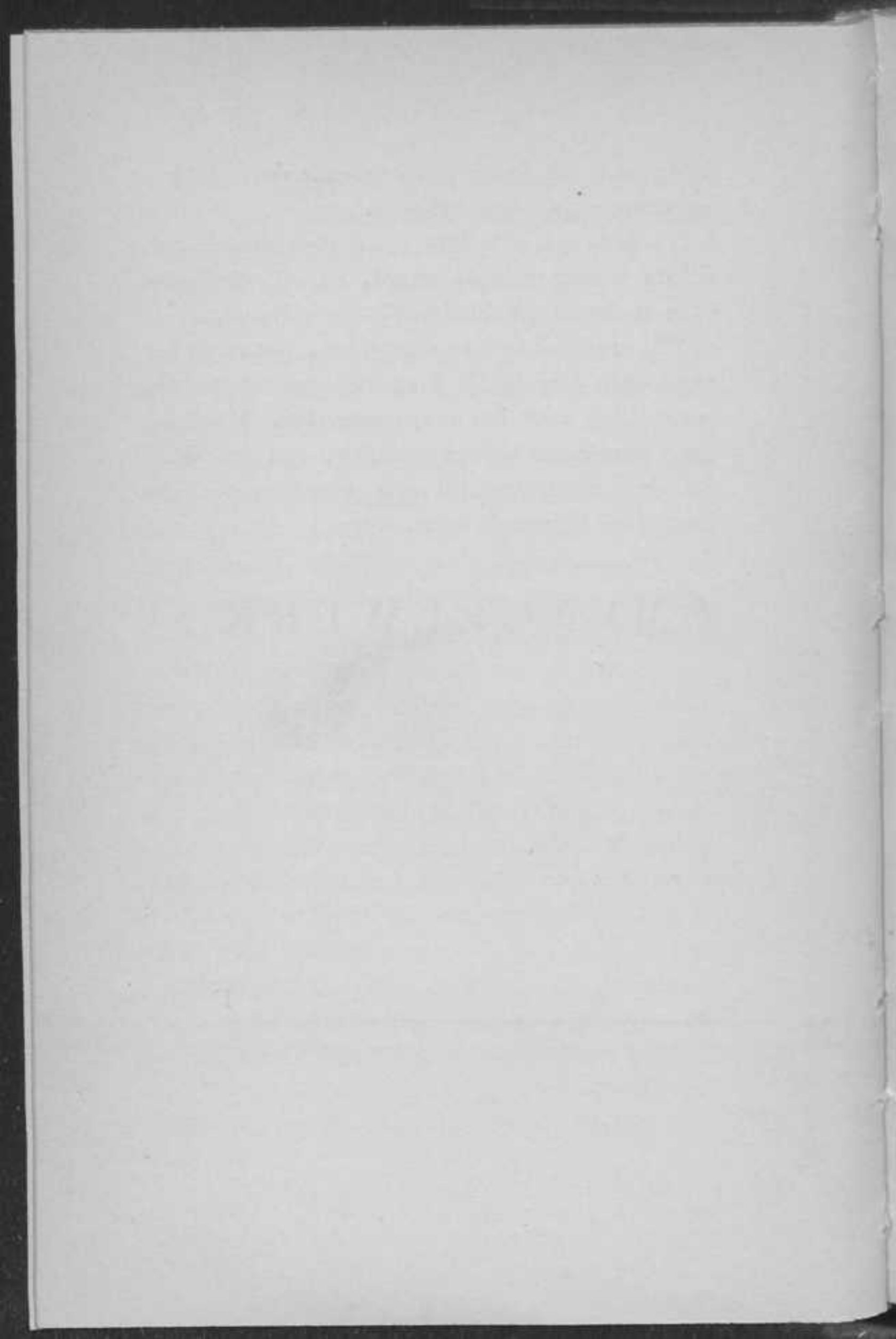
De feestelijkheden waren hiermede nog niet afgelopen. Den volgenden avond, zaten de zonen van Minerva gezellig bijeen op hunne Societeit, die gedurende eenige dagen geëmancipeerd was, daar opent zich de deur, en de verschijning van eenige zonen van Mars deed een daverend vreugdegejuich ontstaan. Zij zetten zich in ons midden neder, en ledigden met ons de feest bokaal op alles wat krijgsman en student dierbaar is. De algemeene opgewondenheid klom ten top toen de overste van het regiment jagers opstond, en voorstelde den volgenden Zaterdag eene serenade aan het studenten corps te brengen, hetgeen natuurlijk met uitbundige toejuiching werd aangenomen.

Die avond was meer dan schoon, de toonen der opwindende muziek hooren wij nog, en de herinnering aan dit genoegelijke feest zal ons nog lang bijblijven. De opgewondenheid was algemeen, en de krachtige ontboezeming van

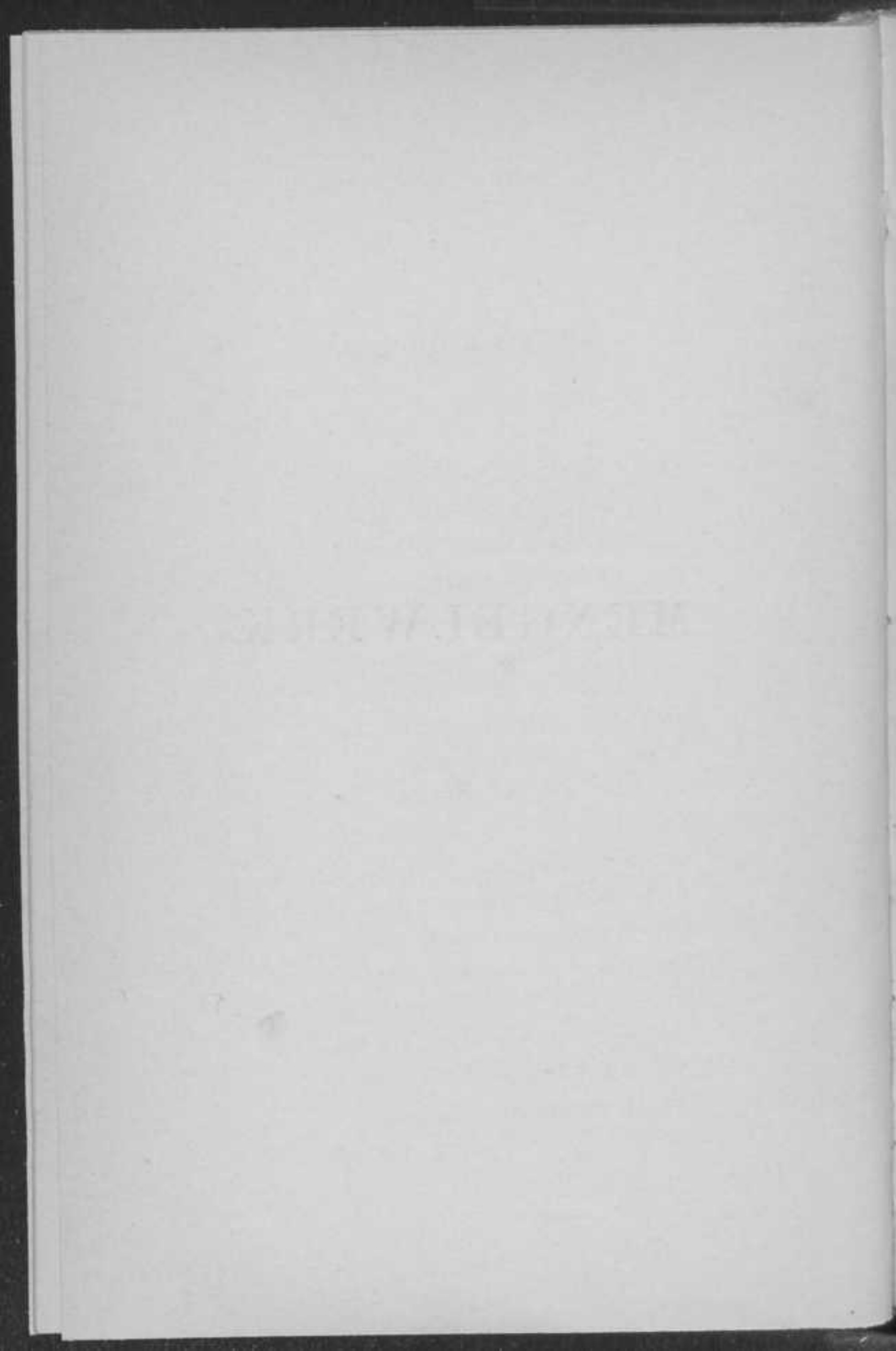
liefde voor het vaderland en liefde voor de wetenschap werd alom gehoord.

Na deze tijd is weinig meer voorgevallen ten minste weinig meldens waard, en wij achten dus onze taak als geschiedschrijvers voltooid.

Wij eindigen met te vermelden, dat er in het afgelopen jaar bij de jongelui eene warme belangstelling voor het corps heerschte. Mogt die geest immer ons blijven bezielen, dan voorzeker zal de vereeniging tot een corps immer aan haar doel blijven beantwoorden.

MENGELWERK.

V O O R W O O R D.

Moog geluk u steeds verzellen
Op uw loopbaan voor dit jaar,
Dat geen recensent u kwelle
Zijn kritiek zij scherp doch waar.
Mogt het, dat men soms ging spreken
Van uw dunnen smallen band,
Vóór men u heeft ingekeken,
Heb dan daarom niet het land.
Want ik geef u absolutie,
Gij toch zijt de oorzaak niet,
Dat van dit jaar de redactie
In deez' staat aan 't corps u bied.
't Is de schuld slechts van degenen
Die verzuimden bij te staan,
Die geloof ik nu nog meenen,
Dat het zonder dat kan gaan.
Mogt gij het bij toeval treffen,
Dat een schoone u door blaar,
O wil uw geluk beseffen,
En breng onzen groet aan haar.

Doch 't is waar gij kunt slechts spreken,
Wat men u te spreken geeft,
Ik moet dus de schoone smeecken
Waar gij te vergeefs naar streeft.
'k Bid u o aanmin'ge schoone,
Wijs dit boekske toch niet af.
Zóó zult gij de moeite loonen,
Die zich de Redactie gaf.
Mogt het dat men bij 't verschijnen
U met vriendelijkheid begroet,
Dan hebt gij mijn lieve kleine
Onze moeite ruim vergoed.

Th. M.

ARBALD DE KUINDER.

Het verhaal *Arbald de Kuinder*, is gegrond op de volgende geschiedkundige legende.

Floris III, graaf van Holland, toog met zijnen zoon Willem naar Palestina, om in vereeniging met de kruisvaarders, het heilige graf te veroveren. De regering over Holland droeg hij op aan zijnen oudsten zoon *Diedrik*. *Floris* stierf in het heilige land, en Willem keerde, na wonderen van dapperheid verrigt te hebben, naar zijn vaderland terug. Na eenigen tijd aldaar gewoond te hebben, stierf zijn broeder, die hem tot voogd over zijne dochter *Ada* benoemd had, om gedurende hare minderjarigheid het land te regeren. De vrouw van *Diederik* *Aleida van Kleef*, had er echter anders over gedacht. Zij wilde liever zelve regeren, en besloot *Ada*, nog vóór men het lijk haars vaders ter aarde bestelde, met graaf *Lodewijk van Loon* te doen huwen. Dan toch was haar kind in hare magt.

Het volk zou gemakkelijk gelooven, dat de graaf zelf er zijne toestemming aan gegeven had, daar zij zijnen dood niet eerder bekend zou maken, dan eenigen tijd na het huwelijk. Het was natuurlijk, dat Ada geenen voogd behoefde, als zij gehuwd was.

In dien tijd leefde er in Holland een kluizenaar, onder den naam *Doacre Montéguet* bekend, doch die eigenlijk de friesche graaf *Arbald de Kuinder* was, gezworen hebbende, wegens eene belediging zijn geslacht door graaf Floris aangedaan, zich bloedig over dezen hoon te wreken. *Hendrik de Kuinder*, die in mijn verhaal als zijn zoon optreedt, gebruikt hij als het voornaamste werktuig zijner vreeselijke wraakuitoefening.

II.

In 's graven slot, bij Dordrechts wal,
In d' oude trotsche wapenhal,
Lag op 't omfloerste praalbed neêr,
Het lijk van Diedrik, Hollands heer.

Aleid van Kleef stond bij de baar,
En werd haar blik het lijk gewaar,
En 't somb're beeld der rouw,
Dan zwoer z' een eed in schrikb're taal,
Dat geen gebed — de feestbokaal,
Zijne uitvaart vierden zou! —

Zij zweeg. — 't Was of 't gebroken oog
Verwijtend zich nog eens bewoog
Bij zooveel schimp en hoon! —
Zij huivert; — maar haar schuldig hart
Kent geen berouw, en voelt geen smart
Bij 't lijk van Floris zoon!

Gevoelloos als het koude staal
 Verliet zij toen die doodsche praal,
 En spoedt zich tot haar kind,
 Zoo even was zij 's graven vrouw,
 Ze is moeder nu — en weduwvrouw,
 Maar 't hart voor deugden blind!

„Op, Ada! op! uw bruidskleed aan!
 „Niet meer getreurd! En weg die traan!
 „U wacht een trouwfestijn!
 „Mijn kind gij zult spijt wrok en hoon,
 „Spijt Willem meê — gravin van Loon,
 „Gravin van Holland zijn!”

En Ada, — stom van leed en schrik,
 Ontmoet Aleida's fieren blik,
 En ziet haar moeder aan.
 Dit aanzien tuigde een diepe smart,
 Maar 't sprak niet tot het moederhart.
 Kan zonde deugd verstaan? —

Toen zag zij opwaarts naar den Heer,
 Dacht aan haar moeder, boog zich neêr,
 En weende en bad voor haar; —
 Maar fiere Aleida greep haar aan:
 „Gij zult terstond ter trouwfeest gaan,
 „Of 'k sleur u voor 't altaar!”

Zij wilde , dat haar kind regeren ,
 En Willem bukken zou ,
 Haar magt zou hem , haar vijand leeren ,
 Wat zij vermogt als vrouw !

Het uur is daar ! Geen tijd verloren !
 't Verschiet een gravenkroon ; —
 Die kroon — zij zal haar kind behooren ,
 Door 't huw'lijk met van Loon ! —

Vóór de aarde 't lijk des graafs bedekke ,
 Die hulde zij volbragt ,
 Zal eerst een priester d' echt voltrekken ,
 En dan — aan 't graf gedacht . . .

De priester , die d' ure des doods van den graaf ,
 Gewijd had aan God , aan den Heer !
 Hem sprak van den Hemel , die troostende gaaf ,
 Beminde zijn meester , was eerlijk en braaf .
 Maar treurden ook de eed'len en magen en vrouw ,
 Zij veinsden te weenen , en huichelden rouw ,
 Al bogen zij 't hoofd voor hem neêr !

Dan blikte de priester ten Hemel en bad ,
 En troostte zijn vriend in het lot ,
 En dacht aan de vrouw die haar pligten vergat ,
 Geen tranen van smart voor den stervende had ; —
 Maar Ada , door teedere liefde bezield ,

Lag biddend daar neêr, voor de sponde geknield,
En dacht om haar vader bij God!

Zijn vriend nu toog henen, naar betere spheer,
En 't was of zijn moed hem begaf,
Maar deed hem het harte van droefheid ook zeer,
't Bevel van Aleida sloeg weer hem ter neêr,
Na 't sterven zijns vriends naar het huwlijksaltaar,
Zoo had zij bevolen, — zij beidde hem daar,
En niet aan het wachtende graf!

Zoo peinst hij, en wankelt, en zucht als hij gaat;
Dat lot had de Graaf niet verdiend...
En denkt aan de maagd, die voor de oogen hem staat;
Toen eensklaps — een man met verwilderd gelaat,
Het moordstaal geheven, het hart hem doorboort,
Hij viel; — zoo had God zijne bede verhoord,
En bragt hem terug bij zijn vriend!

De priestermoorder siddert niet,
Toen hij zijn offer vallen ziet,
Een glimlach speelt hem om den mond,
En als of 't lijk die taal verstond:
„Dank priester! dank! uw dood is 't leven,
„Dat gij mijn ziele hebt hergeven!”
Maar toen — uit dat gepeins ontwaakt:
„Welaan dan! 't Uur der wrake naakt!”

III.

't Was nacht. — En vriendlijk zag de maan
 De menschheid, 't rustend aardrijk aan,
 En 't magtig sterrenheer
 Blonk schittrend aan den Hemeltrans,
 En statig viel haar zilv'ren glans
 Op 't lijk van Diedrik neèr. —
 In diep gepeins verloren stond
 Een krijger naast die stille spond: —
 Die rust zoo ongestoord,
 Dat doodsch gelaat zoo kalm en zacht,
 Omgeven door die sombre pracht,
 Dat heilig plegtig oord,
 Dat nachtelijk uur, en dan een stem,
 Die stem het meest — ontroerde hem,
 Waarom toch haar gehoord?...
 Maar waar zijn denkkraft henenvliedt,
 Vergeefs! 't Geweten sluimert niet,
 Hij had den graaf vermoord! —
 Niet langer kon hij 't toen weêrstaan,
 Nog eens zag hij het offer aan,
 Dat schuld'loos door hem viel,
 Toen ging hij voort — zijn angst ten buit.
 Maar eensklaps, houdt hij stand — roept uit:
 „Doacre Montéguiel!” —
 Want voor hem stond in wit gewaad
 Een priester, wiens gestreng gelaat

Hem huiv'ren, sidd'ren deed; —
 Doacre echter sprak hem aan:
 „Hoe? blijft gij thans reeds moedloos staan,
 „Vergeet gij dan uw eed?”
 „„Mijn eed? — ik hield te trouw mijn woord,
 „„Door u heb ik den Graaf vermoord,
 „„Op u zijn schuldloos bloed! —
 „„Maar zeg mij eindlijk met welk regt,
 „„Gij steeds mijn wil aan banden legt,
 „„Uw blik mij sidd'ren doet?
 „„Zeg wie gij zijt — ik duld niet meer,
 „„Bij 't offren van mijn woord en eer,
 „„Die schrikbre zielepijn!
 „„Ja 'k zeg u, waart ge een mensch geweest,
 „„Ik had niet u — gij mij gevreesd,
 „„Gij moet mijn daemon zijn!
 „„'t Is waar ik heb een oude veet
 „„Met Willem, en ik zwoer een eed,
 „„Dien 'k immer met mij droeg,
 „„Maar buiten dien zwoer ik er geen,
 „„En 't is door u, door u alleen,
 „„Dat ik den graaf versloeg!”” —
 „En doet gij door dien gravenmoord,
 „Dan niet gestand 't wraakzuchtig woord,
 „„Hoor! — dat uw ziel ontwaak’!
 „Voor Willem thans geen gravenkroon,
 „Ze is Ada — zij gravin van Loon,
 „En noemt gij dit geen wraak? —

„Maar zoo gij beeft, een lafaard zijt,
 „Welaan dan — staak dien ijdlén strijd,
 „En dat uw haat verdwijn!
 „Dan zal die fiere Floris Zoon,
 „Wanneer hij blinkt op Hollands troon,
 „Door u gewroken zijn!
 „Dan geeft die held, die u weleer
 „Ontroofde en Ridderwoord en eer,
 „U toezond schimp en hoon:
 „Dan geeft die graaf zoo braaf en koen,
 „U kluisters en den dood tot zoen: ...
 „Uw wraak ik noem ze schoon! —
 „Maar 't zal niet zijn! Het moet verrigt,
 „Er drukt op u een zware pligt,
 „Een pligt, die nimmer vliedt.
 „Verneem dan 't geen mij spreken doet,
 „Dat gij graaf Willem haten moet,
 „En wat uw wraak gebiedt! ' —

„Toen Floris, Hollands trotsche graaf,
 't Bewind in handen had,
 En hij door woest en wreed gedrag
 Zijn ridderwoord vergat;

„Toen hij door zonde en euveldaân
 Den burger kwijnen deed,
 En menig braaf, regtschappen man
 Hem al dien ramp verweet;

„Toen rigtte hij een steekspel aan,
 Een strijd voor d' adelstand,
 En 't volk vergat door 't feest gestreeld,
 Een wjl het leed van 't land.

„'t Was leven toen om Haarlems wal,
 En 't wemelde om het krijt,
 De plaats, die Hollands ridderschap
 Ontvangen zou ten strijd! —

En rondom 't perk daar zaten zij,
 De helden hunner eeuw;
 Hier prijkte Frieslands krijgsbanier,
 Ginds Hollands fiere leeuw.

„En verder nog een vrouwenschaar,
 Een schoone en reine stoet,
 Een rijk beplante bloementuin,
 't Was Frieslands, Hollands bloed.

„'t Was heerlijk schoon voor 't krijgsmansoog
 Die ridderlijke stoet,
 Door zoo veel schoonen aangestaard,
 Door zoo veel schoons begroet! —

„Maar schooner was 't en grootscher nog,
 Toen de eed'le strijd begon;

Waar jubeltoon en lauwertak
Den held wacht, die verwon.

„En 't krijgsumoer en 't zwaardgeklank,
't Weergalmen als om strijd,
En 't zandgestuif en 't rosgebriesch,
En 't juichen wijd en zijd! —

„Hier was het Jan van Wassenaar,
Die kloeke kampioen,
Voor wien een ieder wijken moest,
Een ieder onderdoen!

„En verder blonk weêr Egmonds schild,
En Banjaarts duchtig zwaard,
En Rijswijks dagge, en Arkels speer,
Nooit straff'loos aangestaard.

„Ja — 't is niet ligt de zegepalm
Te plukken in dien strijd;
Maar Wassenaar houdt stand — triumf!
De held van Haarlems krijt!

„Één vijand nog! — ... een jonge Fries;
Welaan! ook hem geveld!
Dan siert de krans uw jeugdig hoofd,
Gij nooit verwonnen held! —

„Een stofwolk rijst — de kamp vangt aan
 Met zooveel moed bestierd....
 Daar dreunt de grond! Daar klinkt een kreet!
 En Friesland zegeviert!

„Toen zag de jongling naar de kroon,
 Die 't hoofd omkransen zou,
 Die kroon, zoo waard aan 't ridderhart....
 Geschonken door een vrouw! —

„Daar stond de schoone een roos gelijk,
 Een bloeme der vallei!
 Een eng'len beeld kan god'lijk zijn!
 Maar even schoon was zij!

„Daar stond zij — en — toen zij hem wenkt'
 De laauwertak hem toond',
 'Toen klopte 't hart, hij knielde neêr,
 En Friesland werd bekroond! —

„En allen juichten groot en klein!
 De helden oud en jong!
 't Was ééne kreet! Één jubeltoon,
 Die aller hart doordrong!

„Ook Floris, hij — hij juichte meê,
 't Was juichen Floris waard!

Zijn vreugde was een lage vreugd!
Een vreugde in zonde ontaard!

„De vrouw was schoon, die 't jeugdig hoofd
Omkrante — 't was die vrouw,
Die Floris zich tot offer koos,
Ook hem omkransen zou!

„Maar was de kroon des jonglings frisch,
Met daauw aan bloem en blad;
De slang sloop in den rozenkrans,
Dien *hij* gekozen had! —

„De vrouw was jong — de vrouw was schoon,
En schoon haar jonge ziel!
Maar wat was deugd bij Hollands graaf?
Het schuldloos offer viel!

„Ha 'k zie gij beeft! uw hatend hart
Verheugt zich, nu gij 't hoort,
Dat Willems vader speelde als hij,
Met deugd en ridderwoord! —

„Verheug u dan! en haat hem diep!
En vloek dat Hollands ras!
Daar ik uw vader — ik, die Fries,
Die vrouw — uw moeder was!”

„„ Gij! — Arbald de Kuinder? — mijn moeder onteerd?
 „„ 'k Gevoel het — thans heb ik eerst haten geleerd!
 „„ Mijn angst, mijne vrees is geweken!
 „„ Maar spreek toch mijn vader! die 't vraagt is uw kind!
 „„ O, zeg mij, waar thans zich mijn moeder levindt,
 „„ Ik zweer u — die moeder te wreken!”

„ Helaas! uw moeder stierf van smarte,
 Zij had te veel op aard' geleên;
 Maar 'k draag haar lijden in mijn harte;
 Uw moeder, Hendrik — kwijnde heên!

„ Toen heeft uw vader dunr bezworen,
 't Hart vol droefheid, lijden, rouw!
 Al werd hij pelgrim — 't uur zou gloren,
 Dat hij Brigitta wreken zou!

„ Ook gij — gij wilt die moeder wreken!
 Haar sterven! hare schand' en hoon!
 Zoo is uw tijd van rust verstreken!...
 Heel Holland zult gij haten! Zoon! —

„ Aleida zal niet triumferen!
 Geen gravenkroon op Adas hoofd!...
 De moeder zal van spijt verteren!
 De dochter — rust en vreugd ontroofd!

„Door 't koen besluit na Diedriks sterven
 Haar kind te huwen aan van Loon,
 Zal vrouw Aleid haar aanzien derven!
 Voldoening magt, en Hollands kroon!

„De priester is door mij verslagen,
 Die d' echt van Ada zeeg'nen zou;
 Zijn plegtgewaad zal ik thans dragen,
 En ik wijd thans de maagd tot vrouw.

„Maar weet! mij bindt geen priesterorde;
 Het uur, dat ik ter kerk' verschijn,
 Zal 't echtaltaar ontheiligd worden,
 En 't huwlijk zal onwettig zijn.

„Aan u is ook een plicht verbleven! —
 Snel naar dien trotschen Floris zoon!
 Meld hem den dood zijns broeders! 't streven,
 Van vrouw Aleid naar Hollands troon!

„Dan zal die vorst zijn zwaard omgorden,
 Zijn drommen voeren tot den strijd,
 En Holland zal het schouwspel worden
 Van vorstenhaat en vrouwennijd.

„En zij van Loon in 't eind gezeten
 Op Hollands troon, zijn magt gewis!

Dan zal het land, het volk het weten,
Dat Ada's echt onwettig is.

„Voor zich zoo hoog te zien geprezen,
Zal 't loon zijn, derving van zijn magt!
En schrik'lijk zal het noodlot wezen,
Aleid en Ada toegedacht! —

„Maar komen Willems krijgsbanieren,
Met lauweren in Holland aan
Toch moet die graaf niet zegevieren!
Maar als zijn broeder meê — vergaan!

„'t Is schoon niet waar die wraak gevonden?
Ga — maar als 't hart u wank'len doet,
Weet, dat gij door uw eed gebonden,
Hem haten — eeuwig haten moet!

Hendrik ging — Doacre volgt zijn schreden,
En blikte hem na!

„Gedoemd!” spreekt hij: „gedoemd, gevloekt uw heden
„Ook gij — verga!”.....

III.

De priester, die 't eenige kind van den graaf,
Verbond aan van Loon als haar heer

Het huwlijk haar toonde als een hemelse gaaf,
 Was, dacht zij, de onnooz'le zoo heilig als braaf;
 En viel ook de trouwring te zwaar aan die vrouw,
 Daar 't hart haar verscheurde van kommer en rouw,
 Toch boog zij het hoofd voor hem neêr. —

Maar soms zag zij opwaarts ten Hemel en bad
 Om balsem en kracht in haar lot,
 En treurde om het uur, toen haar moeder vergat,
 Dat zij nog zoo jeugdig — geen vader meer had..
 Maar vreezend, door hoop op vergeving bezield,
 Lag weenend zij neêr, voor het altaar geknield,
 Verlaten! — doch nimmer door God! —

Maar zweefde haar hart in een betere sfeer!....
 't Was of zijn gevoel hem begaf!
 Geen onschuld, geen deugd deed het harte hem zeer,
 Wel daalden er geesten der helle ter neêr;
 Het wraakvuur ontbrandt op het huwlijksaltaar,
 Verteert en vernietigt! — Zijn offer is daar:
 Geen vrede, geen rust dan in 't graf!

Maar 't uur toch — het uur, dat hij zegenen gaat,
 Toen dacht hij: heeft zij het verdiend? —
 Het lot van die maagd, die voor d' oogen hem staat,
 Hij wankelt, bij 't jeugdig en lijdend gelaat,...
 Maar eensklaps — schoon 't woord hem het harte
 doorboort,

Hij zegent — de wraak had zijn twijfel gehoord...
 En zij was zijn leidsman en vriend! —

Nauw was het daglicht angebroken,
 Toen Ada 't land besturen zou,
 Of vreeslijk door dien echt gewroken,
 Zou zij vergaan in smart en rouw. —

Want ginds met zwaard en krijgers daalde,
 Een bloedverwant, graaf Willem neêr;
 Die strijdend, bloedig zegepraalde,
 Zieh 't hoofd bekroonde als Hollands heer!

Zoo had Aleid na rustloos streven
 Haar magt zien zinken in het niet;
 En Ada moest als balling leven;
 Geen toekomst, die haar vreugde biedt...

Langs Texels strand,
 Waar 't bruischend nat
 Der golven spat;
 De duinen 't spel aanschouwen
 Daar op het zand
 Een toren rijst,
 Die henenwijst,
 Naar Nederlands landouwen. —

Aanschouw dien grond met weenend oog
 En blik dan heen tot God ;
 Dan hebt gij Ada's leed gezien ;
 Dan kent gij Ada's lot !

Geen moederoog, geen broederhand
 vertroostten haar! — geen vriend!...
 Zoo heeft die jonge vrouw geleefd,
 Den Hemel zoo verdiend! —

Wel kwam een wreedaard, die haar meldd'
 Aan zonde en wraak gewoon,
 Dat zij onteerd en schuldig was,
 Door 't huwlijk met van Loon. —

De roos was teer, de stengel brak,
 De laatste blos verdween!
 Maar de Eng'len leidden juichend toen
 Haar ziel ten Hemel heen!

En toen die mare klonk door 't land,
 En 't volk in droef geween
 Een beê voor Ada zond omhoog,
 Zoo jong — zoo veel geleên;

Toen speelde een lach om Kuinders mond;
 „Geen rust, geen vrede mij....

„Zoo niet dat laag, gehaat geslacht
„Geheel vernietigd zij!” —

IV.

De zonne zonk weg; het werd duister; —
En langzaam, met plegtigen luister,
Viel 't magtig gordijn — het was nacht...
Het viel en omhulde bij 't vallen
De roemrijke, sombere wallen,
Van Dordrecht met statige pracht —
Maar soms om die ruste te storen,
Liet klagend de nachtuil zich hooren,
't Was stiller dan weêr dan voorheen,
Wanneer niet het ruischen der boomen,
Als had het die klanken vernomen,
't Begroette met klagend gesteen. —

Te midden dier stilt' in een mantel gehuld
Stond peinzend een ridder — zijn hart scheen vervuld
Met kwellend' en wreede gedachten,
Want soms met een blik naar den Hemel gekeerd
Verbleekt hij, als had hem dit opzien geleerd
Zijn leven, zijn ziel te verachten! —

Ontvloden zijn oogen de Hemelsche sphaer,
Dan zag hij zoo rustloos en twijfelend neêr,
Dan scheen hij de Godheid te vreezen;

Maar dwaalden zijn blikken naar Dordtrechts gebied,
 Dan was 't of zijn twijfel, 't berouw hem verliet,
 Om weder een zondaar te wezen! —

„Ja, 'k zie u gehaat en verachtelijk oord,
 „Te lang is de stemme der wrake gesmoord,
 „Maar slaapt zij, ook kan zij ontwaken;
 „Haar slaap is de rust van een storm, die woedt,
 „Ontwaakt zij, dan blaakt zij te feller van gloed,
 „Om wissel voldoening te smaken.”

Wie is hij, die bij 't nachtelijk donker
 Van haat en wraak en zonde spreekt?
 Wie is hij, die bij 't stargeflonker
 Van schrik niet op die taal verbleekt.

't Is Arbald de Kuinder, de hatende Fries,
 Wiens liefde verging, toen de stem in hem blies
 Om bloedig Brigitta te wreken!
 't Is Arbald de Kuinder, wiens hart is gesmoord
 Voor onschuld en tranen, op 't schendige woord
 Zijn eed voor geen deugd te verbreken!

En naast hem met blikken zoo somber en strak
 Stond daar nog een krijger. — Als Arbald dan sprak
 Van haat en van deugd te verzaken;
 Dan speelde hem schamper een lach om den mond.

En als of het harte die woorden verstond,
Scheen hij nit zijn droom te ontwaken!

't Was Hendrik de Kuinder, de zoon van den Fries;
Wiens liefde verging, toen de stem in hem blies,

Om bloedig zijn moeder te wreken! —

't Was Hendrik de Kuinder, wiens deugd was gesmoord,
Wiens hart aan geen God — maar zijn vader behoort,

Om nimmer zijn eed te verbreken!

„Mijn zoon zoo is eind'lijk dan de ure toch dáár,

„Het uur der vergelding, der wrake voor haar,

„Wie Floris het hart heeft gebroken...

„Zie, ginds in die veste, daar toeft hij, zijn zoon:

„Één stoot in het harte — en heerlijk het loon...

„Dan hebt gij uw moeder gewroken!”

Toen zweeg hij, de vader — en 't blakende vuur
Der wraak in het harte, — het nachtelijke uur,

Die streelende klanken der wrake —

Verteerden — verdoofden in Hendrik de vonk

Der liefde en der deugd, die nog flauw in hem blonk,

Om God en zijn hart te verzaken!

Toen ging hij — het moordstaal geklemd in de hand,
Maar tevens, toen snelde hij voort naar de rand

Des afgronds, dien hij niet ontwaarde.

Doorkruist zijn én gangen én poorten én hal,

't Is thans dat de wrake voleindigen zal,
 't Is dáár hij zijn zege bewaarde.

Geen wouddier in 't woeden dorst meerder naar bloed,
 Geen brakende krater is feller van gloed,

Dan 't vuur, dat zijn wraakdorst doet blaken,
 Reeds naakt hij; maar eer nog voldoening hem zij,
 Zal God, zoo regtvaardig en d' onschuld nabij,
 De rustplaats van Willem bewaken!

't Was 't uur toen de graaf zich ter ruste begaf,
 Die rust zou dan wezen de rust van het graf,

't Was anders bepaald in deez stonde;
 't Was anders bevolen bij 't Hemelsch besluit,
 En liefd'rijk zond God toen zijn Engelen uit,
 Geen slaap daalde neêr op zijn sponde.

Zijn geest scheen te zweven bij 't vaderlijk lijk,
 En steeg de verbeelding naar 't hemelsche rijk,
 Dien held nu tot woning gegeven;
 Dan klopte hem 't harte van geestdrift en vuur,
 En biddende smeekte hij God om het uur,
 Om ook bij dien vader te leven!

Maar eensklaps — zie! ginds aan het einde der zaal
 Ontwaart hij een spooksel, een flikkerend staal
 Omklemt het... Wel klopt hem het harte;
 Maar jeugdige geestdrift trotseert het gevaar,

't Was welligt verbeelding!... Neen! 't spooksel bleef
daar.

Zijn moed wil die twijfeling tarten! —

Het zwaard is gegrepen! Geen magt die hem stuit; —
Maar 't spooksel, ontroerd en der vreze ten buit,
Ontvlugt toen het Willem ontwaarde. —

„Verraad!” brult de graaf! En het zwaard klieft de
lucht!

En Hendrik de Kuinder slaakt stervend' een zucht...
En stortte gevoelloos ter aarde!....

Maar naauwlijks was deez' daad volbragt,
Of in dit schriklijk uur der nacht,
Klonk hem een stem in d' ooren:
„Bid, graaf van Holland voor uw ziel,
„Door mij, Doacre Montéguiel,
„Zijt gij voor God verloren!”

„„Wie zijt gij? die mij 't hart ontstelt,
„„Die klank der smart, die rouwe meldt,
„„Mijn hoop heeft afgebroken?
„„Wie zijt gij? die mijn ruste moordt,
„„Door 't uiten van dit vreeslijk woord,
„„Mijn vloek heeft uitgesproken?

„„Ik smeek u, wie g' ook wezen moog!
„„Spreek! dat uw taal mijn tranen droog,

„„Die bitt're strijd verdwijne!
 „„Spreek! dat mijn zwaar geschokte ziel,
 „„Toen door mijn hand dit offer viel,
 „„Door u niet henenkwijne!””

Maar dreigend stond Doacre daar; —
 Met hollen blik en woest gebaar,
 En lachte om Willems vreeze...
 „Nee! graaf van Holland! spaar dat woord!
 „Uw naam — uw ziel zal door dien moord
 „Voor eenwig vloekbaar wezen!...

„Herinnert g' u uw vader nog?
 „Hij, die door list en vuig bedrog,
 „Zich groot — gevreesd geloofde?....
 „Herinner u de Kuinder dan!
 „Den zwaar gehoonden edelman,
 „Wien hij zijn naam ontroofde!

„Ik ben die Kuinder! — ik die Fries,
 „Wiens wraakdorst bij de schande wies,
 „Die 'k nimmer heb vergeten!
 „Vervolger van uw laag geslacht!
 „Zoo diep gehaat, zoo diep veracht....
 „Omdat het Holland heette!

„Ja 't offer van graaf Floris hart
 „Schonk hem een zoon!... Toen heeft de smart

„Haar jonge ziel gebroken!...
 „Zij viel; — maar 'k zwoer bij 't lijk een eed,
 „Wraak voor dien hoon! Wraak voor haar leed,
 „En 'k heb haar duur gewroken!

„Ik zwoer, dat voor het beeld der hoon,
 „De vrucht der schand', dien vloekb'ren zoon
 „Zijns vaders kroost zou beven!
 „Ik zwoer, dat hij het wezen zou,
 „Die bloedverwant en broeder — rouw,
 „Ja, zelfs den dood zou geven!

„Hij heeft dan ook aan Ada 't leed,
 „Toen zij als balling 't leven sleet,
 „Door mij haar toegezonden!
 „Zijn ziel heeft zich in d' echt verblijd,
 „Toen zij, door mij als vrouw gewijd,
 „Zoo schendig werd verbonden!

„En, door mijn haat en wraak gespoord,
 „Heeft hij zijn broeder, ook — vermoord! —
 „Maar slechts zijn bloed vergoten,
 „Om later in uw zegepraal,
 „Gewroken dan, het vlijmend staal,
 „Ook u in 't hart te stooten!

„'t Is anders dan bepaald geweest!...
 „Maar 'k ben gewroken! — Ja zijn geest

„Zij thans uw rustverstoorder!
 „Hij was 't, die door uw slagen viel...,
 „Vloek over u — en vloek uw ziel!
 „Gij zijt een broedermoorder!!”.....

Verplet zag Willem 't offer aan, —
 En 't man'lijk oog ontviel een traan,
 De vreugde ontvlood het leven! —
 En aan die rouw en smart ten buit,
 Trok later hij ter beêvaart uit, —
 Of dit hem troost zou geven!....

En — Kuinders dengd zoo diep gedaald,
 Heeft zij in 't eind gezegepraald,
 En zich met God verbonden?....
 Geen mare meldt of 't wraakziek hart,
 Na zoo veel leed, na zoo veel smart,
 De rust heeft weergevonden!.....

V L E I J E R I J.

Het was op een kouden avond van een somberen Octoberdag, dat ik naar mijne woning terugkeerde, met het voornemen mij onverdeeld aan de dienst van Minerva te wijden. Reeds kwam het gezicht van mijne gezellige kamer mij voor den geest. Reeds hoorde ik het knappen van het vuur en het gezellige geluid van het kokende theewater. Het was een avond dat ik bijzonder gedisponeerd was om te arbeiden. De wiskunde te beoefenen kwam mij voor als het schoonste voorregt dat ooit een mensch kon geschonken worden. Reeds zag ik in mijne gedachte een vreesselijk vraagstuk met een massa onbekenden door eene gevatte kunstgreep ten einde gebragt; reeds bragt ik in mijne gedachte het resultaat, door een ligte herleiding tot zulk eene schoone vorm zoo iets van $\pm \sqrt{\dots\dots}$, zoo symetrick en zoo eenvoudig dat een groot

wiskunstenaar een traan van blijdschap zou gestort hebben bij het gezigt. Reeds zag ik het geheele Grieksche alphabet met en zonder priem de bevalligste dansen uitvoeren op mijn papier; en ik eindigde van dankbaarheid doordrongen voor zooveel schoons en zooveel heerlijks, met een ode te maken aan de wiskunde. Doch juist toen ik de eerste regel gezongen had, en dus het moeilijkste nog komen moest, dat is om den tweeden regel op den eersten te doen rijmen, toen werd ik uit mijn droomen gewekt, door het regelmatig geluid van den zwaren stap van iemand, die zich scheen voorgesteld te hebben, bij iederen voetstap ten minste één steen te verbrijzelen. Nieuwsgierigheid drong mij den man van naderbij te zien; en, in de duisternis die er in Delft bij nieuwe maan altijd heerscht, herkende ik hem voor een professor, waaruit ik opmaakte, dat de man van geleerdheid zoo zwaar ging. Aldus mechanisch voortstappende in de voetstappen des grooten mans, zag ik op eenmaal een hoed, die met een arm als straal en een persoon als middelpunt een halven cirkel beschreef; en hoorde ik zoo vriendelijk mogelijk zeggen: „Goeden avond Professor.” Bijna op hetzelfde oogenblik werd de gedaante door den hooggeleerden tegengehouden; Hei mijnheer.... hoe maakt u 't, hoe gaat 't met uw familie?

Dit laatste was mij een overtuigend kenmerk, dat de professor met mijn medestudent, die ik liever niet noemen wil, een praatje wou maken, dat ik wel eens hooren wilde; ik bleef dus staan, bij gebrek aan een platenwinkel met mijn hoofd naar den hemel gekeerd, even als iemand die en train is om een planeet te ontdekken. Nadat de professor toegestaan had, dat de student zijn door eerbied ontbloote hoofd, weder bedekte, antwoordde deze: „zeer wel professor, hoe gaat 't met uw familie? maar laat ik u niet langer ophouden. U mogt eens koude vatten.” „Ja laat ons oploopen; kom wat bij mij van avond als gij tijd hebt. „Zeer gaarne als ik mag, zeide de ander, tijd heb ik altijd om met u mede te gaan, vader zeide mij, toen ik naar de akademie ging: „Jongen verwerf u de achting en de liefde van alle professoren zonder aanzien des persoons, en gij zult wel slagen.” „Uw vader is een regtschappen man,” was het antwoord.

Dit was dus het oordeel van een hooggeleerde over een vader, die zijn zoon naar de Akademie stuurt, terwijl hij hem het verachtelijkste van alle principes, dat der vleijerij voor oogen houdt, Toen men tot dus verre gekomen was stond er een obstakel in den weg; en de twee geleerden laveerden naar den overkant. „Wil

professor niet op de kleine steentjes loopen," hoorde ik vleijend zeggen, en de daad bij het aanbod volgende dribbelde de student achter professor om. Wij waren al langzamerhand het hooggeleerde huis genaderd, de man, wiens naam ik niet zeggen zal, liep even vooruit om aan te schellen, en het gelukkige paar verdween achter des hooggeleerden deur. Eene koude rilling doorliep mij de leden, toen ik dat huis voorbij kwam; en ik wenschte mij den ring van Gyges om het verschrikkelijk tooneel van walgelijke vleijerij, dat in die binnenkamer zou worden opgehangen, onbemerkt aan te zien. Doch de chimères omtrent mijn arbeid kwamen mij weder voor den geest, en ik ging naar mijne kamer, waar bijna de verwezenlijking van mijne plannen had plaats gegrepen; ik zeg bijna, want o schrik ik was juist aan het eerste differentiaal quotient $\frac{dy}{dx}$, daar hoorde ik de toonen van een klavier la dernière pensée de Weber, gevolgd door de sonate pathétique van Beethoven meesterlijk uitvoeren, ik dacht dat het hierbij blijven zou, maar 't was mis. Ik ken mijne burens, en als ze eenmaal in eene musicale stemming zijn, als eenmaal de achting voor Eisenlohr en Weisbach in die voor Donizetti en Dreischok is omgezet, dan verdwijnt die bewondering niet spoedig. Dus vaarwel mijn arbeid, gegroet mijn dierbare

vraagstukken; hoe toch is het mogelijk bij het hooren van opgewonden muziek, die bedaardheid te bewaren, die er noodig is om op het hobbelig terrein der wetenschap eene schrede voorwaarts te doen. Ik moest dus uit; waarheen? Daar ging een lichtstraal voor mij op, ik had daar zoo even gewenscht verscholen te zitten in de binnenkamer des professors, 't viel mij in, in persoon dat tafereel te gaan bijwonen.

Ik kleepte mij tot ik de personele overtuiging had, dat ik heel mooi was, wierp een laatsten blik op mijne kluis, nam den kortsten weg, en binnen weinige minuten bevond ik mij in des hooggeleerden interieur de familie. En ja wel daar zat het troepje. De professor zat met den kameleon voor het vuur dat brandde in een gezelligen haard; maar zij zaten niet gezellig, dat is zij zaten volkomen symetrick, beiden hadden zij het regter been over het linker geslagen, dat naar mijne berekening den student nog al moeite gekost moet hebben, daar hij altijd broeken van verschrikkelijke spanning droeg; maar men doet veel uit liefde voor de wetenschap. Zij rookten beiden een gouwenaar, en zelfs heb ik opgemerkt dat de kameleon zijne pijp precies op dezelfde hoogte hield als de hooggeleerde.

Aan tafel zat des hooggeleerden vrouw, eenen slaapmuts te breijen, waarschijnlijk voor het

hooggeleerde hoofd. Des hooggeleerden dochter zat te lezen ik supposeer in: pligt en roeping der vrouw, maar dat weet ik ook niet. De gediensstige student zonder naam nam een stoel en plaatste die zeer symetrick tusschen den zinnen en dien der lieve dochter. Hij gaf mij daardoor dus eenige ruimte mijn stoel tusschen die twee andere heen en weder te bewegen. Ik maakte van die gelegenheid gebruik, om op het oog den afstand in drieën te verdeelen, en $\frac{2}{3}$ tusschen mij en den kameleon te laten, zoowel omdat ik een onwillekeurig wantrouwen koester omtrent menschen, die altijd schoone woorden zeggen, die altijd even vriendelijk zijn, als omdat ik het een heerlijk genot vind, met eene jonge, lieve, schoone maagd te bepraten, hoe zalig het is s'avonds in den maneschijn bij een beekje te zitten. Maar eer ik mijn maneschijnconversatie kon aanknoopen, begon ik met mij naar des hooggeleerden gezondheid te informeren. „Niet zeer wel,” antwoordde hij, ik geloof mij een weinig overspannen te hebben met studeren. Ik bedacht een antwoord, maar het was niet noodig. Ik werd daarin meesterlijk door mijn medestudent, wiens naam de lezer wel weten wilde, geremplaceerd. Hij nam de gelegenheid te baat zijne tong nog eens op nieuw te besmeren. Terwijl de professor gesproken

had, had hij een medelijdend gekreun doen hooren, gepaard met een medelijdend schudden met het hoofd, en zeide: „Hoe jammer zou het zijn professor, wanneer gij ziek wierdt, niet alleen voor u zelven, maar ook voor ons, zoo eenigen tijd verstoken te zijn van een der voornaamste collegien, want al worden ze nog zoo goed waargenomen, het blijft toch altijd maar plaatsvervanging. Daarop zeide de blokker, want de studentvleijer is meest altijd een blokker, dat professor toch al zeer veel en zeer inspannend werk moest te verrigten hebben, daar hijzelf alle dagen niet alleen zooveel mogelijk, alle mogelijke collegies bijhield, maar dan nog altijd, behalve als hij het bijzonder voorregt genoot bij professor te zijn, precies van kwart over vijven tot 10 minuten voor elf, zat te werken; en hij er toch niets geen hinder van had. Daarop eindigde hij, met aan te merken dat de studie verder op toch al heel schoon moest zijn: „Ja,” zeide de hooggeleerde ten volle bewust van zijne uitstekende bekwaamheden, „zij wordt al schooner en schooner.” „En al ligter en ligter niet waar professor?” zeide de ongelukkige blokker, met eene bijzondere wellust, het einde zijns blokkens te gemoet ziende. Maar de kameleon had hier een vreesselijken bok geschoten; de hoog-

geleerde was op het hooge standpunt waarop hij stond ook niet zoo gemakkelijk gekomen; och neen, hij was een blokker geweest, en moest zich zelfs nog in zijn professoraat door blokken handhaven. Gij kunt begrijpen, hoe hard het is voor iemand, die dagelijks zijn hersens stomp peinst op eenige zaak, om te hooren, dat die zelfde zaak al ligter en ligter wordt, en de waarheid daarvan bij anderen bevestigd te zien; terwijl hij soms van wanhoop de handen ineenslaat, omdat hij niet weet of zijne hersenen hem den volgenden dag nog dezelfde dienst zullen bewijzen, of dat zij hem voor goed de dienst zullen opzeggen. De hooggeleerde blokker was woedend, althans toen hij den onwillekeurigen glimlach waarnam, dien het mij niet mogelijk geweest was te onderdrukken. Ik zat met Mevrouw en de dochter zeer gezellig te praten, doch ik had toch de geheele conversatie gehoord, en zag juist in de crisis der woede den hooggeleerden aan. „Hoe meent u dat Mijnheer?” stotterde de woedende man, niet willende verraden, dat hij een blokker was, niet willende ontkennen, dat het hem zeer zwaar viel. Doch hiertegen was des ongenoemden fijn geslepen sluwheid bestand, en deze zeide dus of hij niets van des professors innerlijke beroering gemerkt had, zoo eenvoudig weg: „ik drukte mij niet

goed uit professor, ik meende dat als men eenmaal de bijna onoverkomelijke hinderpalen te boven is, die ons dagelijks bij de beoefening der wetenschappen in den weg staan; dat als men eenmaal na langen en onafgebroken arbeid tot een resultaat komt, dat resultaat eensklaps zoo veel licht verspreidt over den afgelegden weg, dat al het vorige in het licht verschijnt terwijl het vroeger in de duisternis was gehuld." De professor scheen met die verdraaide verklaring van het woord ligter te vreden, bedaarde allengs van zijne woede, en gaf der conversatie eene andere rigting. De verachtelijke vleijer was ver gevorderd op 't loffelijk pad der vleijerij, en hij, die het beneden zijne waardigheid moest geacht hebben, de goedkeuring over al wat hij deed uit den mond van een discipel te hooren, zat zich te verkneukelen in het genot van diens verachtelijke vleitaal. Het oogenblik van heengaan was gekomen. De kameleon mompelde nog eenige woorden, of professor toch niet kwalijk nemen zou, dat hij zoo lang was blijven zitten, en dat hij professor zoolang verveeld had, enz. Wij stonden op en vertrokken. Naauwelijks waren wij het hooggeleerde huis uit, of ik kon mij niet langer bedwingen. „Hoor eens," zeide ik tegen — (ik zou hem daar bijna genoemd hebben). „Gij hebt u gemeen gedragen, ge hebt een

laag karakter, het is lager dan laag zichzelf zoodanig te vernederen, zichzelf vrijwillig te maken tot een slaaf van een ander mensch; gij zijt den naam van student niet waardig." „Wat!" zeide het individu, wien deze woorden golden, „wat! ik zou geveleid hebben, ge weet niet wat ge zegt." En ziedaar nu het ongeluk, men weet het zelf niet dat men vleit, men is er van overtuigd dat het een gebrek van anderen is, men berispt er hen om en men doet het zelf.

En nu zegt de lezer, is dit verhaal geeindigd? helaas ja, ik moet het bekennen het is uit. Mijn zwakke krachten waren niet in staat u een sterker geteekend tafereel te schetsen, van die vreeselijke helaas zoo algemeen verspreide kwaal der vleijerij. Het is niet een ieder gegeven, als een Molière door te dringen in de binnenkamers der menschenharten, deugd en ondeugd te ontsluijeren, en die weder te geven trouw geteekend naar de realiteit. Maar er is eene spreuk, die reeds in vroege oudheid, een ieder, die haar las, tot nadenken bragt, het is het korte doch veel omvattende: Ken u zelven, dat boven den tempel van Delphi stond geschreven. Het ware te wenschen dat in onzen tijd die spreuk in ieders hart geschreven stond.

DE VERLATENE OP JAVA.

Hier sta ik arme nu, verlaten en alléén,
De ontrouwe Westerling lacht spottend om 't geweest
Dat in deez' duist'ren nacht weêrgalmt door bosch en bergen,
En hem in 't laatste uur weêrgalmend nog zal tergen!...
Waarom liet gij mij niet in 't onderlijke huis?
Daar was mijn Paradijs, ofschoon ver van 't gedruisch
Der wereld waarnaar gij deedt kloppen 't jeugdig harte,
En die ik nu verlaat, met wroegingen, met smarte!
Neen, 't hutje waar mijn oog het eerste zich ontsloot,
Omringd door bosch en land, dat ons het noodigst bood
Was beter dan uw hol, gesierd met kunst en weelde,
Waar mij uw vleitaal trok, en 'k met een ondiep speelde!..
Die hut van bamboesriet, geslagen in den grond,
Waar in het nacht'lijk uur de tijger brullend stond,
Wier deur hij met zijn klauw soms poogde te ondergraven,
Om met ons stroomend bloed zich en zijn jong te laven,
Dat, de oogen nog half toe, al hunk'rend nederzit
En op een boomstam reeds beproeft zijn taai gebit;
Die hut wist gij helaas! door 't Noodlot op te sporen,
Om der bewoon'ren rust nog dierlijker te storen.

Gij roofdet de onschuld mij, het sieraad mijner jeugd,
 Gij sleurde mij, bedwelmd en dorstig naar meer vreugd,
 Weg naar uw huis, waar 'k dacht bij u als vrouw gezeten,
 Der oud'ren rouw, hun vloek, mijn schande te vergeten!...

't Was nacht, wij beklommen te zamen het paard,
 Dat westwaarts ons spoedig moest dragen;
 Het nam toen beladen zoo pijlsnel een vaart
 Dat wij weldra niets anders zagen
 Dan 't pad, dat, verschrikt van d' onstuimigen draf,
 Gestampt door onzichtbare hoeven,
 Roodkleurige vonken spuwde' ver van zich af
 En 't paard, dat sloeg diepere groeven.
 Zoo vlogen wij verder langs berg en door bosch,
 Tot Phebus natuur deed ontwaken
 En bloempjes, gesmukt met hun parelendosch,
 Hun kopjes weêr hemelwaarts staken.
 Dan rustten wij van den wanhopigen rid
 Uit onder het wiegend gebladert,
 Tot Luna weêr glanzend, als zilver zoo wit,
 Haar kudde om zich had vergaderd;
 Waarna wij, gelijk het gevogelt' der nacht,
 De vlugt weêr met moeite hernamen,
 Tot wij na zes nachten vermoeid, zonder kracht,
 Aan 't doel onzer reis eind'lijk kwamen! —

Die droomen zijn voorbij, ween niet mijn dierbaar kind
 Om hem, die u noch mij ooit hart'lijk heeft bemind,
 Om hem, dien gij helaas uw vader zelfs moet noemen,
 Terwijl mijn moederhart zijn daden moet verdoemen. —
 Ach, 'k hoor nu reeds die vraag met nederhangend hoofd;
 „Wie is mijn vader toch, of is hij mij ontroofd?”
 Die vraag zal mij het bloed in de aderen doen storten,
 Zelfs als de tijd de smart met vrede heeft versmolten.

Maar neen, 'k ben moeder nu, vertwijflen mag ik niet,
 'k Was zwak, ik ben nu sterk daar moederpligt gebiedt.
 Ziet gij wel gindsche bloem met hare duizend kleuren,
 Die uit een perk, vervuld met liefelijke geuren,
 Haar trotschen stengel schiet, en uw gezigt verblindt?
 Dien slanken palm, die steeds gewiegd door elken wind
 Haar vruchten nederwerpt om u er meê te laven?
 Al dit is 't werk van God, den Vriend van alle braven,
 Uw' vader, die ofschoon Bestierder van 't Heelal,
 Geen wormpje, ook niet u, zijn kind, vergeten zal.
 Uw aardsche vader is niet meer in deze streken,
 Hij liet ons hier alléén ondanks mijn vurig smeeken.
 Maar ik, ik blijf bij u, hoe 't Noodlot ook mag woên,
 Ik zal, wat hij niet deed, voor u als moeder doen,
 In 't zweet mijns aangezigts zal 'k voortaan 't brood slechts eten
 Om u mijn schande, hem, uw lot te doen vergeten!"
 Die taak weegt dubbel zwaar op 't harte van een vrouw,
 Die nog zoo jong reeds weent, en voelt het wrangst berouw
 Dáár waar zij onbezorgd van vreugd' had kunnen zingen,
 Omringd door 't zoetst genot en dartle vriendenkringen;
 Vervullen zal 'k haar toch, met mannelijke kracht
 Tot mij een ster van hoop weêr vriend'lijk tegenlacht;
 En mogt die kracht dan ook voor rampen moeten zwichten,
 De Algoede staat mij bij en zegent moederpligten!

H E D E N.

Legio flesschen
Netjes geschaard;
Dorst niet te lesschen,
Stil en bedaard.
Liedren gezongen
Vrolijk en raar,
Scherts op de tongen
Bijtend en waar;
Spattende vonken
Van geest en genie.
Telkens geklouken,
Drinken als drie.
Gloed in de oogen
Gloed op de wang.
Uren gevlogen
Nacht nooit te lang.
Vriendschap verheven;
Glazen nooit vol,

Handen gegeven,
Gloeijende lol.
Een groepje dat fluistert
Toasten heel lang;
Niemand die luistert,
Dreunend gezang.
Tranen die vlieten,
Weemoed en smart.
Juichend genieten,
Juichend aan 't hart.
Twist afgedronken;
Ieder is rijk,
In weelde verzonken,
Eindelijk lijk.

M O R G E N.

Rust zonder rusten,
Kattrig ontwaakt.
Nooit wijn meer lusten,
Zuchten geslaakt.
Pijn in de leden,
Pijn in het haar.
Erg ontevreden,
Aak'lig en naar.
Wel zin in loopen,
Liever te paard.
Niet meer bezopen,
Nog niet bedaard.
't Land aan studeren,
Koelte en wind.
Lust in dineren
Hongrig gezind.
Slaaprig na 't eten
Naar bed, en geen lol.
Alles vergeten
Weer aan de rol.

AAN.....

Vergeef geliefde mij, dat ik in lofacecoorden
Den gloed te storten tracht, die in mijn boezem huist.
Vergeef me, dat uw schoon en ziele mij bekoorden,
En dat ondanks mij zelf het lied de lier ontbruist.
Schoon zijt gij als de maan bij 't lieflijkst stargeflonker,
Schoon zijt ge als de zon bij 't eerste ochtendrood.
Uw oog is de edelsteen, die blinkt zelfs in het donker
Als of de heldre zon haar gloende stralen schoot.
Daar gij steeds op een feest beminlijkste aller schoonen
Bewondringsblik alom deed ronâgaan door de zaal,
Zoo zai uw maagd'lijk hart dan zeker mij verschoonen,
Wist gij, dat heel mijn ziel niets spreekt dan liefde taal.
En als ik later dan u aan den arm zag hangen
Van hem, die in den dans u voerde aan zijn zij,
Dan gloeide soms mijn borst van ongekend verlangen
En zuchtte steeds mijn hart ach dacht zij maar aan mij;
Wijl op een afstand ik tot smart nog moest aanschouwen,
Hoe of de vreugd een blos joeg op uw rozenkoon;
Dan kon 't gefolterd hart mijn boezem soms benaauwen.
Ach dat een blik voor 't minst mijn teedre liefde loon.

FRITS VAN GROENE.

Ik ben geen student meer. 't Spijt mij; niet zoo zeer, omdat men mij nu het regt kan betwisten eene bijdrage in den almanak te leveren — dat moet men met de redactie maar uitmaken — maar omdat het een prettige, vruchtbare tijd voor mij was. Prettig door den omgang, vruchtbaar om honderden redenen en in honderden gevolgen. Maar men kan niet altijd student zijn, al zou ook het voorbeeld van sommigen aan de mogelijkheid daarvan doen gelooven; en het student *geweest zijn* heeft ook zijn aangenaams. Ik spreek nu niet eens van het groote en degelijke, dat men thans verworven heeft en toen nog verwerven moest, pessimisten zeggen dat men er toch ook zonder dat zou gekomen zijn; ik wil alleen noemen het streelende dat er in gelegen is te kunnen spreken van „mijn tijd; van de dagen toen ik student was;”

Jan en Kees te noemen mannen en vaders, die in den tijd dat wij aan de akademie waren, tot de jongelui behoorden; van intimi te gewagen, die het nageslacht slechts bij naam kent, kortom herinneringen te hebben aan het studentenleven; want herinneringen hebben dit eigenaardige met de beelden der toekomst gemeen, dat zij de feiten veel merkwaardiger voorstellen dan men wel dacht toen men ze bijwoonde. Of die voorstelling er juister door wordt zou ik niet durven beslissen; aan de eene zijde is het waar dat de gebeurtenissen door verloop van tijd hare lokale kleur verliezen; maar aan de andere zijde krijgt men hoe langer zoo beter coup d'oeil over het geheel, en leert men de dingen meer in haar verband beschouwen. Ongelukkig helpt coup d'oeil en verband later niets meer, en niet zelden ondervindt men bij herinneringen hetzelfde wanhopende gevoel, dat de auteur heeft, wanneer hij zijn afgedrukt werk voor het eerst inziet en zijn oog valt op eene zinstorende, belagchelijke, glos-verwekkende drukfout. Hij zou geld geven om haar te veranderen: de 500 exemplaren, die er van gedrukt zijn maken het onmogelijk; en zoo lang zijn boek bestaat zal ook de fout bestaan. Maar de auteur heeft nog korrektie en revisie gehad, het studentenleven echter wordt ontworpen door papa, een leek in het

vak, en afgewerkt door den zoon, een nieuweling, in een roes, te midden van het gedruisch en rumoer van andere zonen, die ook hun plan uitwerken, en als dan de laatste punt gezet is en het laatste hoofdstuk is voltooid dan is het boek onveranderbaar daar en — wat het ergste is — in plaats dat het werk in den handel komt en door den naam des schrijvers wordt aanbevolen, is het de laatste, die verkrijgbaar gesteld wordt en moet zijn arbeid *hem* in gunst brengen. Een arbeid die gekorrigeerd noch gerevideerd is!

Maar drukfouten daargelaten. Als gij eenige jaren in uwe verbeelding terug gaat, lezer, en gij ziet dan een knaap met een grieksch mutsje zoo rood als de blos zijner onschuld, met een chambercloak, zoo groen als hij zelf en een duitsche pijp in den mond voor het geopende raam zijner *kast* zitten, zich wiegend in het zoet bewustzijn dat hij nu geheel student is, haalt gij dan uw schouders niet op? Wanneer gij hem, bont en buitensporig gedost, naar het kollegie ziet gaan en zijn pet ziet afnemen voor ouderen, die hij meneer noemt, en gij wilt nog eens even voelen wat hij toen voelde, welk oordeel velt gij dan over hem? En als gij hem dan met dronkenmanskracht een stoep ziet afbreken, of hem des morgens met zijne

boordjes en laarzen aan in zijn bed ziet liggen; of als gij hem naar den laatsten trein ziet gaan en met de nachtdiligence ziet vertrekken; of zich in de kleeren en beeren tevens ziet steken, of feest ziet vieren en acht dagen later een examen ziet afleggen (in den min gunstigen zin) denkt gij dan niet eens bij u zelve: jongens, jongens, als ik toen gedacht en geweten had, wat ik nu denk en weet, ik zou andere herinneringen hebben? Si jeunesse savait, si viellesse pouvait!

Ja, herinneringen kunnen soms zeer onaangenaam wezen. 't Zijn de lastigste bezoeken, vooral omdat men hun, nooit „niet te huis” geven kan. Ik zou er eene menigte weten te vertellen, maar ik zie er volstrekt geen noodzaak in confidences te maken aan elken almanak-lezer; men weet niet wie zoo'n boek al in handen krijgt en ik zou om den dood niet willen, dat mijne voormalige hospita confidences van mij las. Ik heb haar altijd mijn vertrouwen onwaardig gekeurd, en telkens wanneer ik aan haar denk — 't gebeurt goddank niet dikwijls — feliciteer ik mij daarmede. Ik wil veel liever iets van een ander mededeelen; dat is onschadelijker voor mij en welligt belangrijker voor den lezer. Wat ik vertellen wil behoort tot den tijd, waarvan ik zoo even sprak, den tijd der herinnerin-

gen; men vergeve het mij dus wanneer de lokale kleur wat vaal is. Tot stichting en opwekking van den een of anderen orthodoxen of hoffmanniaanschen lezer wil ik er wel bijvoegen, dat het eene duivel-geschiedenis is.

Het was eene der koudste dagen van eene der koudste maanden, zulk een dag waarvan iedereen wonderen weet op te dissen, en Frits van Groene had wijselijk besloten stilletjes t' huis te blijven en de kollegies voor minder vatbare gestellen over te laten. Op zijne kamer heerschte eene lekkere atmosfeer, en hij zelf zat gemakkelijk en gezellig naast zijne gloeiende kagchel, met eene geillustreerde uitgave van de *Mystères de Paris* voor zich, want men leefde toen nog in den tijd der *mystères* en *fysiologiën* — thans zou hij misschien een werkje over staathuishoudkunde of een traktaatje voor zich gehad hebben. De zon wierp een vriendelijk licht over platen en ornamenten, en alles zelfs mylord zag er fideler uit dan ooit.

De Illustraties van Tonny Johannot getuigen dat hij wist wat teekenen was en de *Mystères* is toch ook een mooi boek! Men heeft er niet enkel eene aardse voorzienigheid in, een echten filantroop, die met zich zelve begint, maar ook eene bacchante, eene *Rigolette*, eene

Fleur-de-Marie, want, om toch geene enkele verbeeldingskracht te laten ontsnappen, heeft Eugène Sue gezorgd, dat zoowel de wellusteling, als de levenslustige en hij, die in de liefde poëzij en gevoel zoekt, eene persoon vonden, die het middenpunt hunner verhitte denkbeelden kan uitmaken, en die, zoo het voorbeeld van buiten te kort schiet, van binnen het werk der verleiding voltoojen. Het werk der verleiding — niet van den knaap, die de helft begrijpt noch verstaat, of van den man die in dagelijksche bezigheden zijne uitspanningslektuur vergeet, — want men gelieft het uitspannings lektuur te noemen — maar van den jongeling, den student vooral, in wien alles vereenigd is om in hem het vergift te doen werken. Krachtige verbeelding, levenslust, gevoel voor het wegslepemde van toestanden en voorstelling en gelegenheid ter navolging van hetgeen de schrijver heeft geschetst.

— Maar die schetsen zijn overdreven, men gevoelt en ondervindt terstond dat zijne schepingen niet in werkelijkheid bestaan.

Gij hebt gelijk. Eugène Sue had liever het getrouwe beeld moeten leveren eener gewone publieke vrouw, eener Hollandsche handschoenen-waschter, eener boeren deerne om zijne lezers op te winden, niet waar? Alsof dan niet

het liederlijke, het plat-prozaïsche en onnoozele de geringste zucht tot navolging zou hebben gesmoord! Wanneer hij dat gedaan had, zou hij een goed boek hebben geleverd; thans heeft hij het aanzijn gegeven aan eene giftige plant, die besmet wie haar walm inademt.

Frits van Groene was wel niet enkel t' huis gebleven om zijne *Mystères*, maar het denkbeeld een paar uren rustig daarmede door te brengen was niet zonder invloed geweest, want Frits had meer neiging voor litteratuur enz. dan voor wiskunst, en hij verbeeldde zich een litterarisch chef-d'oeuvre te lezen. Sedert eenige dagen leefde hij in de wereld van Sue in plaats van in die der Akademie, en kon hij al geen Rodolphe worden, hij zag geene enkele reden waarom er geene *Fleur-de-Marie's* of althans *Rigolettes* voor hem waren weggelegd. Wat het derde genre betrof, hij was nog jong student en de reines bacchanales waren voor hem nog achter een sluier verborgen, dien niemand zoo goed was geweest op te tillen. Sue deed hem zeer naar die optilling verlangen.

Het portret van Frits te geven is onnoodig. Er komen jaarlijks een aantal Fritsen te Delft, jongelui die eene beschaafde opvoeding hebben genoten, veel gelezen hebben, veel van plan zijn, tamelijk veel geld bezitten en voor het

oogenblik meer lust hebben de vrolijke dan de degelijke zijde van het studentenleven te leeren kennen. Velen van hen ziet men na de groote vakantie niet terugkeeren; anderen beginnen dan nogmaals hunne studiën en komen langzamerhand goed te regt, enkelen zetten nog na dien tijd eene poos lang hunne levenswijze voort, worden sjouwers en verdwijnen eindelijk ook. In dit opzigt maakt Delft een verschil met andere Akademiën, hier komt alles te regt, als men maar geduld heeft; daar heeft men volharding en gezetheid noodig en hoe langer men wacht zoo veel te meer verliest men beiden. Het uiterlijk van Frits zal wel niemand interesseren; genoeg dat hij een gunstig voorkomen had en de andere jongelui van oordeel waren, dat hij met den tijd een flinken kerel zou worden. Hij had er ook veel aanleg toe: een helder hoofd, een goed hart en een vernuftigen geest; en hij schermde, zwom, billardde en omberde, zoo niet voorbeeldig, toch zeer verdienstelijk. Van Groene was een aanwinst voor de Akademie.

Frits had een paar uur zitten lezen, toen er, na een zacht en aarzelend kloppen, een persoon binnentrad, zoo als ieder, die slechts drie maanden student is, reeds heeft leeren kennen. Men vindt hen overal, maar in de Akademiesteden

bij uitnemendheid. Zij behooren tot den aanhang der studenten. Het zijn kooplieden in messen en potlooden; huisvaders, met inschrijvings lijsten, auteurs van één eenig boek, uit een paar verzen en een almanak stukje of eene preek bestaande; kinderen van moeders, die haar gansche leven door in het kraambéd schijnen door te brengen; jongens met liedjes of platen; matrozen met scheermessen en chocolaad; meisjes met handschoenen en dassen; wezens zonder eerlijkheid of eergevoel, die prullen verkoopen en nergens beter koopers schijnen te vinden, dan onder de jongelui. Zij worden daar wel wat ruwer behandeld en moeten menige spotternij slikken, maar bij slot van rekening raken zij toch wat aan hen kwijt; en dat is wel een paar beleedigingen waard.

Zij, die zich bij Frits aanmeldde, was een zestienjarig meisje; met eene groote doos in de hand, waaruit bij de opening een gansche kapperswinkel voor den dag kwam. Eau de cologne, zeep, olie, kammen, borstels en wat dies meer zij, meer dan Frits zien wilde; want naauwelijks had zij het deksel opgeligt of hij riep haar toe: „laat die nesten er maar in, ik heb niets van dat gerei noodig.”

„Dat zie ik wel beter,” zeide het kind, met eene tamelijk welluidende stem, „meneers toilet

is veel te goed in orde." Het waren de eerste woorden, die zij sprak, want daar Frits het overtuigend had geoordeeld naar het doel harer komst te vragen, had zij het veiliger geacht dat doel niet te verklaren voor zij zich „gevestigd" had. Een complimentje, vooral van dien aard, aan een jong student, valt meestal in goede aarde, en Frits zag dan ook minder norsch de koopvrouw aan. Mooi was zij niet; ook niet regtstreeks leelijk, maar hare kleeding was zoo krap en oud, haar gelaat zoo blaauw van de koude, dat een lezer der *Mystères de Paris* niet zeer met haar kon ingenomen zijn. Frits gevoelde zich dan ook, trots de welluidende stem en de witte tanden, niet zwaar aangetrokken; integendeel hij zocht het afbeeldsel der *chouette* op en zeide lagchend: „ik heb wat beters voor je, zie eens, daar is je portret." Het meisje wierp even een blik op de houtsnede, en sloeg toen met eene zonderlinge vrijmoedigheid den titel op, waardoor van Groenes oog op hare kleine blanke hand viel.

„Een mooi boek, meneer," zeide zij weder naar haar doos gaande.

„Daar weet gij wat van!"

„Toch, mijnheer; ik heb het uit de bibliotheek gelezen, maar 't was niet zoo mooi als dat van u."

Een meisje dat de *Mystères* gelezen heeft!

Frits vond haar al veel aardiger dan zoo even. Beter gekleed, minder verkleund en met andere omgevingen, zou zij er zoo kwaad niet uitzien. Maar zij was toch, wel beschouwd een del, een schepsel, dat schaamteloos genoeg is om de kasten der jongelui af te loopen! en dan die vrijpostigheid met dat boek! Frits had er berouw van een vriendelijk woord tot haar te hebben gesproken.

„Kom, pak die boel nu maar in,” zeide hij, opstaande, „je verpest mijn kamer maar. Je moest je schamen, een meid op jou jaren, om bij de studenten te loopen.” Dat was de goede geest van Frits, die het woord had.

„Schamen, mijnheer.... Gelooft gij dat ik mij niet schaam? maar God in den hemel weet hoe arm ik het heb. Waarachtig meneer, ik doe het niet voor mijn plezier, dat ik door weer en wind mijn goedje onder de waarde tracht te verkopen.” En de tranen stonden de kleine in de oogen, terwijl zij met iets dat voor beleedigd eergevoel kon doorgaan, de fleschjes en potjes weder bij elkander nam.

Nu had Frits weder berouw over zijne hardvochtigheid.

„En wat woudt ge nu, dat ik van je kocht?” vroeg hij iets minder barsch.

„Niets, meneer;” de koopvrouw keek ernstig

voor zich en maakte zich gereed heen te gaan.

„Tant mieux,” lachte Frits, „was dan maar weg gebleven!” Dat was de goede geest weder, maar op eens verhief zich de kwade geest en fluisterde: „hardvochtige kerel! spotten met de armoede en de ellende van een zestienjarig kind! Moet zij zóó heen gaan? Zij zal het aan ieder een vertellen wat gij gezegd hebt. Andere jongelui zouden meer partij trekken van zulk een bezoek. Hardvochtige, dwaze, flauwe vent!”

De kwade geest redeneert veel sneller dan de goede; die doet alles à tête reposé, en het meisje had reeds de kruk der deur in de hand en — een traan in het oog. „Zie eens hoeveel gevoel dat kind heeft.... 't is eene Fleur-de-Marie!” eindigde de kwade geest, toen Frits haar reeds bij de hand had genomen en op half schertsenden, half berouwenden toon sprak:

„Nu, nu, lief kind, je hoeft het je zoo niet aan te trekken; ik heb het zoo erg niet gemeend. Laat eens zien wat hebt ge zoo al?”

De kleine glimlachte weder. „O, gij weet niet hoeveel ik te lijden heb, meneer; en als ik het niet deed voor mijne zieke moeder, die een winkeltje in den Haag heeft, ik zou waarlijk niet zoo brutaal zijn.”

„Arm schaap!”

En toen kwam de kwade geest en nam de

stem aan van den goeden geest en zei: „je moet dat kind helpen, voor goed helpen, niet met een paar kwartjes maar je moet ook voor haar moeder zorgen; je hebt gelegenheid genoeg; een Rodolphe in het klein moet ge worden!”

En de goede geest fluisterde wel iets van verzoeking en verleiding, maar zijn stem verloor zich en Frits werd de beschermer der kleine koopvrouw.

Frits ging naar den Haag en herhaalde malen ging hij er heen. Aanvankelijk maakte hij zich wijs, neen, geloofde hij ter goeder trouw, dat hij ging met een goed doel, en als hij de kleine woning binnentrad, waar Mina met hare moeder woonde, dan mompelde hij iets van helen der ellende, van de taak des menschenvriends, enz. En inderdaad in zijne ziekelijke verbeelding was hij een menschenvriend; maar hij was een menschenvriend in den geest der *Mystères*; niet zulk een praktische, degelijke filantroop, die tijd noch moeite ontziet om voor een goed doel werkzaam te zijn; maar een, die met zijn vermogen wel de tijdelijke welvaart van zijn naasten, maar ook zijn eigen genot zoekt. Zulk eene filantoprie is heel plezierig!

De winter was voorbij. De eerste dagen der terugkeerende lente waren liefelijker en zachter

dan April ze gewoonlijk geeft. Becker — dat was toen nog de man van den Phoenix — had de bank buiten laten zetten, en eenige jongelui dronken er hun bittertje en koesterden zich in de warme zonnestralen.

„Wie is die beauté?” vroeg er een, toen aan de overzijde van het Oude Delft een meisje passeerde, dat half jufvrouw, half bonne scheen.

„Beauté! 't Is de maintainée van van Groene.”

„Houdt die er een maintainée op na — dwaze vent!”

„Hij doet het uit menschenliefde.”

„Ik begrijp wel dat hij het niet uit menschen haat doet;” lachte de eerste.

„Nee, dat meen ik niet, 't is filantropie van hem.”

„Filantropie voor ons,” voegde een ander er bij, die zich bij de sprekers neerzette. „De kerel moest toch begrijpen, dat hij zijn geld in armoede verteert, iedereen profiteert er van.”

„'t Moet toch wel gezellig wezen,” sprak een jong student, niet zonder eenige wangunst, „als ik geld had....

„Word toch nooit zoo gek! je merkt immers wel dat de meesten van Groene laten lopen.”

„Is *dat* ook een maintainée!” riep een diplomaat, „ik zou mij schamen met zoo'n kindermid in het publiek te komen.”

„Het publiek vindt hem dan ook zeer onchristelijk, onzedelijk en onmaatschappelijk;” werd er op de andere bank gezegd.

„Dat laat ik nog daar, als de kerel nog maar wat uitvoerde,” was het antwoord, „maar hij doet geen donder.”

„En hij heeft er zelf berouw van, dat weet ik zeker; die meid bevalt hem niets.”

„Waarom houdt hij haar dan aan?”

„Omdat het heel gemakkelijk is eene maintainée te krijgen, maar heel lastig om er van af te komen.”

„Hij steekt zich hoe langer zoo meer in de beeren.”

„En dat voor eene bonne!”

„Frits is niet gelukkig in zijn huwelijk!” spotte er een, en een daverend gelach deed zelfs Mina naar de Phoenix zien — en ook zij glimlachte!!

Dat was wel het verschrikkelijkste oordeel, dat over Frits kon worden uitgesproken.

Wat de jongelui zeiden was waar, en Frits gevoelde het zelf. Maar hij hield zich goed; hij streed zich op, dat hij het leven genoot, de booze geest fluisterde hem in, dat hij het top-punt had bereikt van studentenkositeit, dat het afleggerij zou wezen, indien hij terugkeerde; en hoe dikwijls hij ook met wanhoop dacht aan den tijd en het geld en zijne reputatie die hij

daarheen wierp, hij bleef volhouden tot dat zijn oudeheer het een en ander ter oore kwam en Frits de Akademie verliet.

„Ik dacht dat die van Groene zoo'n flinke kerel zou geworden zijn,” zeide men, „maar daar is niets van hem terecht gekomen!” en in de annalen der studenten wereld werd er nog lang gesproken van die van Groene, die eene maintainée hield, en in het oog van het nageslacht was die van Groene een verschrikkelijk mensch, maar velen bluften toch hem gekend te hebben, en sommigen vonden het wel verkeerd maar toch voornaam en studentikoos eene maintainée te houden.

En wat werd er van Mina?

Gij meent misschien dat ik, als Alexander v. H. in zijne gevoel- en talentvolle *zijn er zoo*, u op eene diepgevallene zal wijzen, die in wanhoop en aan het schrikkelijkst berouw ter prooi, daarneder ligt; of als in de *Schetsen met de pen*, Frits de getuige van Mina's lijkstoet zal doen zijn. Ik moet u opmerken, dat ik eene herinnering schrijf, die op een paar détails na, waar is. Mijne conclusie is dan ook minder dicht-terlijk, maar niet minder treurig.

„Treuriger dan dat men de verleide in een kast terugvindt?”

Gewis; onwillekeurig moet de gedachte in ons opkomen: „de meid had er aanleg toe, was ik niet de aanleiding, een ander zou die geweest zijn.”

„Maar treuriger ook dan haar vroegtijdige dood?”

Ook treuriger dan dat. Niemand sterft vóór zijn tijd; zij zou toch gestorven zijn, en met haar is alles verdwenen wat ons aan die jeugdige lichtzinnigheid, dien onberaden stap, of hoe men het noemen wil, herinnert.

Mijne herinnering geldt ook Frits van Groene en niet Mina.

Frits was weder bij zijne ouders in huis gekomen en na lang zoeken op een koopmans kantoor geplaatst. Langzamerhand vergaten bijna allen, dat hij ooit student was geweest; hij zelf echter niet; zoo dikwijls hij een bekenden naam vond onder de ambtenaren in de Oost-Indië, of onder de aspirant ingenieurs of in andere betrekkingen, dacht hij aan den vervlogen tijd en werd het kantoor-leven hem nog onaangename en vervelender. Maar op eens kwam er eene verandering in dat eentonig leven. Frits leerde een meisje kennen, waarvan het beeld niet in de *Mystères de Paris*, maar slechts in onze Hollandsche werkelijkheid te vinden is, en

hij engageerde zich. (Het is zonderling, dat men voor een gebruik, dat men bijna nergens dan in Holland vindt, slechts een uitheemsch woord bezit.) Ook dat meisje heette Mina — eene bittere herinnering aan de oorzaak van al het onaangename dat hem getroffen had. Maar het was niet de eenige herinnering. Eens dat hij met zijne verloofde langs een der wallen zijner woonplaats wandelde, viel zijn oog op een morsig oud huis; voor dat huis stond eene havelooze vuile vrouw met twee kinderen, en toen hij haar aanzag herkende hij Mina. En met dat vuile wijf had hij geleefd, aan haar had hij zijn tijd, zijn geld, zijn eer, zijne toekomst ten offer gebracht! Zulk een gevoel pijnigt meer dan het zien eener lijkkoets.

„Zie eens Frits,” zeide Mina, met hare zachte stem en haar onschuldig gelaat, „die vrouw lacht tegen u!”

„Ja, juffertje, meneer van Groene kent mij wel, al doet hij of hij mij niet ziet. Zeg dan maar ge’n dag tegen vader,” vervolgde zij tot het oudste meisje, een ziekelijk klein kind, dat op een stoof voor de deur zat.

„Die vrouw is gek, Mina,” zeide Frits, terwijl hij haastig voorbij ging, en zijne onschuldige verloofde nam het aan, omdat zij in haar Frits geen kwaad denken kon. Dat deed Frits

nog meer zeer dan de spottende glimlach der vrouw, zoo dikwijls zij hem of Mina ontmoette.

En hiermede is de herinnering uit — voor den lezer, niet voor Frits. Voor hem bestaat zij nog altijd en hem zal zij nog lang vervolgen.

„Weinig bijzonders.”

„Maar waar.”

„'t Loopt alles nog al goed af.”

„Meent gij? Ik zou niet in de plaats van Frits willen zijn.”

A A N D O R A.

Waarom kijkt gij toch zoo lieflijk,
Zijt ge droevig, zijt ge blij?
Lagchend, weenend, hart veroverend,
Liefste kijkt ge weer betooverend,
'k Bid u! kijk naar mij.

Waarom zingt ge toch zoo smeltend,
Als een vogeltje in Mei,
Wilt ge in alle harten dringen?
Dora als ge weer wilt zingen,
'k Bid u! zing voor mij.

Waarom danst ge toch zoo zwevend,
Als een golfje in de rei,
Soms tijds als een koeltje vliegend,
Als een bloempje 't hoofdje wiegend,
'k Bid u! dans met mij.

Waarom zoudt ge willen huwen,
Gij zijt jong en schoon en vrij;
Vroege keus kan soms berouwen.
Dora als ge toch wilt trouwen,
Liefste! trouw met mij.

Vrij gevolgd naar het Engelsch.

VERLANGEN NAAR JAVA.

Kent gij dat land, zoo prachtig en zoo schoon,
Waar de natuur haar rijkdom spreidt ten toon,
Waar 't groen niet dort, de zomer niet verdwijnt,
Waar steeds de nacht met starrenlicht verschijnt?
Kent gij dat land?

Daarheen! daarheen!

Wil ik met u, o mijn geliefde! heen.

Kent gij dat huis? daar vloog mijn jeugd voorbij,
Gelukkig leefde ik daar aan mijner oud'ren zij.
Dat huis, in mijne jeugd door mij zoo zeer bemind,
God geve dat ik het nog eenmaal wedervind!
Kent gij dat huis?

Daarheen! daarheen!

Geleide ik u, o mijn geliefde! heen.

Kent gij die man? hij legde in mijn jeugd
Den grondslag in mijn hart voor pligt en deugd,
Kent gij die vrouw? Bij haar geknield ter neer
Zond ik, voor 't eerst mijn bede tot den Heer.
Zij wenken ons!

Welaan! welaan!

Reik mij uw hand, en laat ons tot hen gaan.

C.

قۇنتىن

*توتۇڭ دالم مەشەق

*تون داتەڭ قىلق

كەمبەڭ كاپچ قىرغ

نونا دودۇق مەيرغ

*ماسق سام چوڭ

*تون بايق سوك

ايكن جولغ^۲

نونا دودۇق اوجغ

*كاجغ دقراھو

*تون سەدە تاھو

ھوجن رنقى^۲

نونا بېسق^۲

*كونغ ككوپ

*ايلق رقاپ

لېھت كود كچل

قراون لاڭ كچل

بورغ کاکتوا *تربغ دجندیلا
 نونا سده توه *گیشی تئگل دو

کود کچل کود کریتا *کود بسر کود کنئیکن
 لاک کچل برمایین مات *سده بسر برتونقن

کاقل برلایر برجاجر تیئک *کاقل دتقه کاقل سورتي
 نونا برجالن برجاجر تیئک *یغ دتقه منوجو هات

EENE LASTIGE VRAAG.

Het was op een regenachtigen Zondag middag, dat ik, niet wetende wat te doen, naar mijne boekenkast ging, en er een studentenalmanak uit nam, waarmede ik mij in de familiekring begaf, om er mij zoo goed mogelijk mede te amuseren. Naauwelijks was ik hiermede begonnen, of er kwam iemand om mij te spreken, en ik zag mij dus genoodzaakt het boek uit de handen te leggen. Kort daarna terugkeerende, vond ik weêr een sprekend bewijs der nieuwsgierigheid van de vrouwen, daar mijn nichtje die gelegenheid had waargenomen, om eens een kijkje in mijn almanak te nemen. Ik bragt haar onder het oog, dat dit zaken waren, waarmeê meisjes niet te maken hadden, en dat zij liever voort moest gaan met haar borduurwerk; maar jawel, na heel veel praatjes gelukte het mij pas, meester te worden van

mijn boek, en terwijl ze er met tegenzin afscheid van scheen te nemen, voegde zij mij de vraag toe: „Zeg Willem wat beteekent het woord *sjouwen*?”

Het schoone geslacht uit te leggen wat *sjouwen* is, dat zou een te gevaarlijk terrein zijn, om mij met haar op te begeven. Doch, lieve lezeressen, die ook zoo eens een studentenalmanak in handen mogten nemen, ik zal trachten eenigzins aan uwe nieuwsgierigheid te voldoen, door u te zeggen wat *niet sjouwen* is, dan kunt gij immers beter gissen wat *sjouwen* is.

I.

Daar aan den overkant van de gracht gaan drie groenen, zij hebben immers witte strikken aan de petten, en zijn, zoo als blijkt uit hunne gebaren, in een druk gesprek. — Wij zullen naar hen toe gaan, en ze op den voet volgen, ten einde met het onderwerp van hun discours kennis te maken. — Van naderbij gezien is de een een Hagenaar, dat wil zeggen: iemand, die in Delft collegies houdt, en in den Haag studeert, en de beide anderen zijn inwoners van Delft. Eerstgenoemde onderscheidt zich door zijn jeugdig voorkomen, en de moeite die hij doet om groote stappen te maken. Het wordt

ons weldra duidelijk, dat hij met eenige zijner lotgenooten de kamer van een zijner collega's tot zijne dispositie heeft of heeft genomen, om er het koffijuur door te brengen. — Hem volgende komen wij dan ook spoedig op een kamer, waarvan de muren u als het ware toeroepen, „hier woont iemand, die nog niet weet hoe het behoort. — Onze drie jeugdige aanstaande studenten maken een verschrikkelijk geweld, en hebben vreesselijk lang werk, vóór dat zij gereed zijn, om het ontbijt te nuttigen, dat gereed staat. De Hagenaar proponeert echter, om van daag die oudewijvenkost eens te laten staan, en wat mannelijker waren aan te laten rukken. Één van de anderen trekt daarop een gezigt alsof hij zeggen wil, dat hem dat te duur is; en nu vliegt onze residentiebewoner naar de bel, uitroepende: „ik zal eens tracteren op kippen en champagne.

Daar gaat een gelach op van de andere wereld en terwijl de aanzittenden niets roepen dan: „dat vind ik een heerlijk denkbeeld, ik zou het maar niet te ruw aanleggen,” en „het kan wel wat minder,” komt de meid binnen, en ontvangt de noodige orders, die met een vrij kinderlijke stem gegeven worden.

De verlangde voorwerpen worden spoedig binnengebragt, en weldra zitten onze drie heertjes

te eten en te drinken, dat het een lust was om aan te zien. De onhandigheid waarmêe de flesschen opengemaakt werden, en het korte tijdsverloop, dat noodig was, om hunne taal verward te maken, gaven echter duidelijk te kennen, dat zij nog nieuwelingen in dat vak waren. Het verwonderlijkste is, dat zij bedaard blijven, en nog niet beginnen te schreeuwen. Doch neen, daar is het al, zij galmen alle drie een lied op hun eigen handje uit, en houden hun glas in de hoogte, zoo als zij dit wel eens op plaatjes zagen afgeteekend. Zij strompelen daarop de trappen af, om met een verschrikkelijk misbaar langs de straten te gaan loopen.

Niet lang na den tijd, dat het bovengemelde voorviel, ontmoette ik onze Hagenaar 's avonds bij een mijner vrienden. Verwonderd hem nog in de stad te zien, vroeg ik er hem de rede van, en daar moest ik hooren, dat hij in Delft geëncaserneerd was. En waarom? omdat zijn papa gemerkt had, dat hij *sjouwde*.

Ja geachte lezers, zoo ver gaat het misbruik van het woord *sjouwen*.

II.

Kort na de groote vacantie op mijn kamer gezeten, werd er aan mijn deur geklopt, en

Hendrik K. die dat jaar aan de akademie was gekomen, trad binnen met eenige zijner vrienden, om die aan mij voor te stellen. Na alle lange jassen en mooie petten achteloos in een hoek gesmeten te hebben, nam er een van de troep plaats op mijn canapé, een ander in het raam om er weldra zijn beenen uit te laten hangen, een derde zette zich ruiter te paard op een stoel, terwijl hij met een dikken stok een verschrikkelijk geweld maakte, en eindelijk zat de vierde op mijn schrijfflessenaar. — Zoo gezeten, te midden van een opgewonden troep, die zich verbeeldde, in den waren zin des woords student te zijn, werd ik niet overbluft, maar had medelijden met hen. Doch niemand zal zich verwonderen als ik zeg, dat ik mij ergerde, toen in het volgende quartet moest aanhooren.

„Wat weêrgaa Frans wat zit je te soezen?”

„Dat dankt je de duivel, Willem, we zijn ook tot drie uur aan de sjouw geweest.”

„Wel nu komaan, ben je daar al soezerig van? merkte een ander op; ik ben de heele nacht niet naar mijn nest geweest, en ik ben zoo frisch als een hoen; ik verlang maar naar een half dozijn bittertjes.”

„En ik heb, antwoordde de vierde, niettegenstaande ik van morgen bij een paal op de

markt wakker werd, al een half fleschje maderageknapt, en blijf bepaald tot morgen ochtend aan de sjouw."

Bezorgde moeders zouden beven, strenge papa's zouden naar hun staart rondspringen en tyrannische voogden zouden het vonnis *sjeezen* al uitgesproken hebben, als zij dit gesprek hadden gehoord. *Ik* zat het bedaard aan te hooren, zonder mij te verwonderen, zonder respect te hebben voor zulke gestellen, en zonder voor hunne sterke toeren te beven. En dat deed ik niet, omdat ik zooveel meer zag, deed, of hoorde, maar omdat ik wist, waarin dat zogenaaemde sjouwpartijtje bestond.

Namelijk Hendrik K. had tot twaalf uren met zijne vrienden zitten omberen, zij waren vervolgens opgewonden geworden door de punch, schreeuwden een half uur later het *Is vivat* uit, waggelden toen over straat, trokken belletje, haalden huurbordjes af, en ten drie uur lag ieder op zijn respectievelijk bed.

En die andere, die de geheele nacht niet op het, door hem zoo krachtvol uitgesproken, nest was geweest, hadt gij den vorigen avond op de societeit aan het biljard kunnen vinden. Na het eindigen der partij, hadt gij kunnen hooren hoe hij „Tienes een cognacje" uitgalmde, om hem later, met nog drie anderen, bij een flesch te

zien zitten. Natuurlijk werd het troepje onontbolsterde noten, weldra luidruchtig en begripende, dat het er bij hoorde, gaven zij om half een te kennen, dat er een vigelant moest komen en te dronken om te weten wat zij deden, lieten zij zich stilletjes naar huis karren.

Ziedaar de zaken waarover hierboven op zulk een sjouwerige toon gesproken werd; en wat zij ook gedaan hadden, gesjouwd hadden zij niet.

III.

Eens op een dag bij een mijner vrienden oplopende, trof ik daar een jong mensch aan, wien het huilen nader stond dan het lagchen. Hij had bijna een jaar gestudeerd, en was wel iemand daar wat goeds van kon groeijen. De drie laatste jaren vóór zijn akademietijd, had hij school gelegen, en vormde toen reeds plannen, hoe hij, als hij eens zijn eigen baas was, zich zelven zou gaan vormen, naar eigen ideeën en naar eigen illusiën. Van de collegies die hij spoedig leerde kennen, bevielen er hem maar weinig, en hij meende zijn tijd beter te kunnen besteden, met zich voor de wereld te vormen, zooals hij dat noemde. Denkende dat kennis van litteratuur een voornaam vereischte was, om een goed figuur in de wereld te maken, kocht

en verslond hij alle mogelijke hedendaagsche romans. Hij deed zeer veel aan de muziek, en oefende zich druk in het teekenen, dansen, schermen en dergelijke vakken meer. Kortom hij was van alle markten t' huis.

Informerende wat de oorzaak was van zijne neêrslagtigheid, om het studentikoze woord landerigheid niet te gebruiken, reikte hij mij een brief over van zijn voogd, en ik zal impertinent genoeg wezen om dien publiek te maken.

Jan!

Het is nu Junij, en tot heden heb ik nog niets dan ongunstige berigten, omtrent u ingewonnen. Op de collegies ziet men u nooit, op de responsiën verschijnt gij nimmer, en als gij eens voor den dag komt, dan is het in de societeit, op concerten of in de opera. Zoo even ontvang ik weêr een brief, waarin men mij berigt, dat gij volstrekt geen kans hebt om over te gaan. Het waarschuwen heeft een einde genomen, en ik ben het *nog eens inzien* moe geworden. Ik wil het aantal van hen, die gijl. sjouwers noemt niet vermeederen, en u bewaren voor nog dieper te zinken. Daarom heb ik het vast besluit genomen, u van de akademie te nemen. Ik verwacht u morgen hier en zal

trachten u een surnumerair's betrekking te bezorgen.

Uw oom en voogd.

En den volgenden dag bestond er geen Jan Scholten meer aan de akademie.

Zachtzinnige, aanlokkelijke wezens, och dat er nooit van uwe rozenlippen mag vloeijen, „*Jan Scholten heeft gesjouwd*;" want waarlijk gij zoudt een dubbele misslag begaan. Ten eerste hoort dat laatste woord niet in uwe lieve mondjes t' huis, en ten tweede zoudt gij een verkeerd oordeel vellen.

Grijsgebaarde voogden, wandelt vrij met uw dikken buik in het Haagsche bosch; steunt gerust op den dikken wandelstok met de billardbal er op; praat vrijwillig over alle mogelijke onderwerpen even pedant, en naar uw oordeel, even menschkundig, maar wat ik u bidden mag, zeg nooit uw confrère na, dat Jan Scholten *gesjeesd* is omdat hij *gesjouwd* had.

IV.

„Ga je meé naar den Haag?"

„Neen kerel, de maand is pas half om, en mijn zak is al vrij plat."

„Nou, wat komt er dat op aan; primo zal het je weinig geld kosten, en secundo heb je overal crediet, als ik er bij ben.”

„Ja maar, ik wilde liever geen schulden maken, anders ging ik bepaald meê, want ik verlang wel eens buiten dat dompige Delft te komen.”

„Kom, ga dan ook maar meê, toekomende maand kan je immers betalen.”

Dat gesprek werd gehouden door Karel Rup, die oud student was, en Frans Kort, die nog kort geleden ontgroend was. Eerstgenoemde telde maar weinig akademie vrienden, en was blijde, dat hij er een onder de nieuwaangekomen gevonden had, die hij tot vriend kon maken. Onze jeugdige student was natuurlijk zeer vereerd met zijn vriend, en was er grootsch op, dat hij zoo intiem was met een oud student.

Des morgens ten half elf bevonden zich de beide genoemden in het station te Delft, en des avonds ten half tien, waren zij weder in het station van den Haag.

„Wel heb je nu berouw, dat ik je meê getroggeld heb?” vroeg onze Karel. „Heb je je nu niet geamuseerd? Nu je weet thans de weg, als je weêr eens gaat, kan je op me rekenen. Ik mag dat koks eten wel eens met een goede tafel verwisselen, en dan is het in den Haag vrolijk, maar dat beroerde Delft!”

„Neen, ik heb me dol geamuseerd, dat moet ik zeggen, 't is maar jammer dat het er zoo schreeuwend duur is.”

„Ach dat wil zoo veel niet zeggen, en dan betaal ik liever wat meer, als ik weet dat het er goed is.”

„Ja, daar heb je gelijk in. nu, ze moeten dan ook maar wachten tot toekomende maand, en nu wensch ik je goede nacht.”

Wij laten de beide vrienden naar hun bed gaan, en komen ze een maand later opzoeken, op de kamer van Karel Rnp. Gij ziet daar een klubje jongelui vrolijk bij elkaar, met keteltjes op den grond en flesschen op de tafel. Het gesprek is algemeen en bijzonder levendig; echter wordt het op een oogenblik flauwer, en men hoort niets dan rammelen van geld dat vergezeld gaat van het volgende discours.

„Kan jij me wat leenen?”

„Jawel ik heb maar tien pop, maar de helft kan je krijgen.”

„Frans, jij gaat zeker niet meê he, wil je me wat voorschieten?” schreeuwde Karel uit, die wist dat Frans pas geld van zijn voogd had gekregen. En hoe zou Frans het hebben durven weigeren, dat stond immers niet studentikoos, en hoewel hij het geld al apart had gelegd, om zijn schulden te betalen, gaf hij even luidkeels

ten antwoord: „Zooveel als je maar wilt.”

Wij laten de vrienden weér uit elkander gaan, en na nog aangemerkt te hebben, dat er in het discours, dat gehouden werd toen Frans Kort reeds weg was, de volgende phrases voorkwamen: „Hij schijnt nog altijd even bang voor beeren maken;” „Neen, neen, dat gaat al beter, hij is reeds veel veranderd;” stel ik u ten laatste voor om met mij naar de kamer van Kort te gaan, op het oogenblik dat Karel Rup binnentreedt.

„Goemorgen, goed geslapen?” Drommels „Frans wat heb ik gisteren een pret gehad, „kerel nog toe, dat was een leventje, en hoe „maak jij het, je zit zoo raar te kijken.”

„Ik maak het goed, alleen ben ik niet erg „in mijn nopjes over den brief, waarin mijn oom „mij mededeelt, dat hij heden avond hier komt, „en dan zal het donderen zijn.”

„Ben je gek? Brutaal maar, dan overbluf „je hem.”

„Ja maar die schulden, ik houd het er voor, „dat hij het geroken heeft.”

„Nou, á la bonheur, zeg het dan maar; hij „zal toch om dat beetje geld, dat hij je te weinig gaf, niet aan sjeezen denken.”

Doch, ik verg te veel van den geachten lezer, ik zal er een eind aan maken, en wel met

een gesprek neêr te schrijven, waarnit blijkt dat de voogd anders handelde, dan Karel Rup dacht. 't Is na de vacantie, en Karel stapt weêr even vrolijk door Delft als voorheen.

„Wie heeft hij daar nu weêr bij zich?”

„Die, dat is een groen, ik ken hem niet.”

„Wat een wonder, dat hij zonder Frans

„Kort is.”

„Wel, dat geloof ik wel, die behoort onder „de weggevarenen.”

„Wat, gesjeesd? maar de jongen deed geloof „ik nooit geen kwaad, als zij zoo beginnen „te doen, dan zal de akademie gaauw een ma- „ger katje worden.”

„Ja maar ik heb gehoord, dat er eene maat- „schappij zal opgericht worden, tot opvoeding „van voogden.”

Ziedaar, geachte lezers, eenige flauwe om- trekken, van hetgeen ik noodig oordeelde, om u duidelijk te maken, wat *niet sjouwen* is.

En gij jonge brunettes en blondines, die onder het rubriek van mijn nichtje behoort, gij zult nu wel zeggen, wat is dan *sjouwen*, nu weten wij het nog niet. Ja ik zie u al in mijne verbeelding, bij elkander zitten met dit verhaal in uw midden (o mogt mij die eer te beurt vallen)

gissende en er naar radende, wat het dan toch zou zijn. — De een zegt: „nu weet ik het, als een student op den duur collegies verzuimt, dan sjouwt hij.” Neen, „merkt die daar, met hare zwarte oogen,” aan: Jan Scholten, (zegt S. zelf) sjouwde niet. „Ja maar, roept een derde uit,” „als zij dronken zijn, dan geloof ik, dat zij sjouwen.” — „Ach, ben je mal meid, krijgt deze ten antwoord, in het tweede verhaaltje lees je het immers anders.” — „Neen, weet je wat ik er voor houd,” merkt de phoenix uit het troepje aan „je heb wel eens gehoord van studenten, die veel schulden maken, die nooit „'s nachts t' huis zijn, en die nooit studeren, „dat zijn ze.”

„Ja Marie dat ben ik met je eens, geloof jij dat ook niet Jans.” En de vergadering besluit met algemeene stemmen dat Marie er achter is.

Als dat zoo in de werkelijkheid mogt gebeuren, en ik mijne medestudenten hoor bekennen, dat het hoewel gebrekkige, toch schetsen naar de natuur zijn, dan lezers acht ik mijne moeite ruim beloond.

S.

AAN EEN LOVELACE.

Zoo hebt gij dan de deugd vertreden ,
Verachtend elken goeden raad ,
Gespot met tranen en gebeden ,
En u in vuilen lust gebaad.
Wat was zij schoon , toen neêrgebogen
Zij smeekend neêrknielde aan uw voet ,
En gij den glans der heldre oogen
Verdoofd zaagt door een tranen vloed.

Zij sprak: „ik geef mij aan u over ,
„Uw liefde is mij alles waard ,
„Gij hebt met lieflijk woordgetoover
„Het duister in mijn ziel geklaard.
„'k Wil aan uw zijde dweepend leven ,
„U alles offren , zelfs mijn eer ;
„Maar wil me slechts uw liefde geven ,
„Uw liefde , zalig , zoet en teer.

En gij, wat hebt gij haar geschonken?
Hebt gij uw woord gestand gedaan,
Toen gij begeerig, liefde dronken,
Boodt liefde en genot haar aan?
Gij hebt haar poëzij bedorven,
Haar 't leven tot een last gemaakt,
Uw deugd is met haar eer gestorven,
Gij hebt uw eer, uw woord verzaakt.

't Is waar de Hemel wou 't gehengen,
Dat zoo uw schuldental vergroott',
En gij bij 't vreeslijk offer plengen
Voor deugd en tranen 't harte sloot.
Welnu de zonde straft zich zelve,
Uw ziel is troebel, 't ligchaam zwak,
De zonde heeft het graf gedolven;
Zij was het die het oordeel sprak.

BLADVULLING.

I.

Gij dwazen raast vol bitterheid
Op Mina's onbestendigheid;
De goede ziel, bedenk dit wel,
Koos keizer Titus tot model;
Geen dag vergaat er, of haar hart
Stilt iemands felle liefdesmart.

II.

Toen men den krijger tot zijn straf
Een houten paard tot zetel gaf,
Zag men een krijger voor de wacht,
Door pligtverzuim te paard gebragt,
Een boer zag 't vrolijk schouwspel aan,
En bleef er een kwartier bij staan,
De krijger zei „Och ga toch heen je kijkt zoo
dom!”
„Wel, zei de boer, als 't je verveelt rijd dan
een straatje om.”

V A R I A.

Varia.

Ik heb dit daerom hier geset,
Dus dien het smaekt, die draghe het met.

CATS.

Straat uijen.

Ce que l'enfant bavarde dans la rue, il l'a entendu ou de son père ou de sa mère.

TALMUD.

College uijen.

Die ingebeelde gek! die meent, dat men om zijne geestigheid lacht, wanneer men hem uitlacht om zijne dwaasheden.

Die de schoen past trekk' hem aan.

Delftsche honden.

Ceux qui ne sont pas encore enragés, on les force à porter toujours une muselière afin de leur faciliter les moyens de le devenir

Almanach Comique.

Apollo.

A. Zijn ze al begonnen?

B. Ze stemmen nog.

Onuitgegeven gesprekken.

Mijne Heeren, Zeer geëerde Toehoorders.

La parole est donnée à l'homme pour cacher sa pensée.

TALLEIJRAND.

En daerom segh ick heden nogh
In schoone woorden legt bedrogh.

CATS.

Berigten uit het Westland.

Ick weet zoo wel als ghij, al wat er is geschiet,
't Land daar u Vader woont en is zoo verre niet.

CATS.

Delftsche Raad.

Ceux qui n'aiment pas les chiens, n'ont pas la conscience nette.

ANONIJME.

Gedachte bij den diefstal der goudertsen.

L'or est une chimère,
Sachons nous en servir.

Klaploopers.

D'autres changent de pays pour se procurer plus
facilement des moyens de subsistance.

M. EDWARDS,
Zoologie.

Nieuwe Zinsontleding,

Het luit oock spottelijk ene nieuwe wijze op de
baen te brengen, als er geene kunst in gemerckt
wordt.

J. v. D. VONDEL.

Bal.

Toen murmureerde het volk tegen Mozes, zeg-
gende: wat zullen wij drinken?

Exodus 16, v. 14.

Goede stijl op een bal.

Wanneer u iemand noodt te gast,
Gij, doe uw maeg geen overlast.

CATS.

Gedachtenontleding na één collegie.

En als gij tot uw woonplaats keert
Segh dan, wat heb ik daar geleert.

CATS.

Differentiaal rekening.

..... est une science dont le but est l'étude
de choses qui n'existent pas.

LAURENT.

Maandelijksche examens.

En 't geen den mensch door dwang ten plicht wordt
opgeleid,
Wordt lusteloos volbracht in trage moedeloosheid.

BILDERDIJK.

Soezen.

Il suivait tout pensif le chemin de Mycènes.

RACINE.

Phèdre.

Kroeg.

So lang der Wirth nur weiter borgt ,
Sind sie vergnügt und unbesorgt.

Göthe.

Faust.

In het labaratorium werken.

Il me semble, que vous êtes dans la position
d'une personne qui possède un trésor, et qui craint
à chaque instant d'être volé.

SUE.

Pedanterie.

Si quelqu'un s'evertue à découvrir des fautes et

des défauts dans la personne de son prochain ce sont ordinairement ses propres fautes ou ses propres défauts qu'il découvre.

TALMUD.

Responsies.

Was man nicht weisz, das eben braucht man,
Und was man weisz, kann man nicht brauchen.

GÖTHE,
Faust.

Beoordeeling der Akademie.

Elck spreekt van de marekt, na hij verkocht heeft.

CATS.

